ATRASTĀ LATVĪJA

THE DISCOVERED LATVIA

Eiropas Savienības fondu programmu “Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus” izstrādājusi Latvijas Republikas Kultūras ministrija.

Programmas projektu īstenošana finansēta no Eiropas Reģionālās attīstības fonda, valsts budžeta un pašvaldību līdzfinansējuma.

Kultūras ministrija

NACIONĀLAIS ATTĪSTĪBAS PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Reģionālās attīstības fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Teksts latviešu valodā: SIA “Baltic Communication Partners”

Tulkojums angļu valodā: SIA “Skrivanek Baltic”

Tekstu korektūra angļu valodā: Brigita Stroda

Literārā redaktūra, korektūra un dizains: SIA “Mansards”

“Atrastā Latvija” vizuālās identitātes un attēlu autore: Diāna Renžina

Fotoattēlu autori: Niks Freimanis, Oskars Artūrs Upenieks

Vizualizācijas no projektu īstenotāju publicitātes materiāliem

© Latvijas Republikas Kultūras ministrija. Visas tiesības rezervētas

ATRASTĀ LATVĪJA

THE DISCOVERED LATVIA

SATURS

IEVADVĀRDI

Kultūras ministrs Nauris Puntulis ... 9
Kultūras ministrijas Eiropas Savienības fondu departamenta direktore Zanda Saulīte ... 11

BALTIJAS CEĻŠ

Ērģemes viduslaiku pils Ziemeļu tornis ... 15
Valmieras vēsturiskais centrs (Valmieras pilsdrupas, Vecās aptiekas ēkas komplekss, Ziloņu iela) ... 21
Valmieras Svētā Sīmaņa baznīca ... 27
Rubenes evaņģēliski luteriskā baznīca ... 35
Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks ... 41
Cēsu Svētā Jāņa baznīca ... 47
Cēsu viduslaiku pils ... 55
Ungurmuiža ... 61
Siguldas Jaunā pils ... 67
Bauskas pils ... 73

JĒKABA CEĻŠ

Alsungas pils ... 81
Kuldīgas "Adatu fabrika" ... 87
Firksu-Pedvāles muižas ēka ... 93
Bijusī Sabiles sinagoga – Sabiles mākslas, kultūras un tūrisma centrs ... 99
Dobeles pils ... 105
Jelgavas Vecpilsētas kvartāls un Svētās Trīsvienības baznīcas torņa ekspozīcijas ... 111
Bezvainīgās Jaunavas Marijas Romas katoļu baznīca ... 117
Jelgavas Sv. Simeona un Sv. Annas pareizticīgo katedrāle ... 123
Dabas liegums "Lielupes palienes pļavas" un Pilssalas iela Jelgavā ... 129

MĀRAS CEĻŠ

Daugavpils cietokšņa Inženierarsenāls un bastiona eskarpa siena ... 137
Preiļu muižas komplekss un parks ... 143
Ludzas viduslaiku pilsdrupas ... 149

DAUGAVAS CEĻŠ

Bijusī sanatorija "Ogre" ... 157
Kokneses pilsdrupas ... 163
Krustpils pils ... 169
Lauku sēta "Slutišķi 2" ... 175
Krāslavas pils kompleksa Amatu māja ... 181

GAISMAS CEĻŠ

Smiltenes evaņģēliski luteriskā baznīca ... 189
Cesvaines pils ... 195
Stāmerienas pils ... 201
Alūksnes stacijas šķūnis ... 207
Fītinghofu dzimtas mauzolejs Alūksnes muižas parkā ... 213
Alūksnes pilsdrupu Dienvidu tornis ... 219
Paviljons – rotonda Tempļakalna parkā Alūksnē ... 225

BRĪVĪBAS CEĻŠ

Bernātu dabas takas ... 233
Hoijeres kundzes viesnīca Liepājā ... 239
Koncertdārzs "Pūt, vējiņi!" ... 245
Liepājas Svētās Trīsvienības katedrāle ... 251
Liepājas vēsturiskā centra pludmale ... 257
Grobiņas arheoloģiskais ansamblis ... 263
Vērgales muižas komplekss ... 269
Pāvilostas pretplūdu aizsargbūve – promenāde ... 275

LĪVU CEĻŠ

Jūrkalnes dabas un atpūtas parks, dabas koncertzāle "Vējturu nams" ... 283
Jūrkalnes Romas katoļu draudzes baznīca ... 289
Daudzfunkcionāls pakalpojumu centrs Gāliņciemā (Ventspilī) ... 295
Zinātnes centrs Ventspilī ... 301
Ventspils Piejūras brīvdabas muzeja daudzfunkcionālā ēka ... 307
Pelēkā kāpa Ventspils dienvidrietumu rajonā ... 313
Ventiņu-lībiešu gājēju un velosipēdu celiņš ... 319
Gājēju tilts pār Irbes upi ... 323
Dundagas pils ... 329
Kolkas Lībiešu saieta nams ... 335
Rojas brīvdabas estrāde ... 341
Jēgerlejas estrāde Mērsragā ... 347
Engures Saieta nama parks ... 353
Engures pludmale ... 359
Šlokenbekas muižas ansamblis ... 365
Ķemeru ūdenstornis un dabas tūrisma centrs ... 371
Mellužu estrāde ... 377
Carnikavas Novadpētniecības centrs un gājēju tilts, Svētku laukums un promenāde ... 383
Saulkrastu "Neibādes parks" ... 389
Skultes pludmale no Lauču dižakmens līdz Vārzu pludmalei ... 395
Salacgrīvas Zvejnieku parka estrāde ... 401

RĪGA

Dailes teātra skvērs ... 409
Lielā Ģilde ... 415
Strēlnieku laukums ... 421

CONTENTS

INTRODUCTIONS

Nauris Puntulis, Minister for Culture 8
Zanda Saulīte, Director of the European Union Funds Department, Ministry of Culture..... 10

THE BALTIC ROUTE

Northern Tower of Ērģeme Medieval Castle 15
The Historical Center of Valmiera (the Valmiera Castle ruins, the Old Pharmacy complex, Elephant Street) 21
St. Sīmanis Church in Valmiera 27
Rubene Evangelical Lutheran Church 35
Āraiši Lake Castle Archaeological Park..... 41
St. John's Church in Cēsis 47
Cēsis Medieval Castle 55
Ungurmuiža 61
Sigulda New Castle 67
Bauska Castle..... 73

JĒKABS' ROUTE

Alsunga Castle..... 81
The Kuldīga Needle Factory 87
Fircks-Pedvale Manor House..... 93
Former Sabile Synagogue – Sabile Art, Culture and Tourism Centre..... 99
Dobele Castle 105
Jelgava Old Town Quarter and the Expositions in Holy Trinity Church Tower 111
Roman Catholic Church of the Virgin Mary..... 117
St. Simeon and St. Anna Orthodox Cathedral in Jelgava 123
Nature Reserve "Lielupes palienes pļavas" and Pilssalas Street in Jelgava..... 129

MĀRA'S ROUTE

The Engineering Arsenal and the Wall of the Bastion of the Daugavpils Fortress..... 137
The Preiļi Manor Complex and Park..... 143
The Ludza Medieval Castle Ruins..... 149

THE DAUGAVA ROUTE

Former Ogre Sanatorium..... 157
The Koknese Castle Ruins 163
Krustpils Castle 169
Farmstead Slutišķi 2 175
The Crafts House of the Krāslava Castle Complex 181

THE LIGHT ROUTE

Smiltene Evangelical Lutheran Church..... 189
Cesvaine Castle..... 195
Stāmeriena Castle..... 201
Alūksne Station Barn 207
Mausoleum of the Vietinghoff Family in the Alūksne Manor Park..... 213
The South Tower of the Alūksne Castle Ruins..... 219
The Pavilion – Rotunda at the Tempļakalns Park in Alūksne 225

THE FREEDOM ROUTE

Bernāti Nature Trails..... 233
Mrs. Hoyer's Hotel in Liepāja..... 239
The *Pūt, vējiņi!* Concert Garden..... 245
The Liepāja Holy Trinity Cathedral..... 251
The Historical Beach of the Liepāja City Centre..... 257
Grobiņa Archaeological Ensemble..... 263
Vērgale Manor Complex 269
The Pāvilosta Flood Protection Structure – Promenade .. 275

THE LIVONIAN ROUTE

Jūrkalne Nature and Recreation Park, Open-Air Concert Hall *Vējturu nams* ... 283
Jūrkalne Roman Catholic Church ... 289
The Gāliņciems Multifunctional Service Centre (Ventspils) ... 295
The Ventspils Science Centre ... 301
The Multifunctional Building of the Ventspils Seaside Open-Air Museum ... 307
The Grey Dune in the South-Western Area of Ventspils ... 313
The "Ventiņi-lībieši" Cycle and Foot Path ... 319
The Irbe Footbridge ... 323
Dundaga Castle ... 329
The Kolka Livonian Meeting House ... 335
The Roja Open-Air Stage ... 341
The Jēgerleja Stage in Mērsrags ... 347
The Engure Meeting House Park ... 353
Engure Beach ... 359
The Šlokenbeka Manor Ensemble ... 365
Ķemeri Water Tower and the Nature Tourism Centre ... 371
The Melluži Stage ... 377
Carnikava Local History Centre, Foot Path, Festival Square and the Promenade ... 383
Saulkrasti Neibāde Park ... 389
Skulte Beach from Lauči Boulder to Vārzu Beach ... 395
Salacgrīva Fishermen's Park Stage ... 401

RĪGA

The Daile Theatre Square ... 409
The Great Guild ... 415
Riflemen's Square ... 421

Nauris Puntulis,
Minister for Culture

The main motif of many works of art is "the lost" – the lost generation, the lost paradise, the lost times – ...we rarely highlight the found and the restored. The Ministry of Culture has taken the opposite path – in our informative campaign this summer and in our final book on the contribution of European Union funds to a total of 66 Latvian cultural and natural heritage sites, we use the opposite term – "The Discovered Latvia".

By investing EUR 68 million, we have been able to rediscover, restore and preserve the historic assets found in 40 municipalities for future generations – from manor houses and castles, churches, cathedrals and museums, to nature trails, gardens, stages, towers, bridges, promenades, beaches and more.

All the attractions are arranged in seven cultural and natural heritage routes – tourist routes that help every curious soul to see Latvia's present through the past. The Daugava and Māra's Route lead to Latgale, the Light and the Baltic Route – to Vidzeme, Jēkabs' Route winds through Zemgale to Kurzeme, the Freedom Route curves through Kurzeme, and the long Livonian Route leads travellers along the seacoast.

The restored and newly built sites are very diverse and unique not only nationally, but also internationally: they are a great way to experience, imagine and remember Latvia's rich and dynamic history – from Iron Age settlements and medieval fortresses to Baroque and Tudor-style castles and newly built stages.

At the end of our informative campaign and even after reading this book, nothing ends but only begins – we hope that we have awakened a lively interest within you to visit the restored and newly created cultural and natural heritage sites across Latvia in person, as well as to use the cultural and tourism services created there.

I would like to thank everyone involved for their work, and I invite the people of Latvia to get up and be on their way! Although I have travelled extensively in Latvia, each time I encounter new and unexpected discoveries, I am sure that every Latvian who visits the renovated and newly built sites will feel the same way.

Open one of the seven pages of the Cultural and Natural Heritage Routes and go on an adventure – rediscover Latvia!

Foto: Valsts kanceleja

Kultūras ministrs Nauris Puntulis

Daudzu mākslas darbu vadmotīvs ir "zudušais" – zudusī paaudze, zudusī paradīze, zudušie laiki – ...mēs reti izceļam atrasto un atjaunoto. Kultūras ministrija gājusi pretēju ceļu – mūsu šovasar īstenotajā informatīvajā kampaņā un to noslēdzošajā grāmatā par Eiropas Savienības fondu ieguldījumu kopumā 66 Latvijas kultūras un dabas mantojuma objektos runājam pretmetā – "Atrastā Latvija."

Investējot 68 miljonus eiro, mums bijusi iespēja no jauna atrast, atjaunot un nākamajām paaudzēm saglabāt 40 pašvaldībās atrodamas vēsturiskās vērtības – gan muižas un pilis, baznīcas, katedrāles un muzejus, gan dabas takas, dārzus, estrādes, torņus, tiltus, promenādes, pludmales un citus objektus.

Visi objekti sarindoti septiņos kultūras un dabas mantojuma ceļos – tūrisma maršrutos, kas caur pagātni palīdz ikvienai zinātkārai dvēselei ieraudzīt Latvijas šodienu. Uz Latgales pusi ved Daugavas un Māras ceļi, Vidzemes virzienā – Gaismas un Baltijas ceļi, cauri Zemgalei uz Kurzemi vijas Jēkaba ceļš, Kurzemē izlocījies Brīvības ceļš, bet gar jūras piekrasti ceļotājus ved garais Līvu ceļš.

Atjaunotie un no jauna izbūvētie objekti ir ļoti daudzveidīgi un unikāli ne tikai nacionālā, bet arī starptautiskā mērogā: tie lieliski ļauj izjust, iztēloties un atcerēties Latvijas bagāto un dinamisko vēsturi – sākot ar dzelzs laikmeta apmetnēm un viduslaiku cietokšņiem līdz baroka un Tjūdoru stila pilīm un no jauna izbūvētām estrādēm.

Noslēdzoties mūsu informatīvajai kampaņai un pat izlasot šo grāmatu, nekas nebeidzas, tikai sākas – ceram, ka esam atmodinājuši jūsos dzīvu interesi klātienē apmeklēt atjaunotās un no jauna izveidotās kultūras un dabas mantojuma vietas visā Latvijā, kā arī izmantot tajās radītos kultūras un tūrisma pakalpojumus.

Vēlos pateikties visiem iesaistītajiem par paveikto darbu, bet Latvijas iedzīvotājus aicinu aut kājas un doties ceļā! Lai arī esmu daudz ceļojis pa Latviju, tomēr ikreiz sastopos ar jauniem un negaidītiem atradumiem – esmu pārliecināts, ka līdzīgi jutīsies ikviens Latvijas iedzīvotājs, kurš apmeklēs atjaunotos un jaunuzceltos objektus.

Atver kādu no septiņām kultūras un dabas mantojuma ceļu lapaspusēm, un dodies piedzīvojumā – atklāt Latviju!

Zanda Saulīte,
Director of the European Union Funds Department, Ministry of Culture

The objective of the specific support of the European Regional Development Fund is to preserve, protect and restore important cultural and natural heritage, based on the development programmes of municipalities, by improving existing functions and offering newly created services in cultural and natural heritage sites, thus ensuring the sustainability of investments and the impact on the development of the socio-economic potential of important cultural and natural heritage sites and their integration into the structure of the local economy.

Since 2017, the 66 sites covered in the book have been renovated and built in four phases, as part of 22 projects. Municipalities could apply for funding from the European Union by bringing in project partners. Work is still ongoing on some sites and will be fully completed by the end of 2023.

Of the total investment of EUR 67,965,274.81, EUR 34,913,795.12 is from the European Regional Development Fund and EUR 33,051,479.69 is from state and local governments.

Kultūras ministrijas Eiropas Savienības fondu departamenta direktore Zanda Saulīte

Eiropas Reģionālās attīstības fonda specifiskā atbalsta mērķis ir saglabāt, aizsargāt un atjaunot pašvaldību attīstības programmās balstītu nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, pilnveidojot esošās funkcijas un piedāvājot jaunradītus pakalpojumus kultūras un dabas mantojuma objektos, tādējādi nodrošinot investīciju ilgtspēju un ietekmi uz nozīmīgu kultūras un dabas mantojuma objektu sociālekonomiskā potenciāla attīstību un integrāciju vietējās ekonomikas struktūrā.

Grāmatā aplūkoto 66 objektu atjaunošanas un būvniecības darbi īstenoti kopš 2017. gada četrās kārtās, 22 projektos. Eiropas Savienības fondu finansējumam pašvaldības varēja pieteikties, piesaistot projektu partnerus. Atsevišķos objektos darbi vēl turpinās, tie tiks pilnībā pabeigti 2023. gada nogalē.

No kopumā ieguldītajiem 67 965 274,81 *euro* 34 913 795,12 *euro* ir Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzekļi, bet 33 051 479,69 *euro* ir valsts un pašvaldību ieguldījumi.

THE BALTIC ROUTE

BALTĪJAS CELŠ

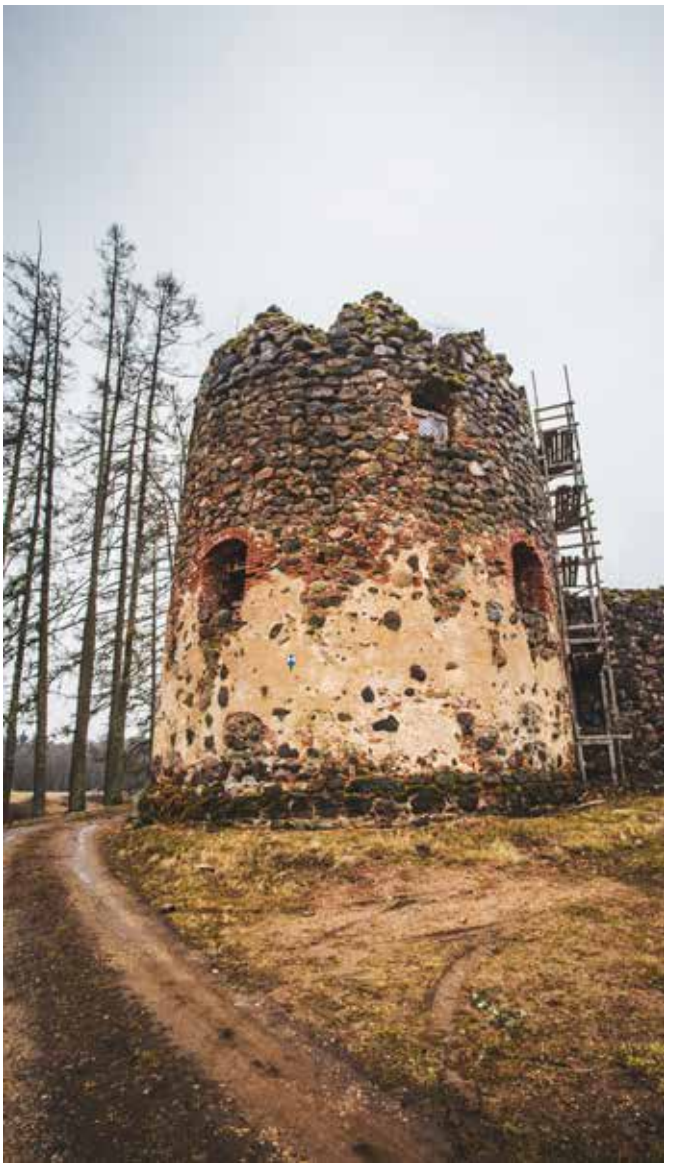

Ērģemes viduslaiku pils Ziemeļu tornis

Northern Tower of Ērģeme Medieval Castle

Restaurēts un atjaunots pils Ziemeļu tornis.

The Northern tower of the castle is restored and renovated.

izjust

...atrast aizvēju 11 līdz 13 metrus augstajās pilsdrupās, kas ir vienas no iespaidīgākajām viduslaiku pils torņu un mūru paliekām Latvijā...

iztēloties

...kā 1560. gadā netālu notikušajā asiņainajā Ērģemes kaujā pret krievu karaspēku krita vai tika saņemta gūstā teju visa Livonijas ordeņa vadība. Savukārt krieviem vajadzējis 14 vezumus, lai aizvestu savus kaujā kritušos. Landmaršalu Fīlipu Šallu fon Bellu nogādāja Maskavā pie cara Ivana IV, tikšanās laikā viņš izturējies izaicinoši un tūlīt pēc tās ticis nogalināts...

atcerēties

...ka Livonijas kara laikā Ērģemes ordeņa pils kļuva par vienu no galvenajiem robežnocietinājumiem pret vairākkārtējiem krievu un tatāru karaspēka uzbrukumiem no viņu ieņemtās Tērbatas bīskapijas teritorijas...

sense

...to escape the wind behind the 11-to-13 metre high castle ruins which are one of the most impressive remains of medieval castle towers and walls in Latvia...

imagine

...how in 1560, during the bloody Battle of Ērģeme which took place nearby, almost the entire leadership of the Livonian Order fell or was taken prisoner by the Russian army. The Russians, on the other hand, needed 14 caravans to transport their own battle dead. The Land Marshal Philipp Schall von Bell was taken to Moscow to see Tsar Ivan IV, he was defiant during the meeting and was killed immediately afterwards...

remember

...that during the Livonian War, the Castle of the Ērģeme Order became one of the main border fortifications against repeated attacks by the Russian and Tatar army from the territory of the Tērbata Bishopric, which it had occupied...

Veikti ieguldījumi EUR 224 225,82 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 100 000
valsts budžeta dotācija – EUR 5 294,11
pašvaldības finansējums – EUR 118 931,71

Investments – EUR 224,225.82
Of which:
ERDF funding – EUR 100,000
state budget grant – EUR 5,294.11
municipal funding – EUR 118,931.71

Valkas novada pašvaldības publicitātes foto

Tornim izbūvēta jauna jumta konstrukcija un dakstiņu jumts.
A new roof structure and a tiled roof is built for the tower.

Izbūvēta grīda 4. stāvā.
The floor is built on the fourth floor.

Iebūvētas jaunas ieejas durvis, izbūvētas logu lūkas.

A new entrance door is put in, window hatches are built.

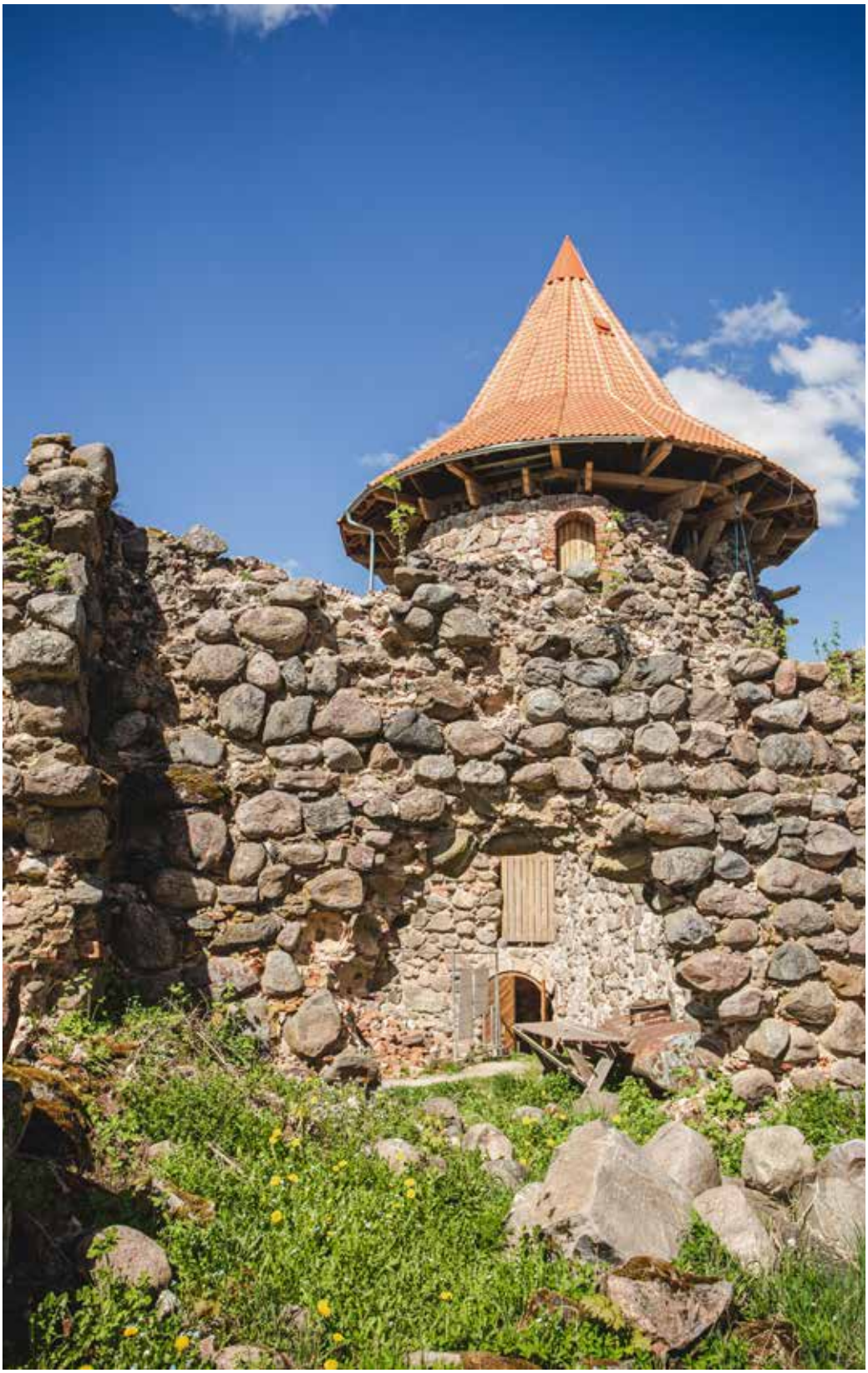

Valmieras vēsturiskais centrs (Valmieras pilsdrupas, Vecās aptiekas ēkas komplekss, Ziloņu iela)

The Historical Center of Valmiera (the Valmiera Castle ruins, the Old Pharmacy complex, Elephant Street)

izjust

...kā divus gadsimtus Vecās aptiekas ēka kalpojusi valmieriešiem veselības uzlabošanai. 1756. gadā uz Vācu ordeņa pils pagrabiem celto māju nopērk mediķis Johans Volrāts Reihenavs, lai ierīkotu aptieku. Pilsdrupu pagalmā viņš aptiekas vajadzībām iekopj ārstniecības augu dārzus. Līdz 19. gadsimta beigām ēku paplašina ar mūra un koka piebūvēm, izveidojot ēku kompleksu. Aptieka šajā ēkā darbojas līdz pat 1965. gadam...

iztēloties

...kā Valmieras iedzīvotāji uzlasa cara Pētera I karaspēka 1702. gadā sagrautās Livonijas ordeņa pils akmeņus un iemūrē savu mājokļu sienās. Tie vēl šobrīd balsta daudzus namus Rīgas ielā, bet no kādreiz varenās Valmieras pils saglabājušies tikai priekšpils sienas fragmenti un pagrabi...

atcerēties

...ka Ziloņu ielas nosaukumā nav meklējama saistība ar lielajiem silto zemju dzīvniekiem, bet ar Valmieras aizsargbūvi – Zilo bastionu (*Blaue Bastion*). Bastiona vietā 19. gadsimtā izveidoto ielu nosauc par Zilā bastiona ielu (*Blaue Bastion Strasse*), 20. gadsimta sākuma Valmieras plānā mērnieks ielas nosaukumu vienkāršo uz Zilo ielu (*Blaue Strasse*). Bet valmieriešu mutēs tā jau pārdēvēta par Ziloņu ielu, un Pirmā pasaules kara gados iela arī oficiāli iegūst šo neparasto nosaukumu...

Veikti ieguldījumi EUR 5 843 825,81 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 3 100 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 109 411,77
- pašvaldības finansējums – EUR 2 634 414,04

sense

...how for two centuries the Old Pharmacy helped to heal the citizens of Valmiera. In 1756, the building located on the old castle cellars of the Teutonic Order is bought by the doctor Johan Volrat Reihenau, who establishes a pharmacy there. In the courtyard of the castle ruins he starts cultivating a medical herb garden. Until the 19th century the building is expanded with wooden and stone-wall extensions, creating a building complex. There is a pharmacy in this building until 1965...

imagine

...how the citizens of Valmiera picked up the stones from the Livonian Order Castle ruined by Tzar Peter I troops in 1702 and immured the stones into the walls of their houses. To this day they keep together many of the buildings on Riga Street, alas from the once great Valmiera Castle only fragments of the castle-front walls and cellars are left...

remember

...that the name of Ziloņu iela (*Elephant Street*) is not connected with the great animals of warm lands, but is instead tied with the fortification of Valmiera – the Blue Bastion (*Blaue Bastion*). In the 19th century the street located in the place of the former Bastion gets renamed the Blue Bastion Street (*Blaue Bastion Strasse*), but in the 20th century a surveyor of Valmiera simplifies the name to Blue Street (*Blaue Strasse*) in the city plan. But amongst the conversations of Valmirians it is already being called Elephant Street, and during the time of the First World War this street officially receives this uncommon name...

Investments – EUR 5,843,825.81
Of which:

- ERDF funding – EUR 3,100,000
- state budget grant – EUR 109,411.77
- municipal funding – EUR 2,634,414.04

Konservē un restaurē Valmieras viduslaiku pils daļu.
A part of the castle is being restored and conserved.

Pils Ziemeļrietumu stūrī ceļ jaunu ēku – Valmieras pils kultūrvides centru. Tajā iekārtos ekspozīciju "*de Woldemer*" par Valmieras mūra pili (13.–18. gs.) un Hanzu.

A new building is being built in the Northwest corner of the castle – a cultural center of the Valmiera castle. There will be set an exhibition *de Woldemer* about the Valmiera Castle (13th–18th centuries) and Hanse.

Atjauno Vecās aptiekas ēku kompleksu un Ziloņu ielu. Vecās aptiekas ēkā iekārtos interaktīvu ekspozīciju "*de Woldemer*" par Valmieras pilsētu un pilsētniekiem. Ziloņu ielā izveidos ekskursiju. Projektu plānots pabeigt 2022. gada nogalē.

The Old Pharmacy building complex and Elephant Street are restored. In the Old Pharmacy building there will be an interactive exhibition *de Woldemer* about the Valmiera town and its citizens. Guided tours will be organized on Elephant Street. The project will be completed at the end of 2022.

Valmieras Svētā Sīmaņa baznīca

St. Sīmanis Church in Valmiera

izjust

...uzkāpt baznīcas tornī, kur līdzās laicīgais un pārlaicīgais, – tuvumā lielie, 1744. gadā lietie baznīcas zvani un pulksteņa mehānisms, bet tālumā – plaša Valmieras panorāma...

iztēloties

...īpaši postošo ugunsgrēku 1702. gadā, kad iebrukušais krievu karaspēks nodedzināja visu pilsētu, bet no Svētā Sīmaņa baznīcas palika tikai mūri. Liesmas aprija visus baznīcā esošos viduslaiku mākslas darbus un interjera priekšmetus...

atcerēties

...ka Svētā Sīmaņa draudzes pirmais latviešu izcelsmes mācītājs Jānis Neilands piedalījies Bībeles un Vidzemes Dziesmu grāmatas jaunizdevumu sastādīšanā...

Veikti ieguldījumi EUR 167 423,65 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 142 310,11
draudzes finansējums – EUR 25 113,54

sense

...to climb the church tower where the secular and the timeless run side by side – the large church bells and clock mechanism, cast in 1744, are located nearby, and the vast panorama of Valmiera is in the distance...

imagine

...the devastating fire of 1702, when the invading Russian troops burned down the entire town, leaving only the walls of St. Sīmanis Church. The flames engulfed all the medieval artwork and interior objects in the church...

remember

...that the first pastor of Latvian heritage of St. Sīmanis congregation, Jānis Neilands, participated in the compilation of the new editions of the Bible and the Vidzeme Songbook...

Investments – EUR 167,423.65
Of which:
ERDF funding – EUR 142,310.11
church congregation funding – EUR 25,113.54

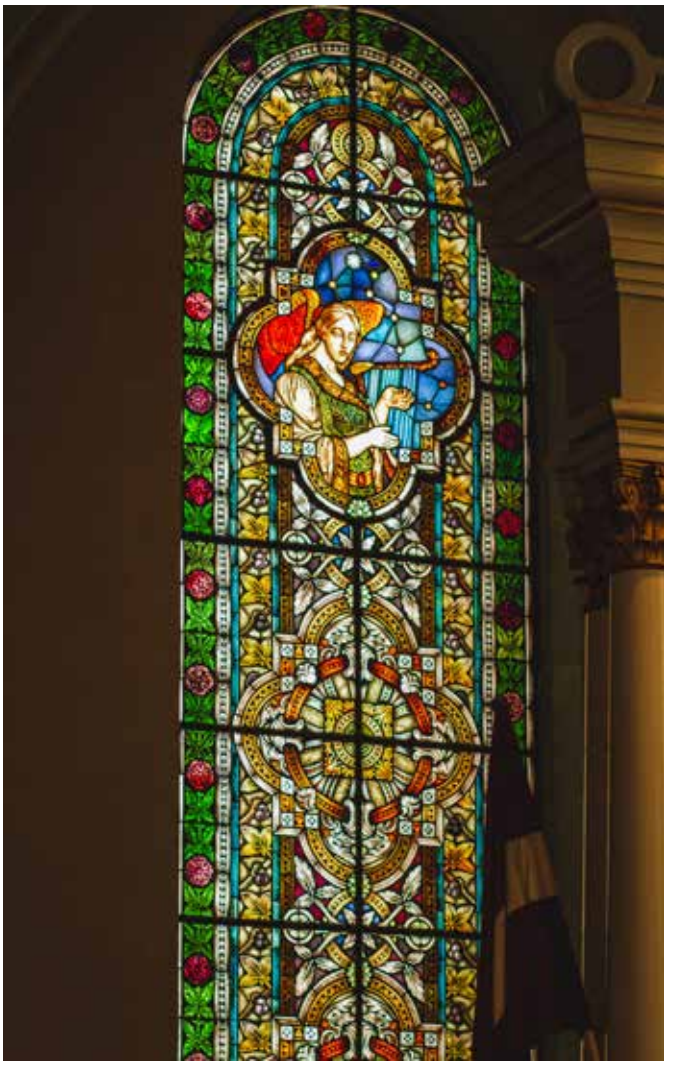

Restaurēti divi ieplīsušie baznīcas zvani.
Two cracked church bells are restored.

Izbūvētas jaunas kāpnes uz skatu torni.
New staircase to the observation tower is built.

Salabots pulksteņa mehānisms.
The clock mechanism is fixed.

Restaurēta altārglezna "Kristus kārdināšana", astoņi kanceles gleznojumi.
The altarpiece "The Temptation of Christ" is restored, as well as eight pulpit paintings.

Renovētajās telpās ierīkota izstāžu zāle.
An exhibition placed in the renovated rooms.

Renovēts baznīcas tornis.

The church tower is renovated.

Rubenes evaņģēliski luteriskā baznīca
Rubene Evangelical Lutheran Church

Atjaunota baznīcas fasāde.
The church facade is restored.

izjust

...apsēsties kādā no baltajiem baznīcas soliem, pacelt skatu augšup un aplūkot grezno kroņlukturi ar Krievijas impērijas divgalvaino ērgli, ko 1762. gadā baznīcai dāvinājusi Ķieģeļu muižas mantiniece Barbara Helēna fon Budberga...

iztēloties

...kā 1208. gadā senajā Imeras zemē – tieši Rubenē – kopā sanākusi pirmā Livonijas latviešu kristiešu draudze, un tās pirmais priesteris bijis šejienietis Latviešu Indriķis, kurš vēlāk sarakstīja Livonijas Indriķa hroniku – senāko zināmo Latvijas teritorijā sarakstīto hroniku...

atcerēties

...ka otrs zināmākais Rubenes mācītājs Kristofs Harders sastādīja un turpat Rubenē iespieda Vidzemē pirmo kalendāru latviešu valodā "Widsemmes kalenders" (1781–1790). Viņš ir arī pirmās latviešu valodā sarakstītās pavārgrāmatas autors un izdevis pirmo ābeci un matemātikas grāmatu latviešu valodā...

Veikti ieguldījumi EUR 367 020,73 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 237 677
draudzes finansējums – EUR 129 343,73

sense

...to sit in one of the white church pews, look up and admire the ornate chandelier with the double-headed eagle of the Russian Empire, presented to the church in 1762 by Barbara Helena von Budberg, heiress of the Ķieģeļi Manor...

imagine

...how in 1208 the first Livonian Latvian Christian congregation gathered in the ancient land of Imera – in Rubene – and its first priest was the local Indriķis, who later wrote the Livonian Indriķis Chronicle – the oldest known chronicle written in the territory of Latvia...

remember

...that the second best known pastor of Rubene, Christoph Harder, compiled and printed in Rubene the first Latvian calendar in Vidzeme, "Widsemmes kalenders" (1781–1790). He is also the author of the first cookbook written in Latvian and published the first alphabet book and mathematics book in Latvian...

Investments – EUR 367,020.73
Of which:
ERDF funding – EUR 237,677
church congregation funding – EUR 129,343.73

Ielikta jauna grīda.
A new floor is laid.

Ierīkota ērta piekļuve cilvēkiem ar kustību traucējumiem.

Accessibility for people with reduced mobility is ensured.

Baznīcas priekštelpā izveidota multimediāla ekspozīcija "Pa hronikas pēdām", kas stāsta par baznīcas vēsturi un abiem zināmākajiem tās priesteriem – Livonijas Indriķi un Kristofu Harderu.

In the church's anteroom, a multimedia exhibition "In the Footsteps of the Chronicle" tells about the history of the church and its two best-known priests – Indriķis of Livonia and Christoph Harder.

Āraišu ezerpils Arheoloģiskais parks
Āraiši Lake Castle Archaeological Park

izjust

...ka daudzās latviešu teikas par ezera dzelmē nogrimušu pili Āraišu gadījumā ir izrādījušās tuvas patiesībai...

iztēloties

...izstaigāt Eiropā vienīgo 9.–10. gadsimta nocietinātas dzīvesvietas rekonstrukciju – Āraišu ezerpili – un iztēloties, kā dzelzs laikmetā šeit dzīvojošie seno latgaļu vīri ezerā zvejojuši zivis, bet sievas gatavojušas ēdienu...

atcerēties

...arheologa Jāņa Apala prieku, ka desmit gadu laikā Āraišos veiktajos arheoloģiskajos izrakumos iegūtās liecības un koka ēku konstrukciju paliekas bija tik neparasti labi saglabājušās, ka varēja pili uzbūvēt vēlreiz, dzelzs laikmeta būves atspoguļojot ar 80 % ticamību...

sense

...that the many Latvian legends about a castle sinking into the lake have turned out to be close to the truth in the case of Āraiši...

imagine

...walk through Europe's only reconstruction of a fortified settlement from the 9th–10th centuries – Lake Castle Āraiši – and imagine how the ancient Latgale men who lived here in the Iron Age used to fish in the lake and their wives used to cook...

remember

...the joy of archaeologist Jānis Apals that the evidence and remnants of the wooden structures of the buildings excavated in Āraiši over ten years were so unusually well preserved that it was possible to rebuild the castle, reflecting the Iron Age structures with 80% reliability...

Veikti ieguldījumi EUR 735 738,78 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 300 000
valsts budžeta dotācija – EUR 13 235,29
pašvaldības finansējums – EUR 422 503,49

Investments – EUR 735,738.78
Of which:
ERDF funding – EUR 300,000
state budget grant – EUR 13,235.29
municipal funding – EUR 422,503.49

Uzbūvēts jauns apmeklētāju centrs, tajā iekārtota ekspozīcija par ezerpils tapšanu, atradumiem arheoloģiskajos izrakumos un ezerpils pētnieku, rekonstruētāju, arheologu Jāni Apalu.

A new visitor centre is built with an exhibition about the creation of the Lake Castle, archaeological excavations and the explorer, re-constructor and archaeologist of the Lake Castle, Jānis Apals.

Ezerpilī rekonstruēts aizsargsienas un vārtu fragments.

Reconstruction of a fragment of the defensive wall and gate at the Lake Castle.

Cēsu Svētā Jāņa baznīca
St. John's Church in Cēsis

Restaurēta baznīcas fasāde, labiekārtota baznīcas apkārtne – ar bruģi izklāti celiņi, skvērā izvietoti soliņi, uzstādītas jaunas laternas.

The church facade is restored, the church surroundings are improved – cobbled paths, benches in the square and new lanterns are installed.

izjust

...nostāties uz Cēsu Svētā Jāņa baznīcas sliekšņa un apzināties, ka tas ir vienā augstumā (virs jūras līmeņa) ar Rīgas Svētā Pētera baznīcas torņa gaili...

iztēloties

...latviešu būvmeistara Mārča Podiņa-Sāruma lepnumu, izstādē Rīgā saņemot mazo sudraba medaļu par viņa vadībā 1853. gadā neogotikas stilā uzbūvētā Cēsu Svētā Jāņa baznīcas jaunā torņa modeli...

atcerēties

...pārsteidzošo faktu, ka ne Otrais pasaules karš, ne padomju režīms nav kavējuši baznīcas atjaunošanu. 1941. gadā munīcijas vilciena sprādzienā cietušās baznīcas vitrāžas atjaunoja jau 1942. gadā, bet 1944. gada bombardēšanas laikā sagrauto baznīcas dienvidu puses sānu jomu un velvi atjaunoja tūlīt pēc kara (1945–1947)...

Projekta ietvaros Cēsu Svētā Jāņa baznīca piedzīvojusi lielākos atjaunošanas darbus pēdējo 80 gadu laikā.

Veikti ieguldījumi EUR 1 726 850,59 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 1 467 823
draudzes finansējums – EUR 259 027,59

sense

...to stand on the threshold of St. John's Church in Cēsis and realise that it is at the same height (above sea level) as the rooster of the tower of St. Peter's Church in Riga...

imagine

...the pride of the Latvian master builder Mārcis Podiņš-Sārums when receiving a small silver medal at an exhibition in Riga for his model of the new tower of St. John's Church in Cēsis, built under his direction in the Neo-Gothic style in 1853...

remember

...the surprising fact that neither World War II, nor the Soviet regime prevented the restoration of the church. The stained glass windows of the church, which had been damaged by a munitions train explosion in 1941, were restored in 1942, while the side area nave and dome on the south side of the church, destroyed during the bombing of 1944, were restored immediately after the war (1945–1947)...

As part of the project, St. John's Church in Cēsis has undergone the largest renovation works in the last 80 years.

Investments – EUR 1,726,850.59
Of which:
ERDF funding – EUR 1,467,823
church congregation funding – EUR 259,027.59

Restaurētas ēkas durvis un logi.
The building's doors and windows are restored.

Restaurētas torņa koka daļas, torņa iekšpusē vēsturiskajā izskatā atjaunots "Zvana ceļš".
The wooden parts of the tower, the "Bell Path" inside the tower is restored to its historical appearance.

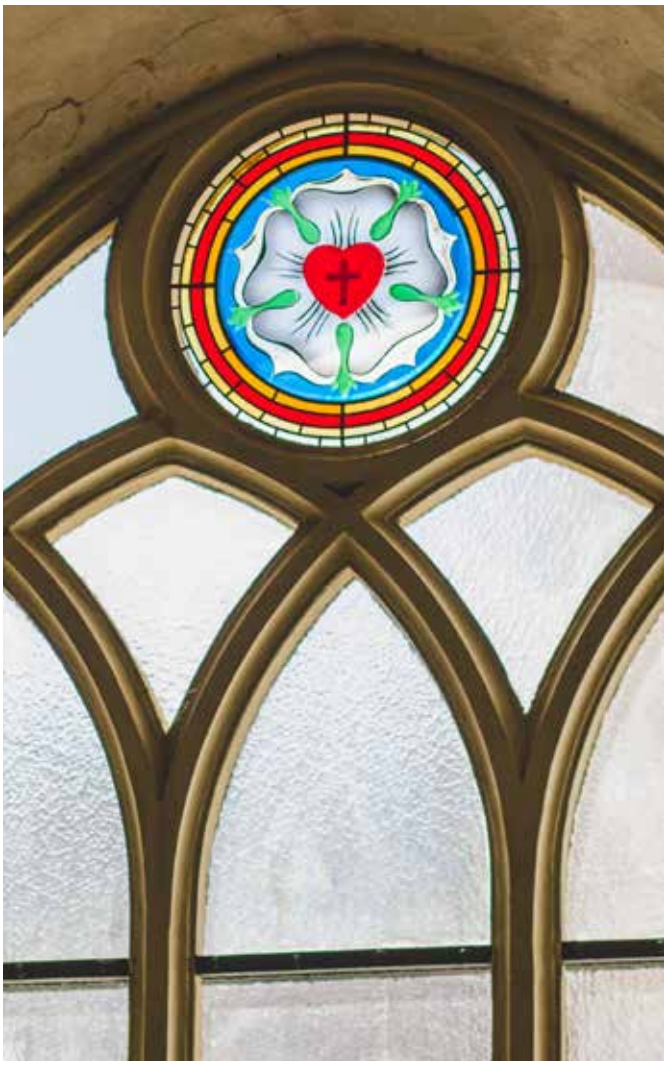

Restaurētas logu vitrāžas, vairākos logos ieliktas jaunas.
Stained-glass windows are restored, new ones are installed in several windows.

Veikta Livonijas ordeņa mestra Voltera fon Pletenberga kapu plāksnes fragmentu attīrīšana un konservācija.

Cleaning and conservation work is done on the fragments of the tombstone of Walter von Plettenberg, Master of the Teutonic Order in Livonia.

Baznīcas torņa smailē ieklāts jauns metāla jumts. Atjaunots zeltījums torņa krusta un jumta dekoriem. Tornī uzstādītas četras jaunas, ar zeltītiem elementiem rotātas pulksteņa ciparnīcas.

A new metal roof is laid on the spire of the church tower. The tower's cross and roof decorations are restored. Four new clock faces decorated with gold elements are installed in the tower.

Cēsu viduslaiku pils
Cēsis Medieval Castle

Pirmā stāva telpā atjaunots vismaz 600 gadus senais sienu mūrējums, nostiprināts vēsturiskais apmetums un izveidota lapegles dēļu grīda.

The first-floor room has been restored to its 600-year-old masonry, the historic plasterwork has been reinforced and a larch-board floor has been created.

izjust

...izstaigāt pili un apjaust, kāpēc tā savulaik bija iemantojusi Livonijas varenākā cietokšņa slavu...

iztēloties

...cēsinieku brīvības mīlestību – 1577. gadā, nespēdami pretoties cara Ivana Bargā armijas pārspēkam, uzbrukuma laikā pilī glābiņu meklējušie 300 ļaudis izdarīja pašnāvību, uzspridzinoties ar šaujampulveri...

atcerēties

...ka Cēsu pils nozīme un varenība nebijušus apmērus sasniedza laikā, kad Vācu ordeni Livonijā vadīja (1494–1535) viens no ievērojamākajiem Livonijas politiķiem un karavadoņiem – mestrs Valters fon Pletenbergs. Pēc krievu karaspēka sakaušanas Smoļinas kaujā (1502) pie Pleskavas fon Pletenbergam izdevās nodrošināt mieru uz Livonijas austrumu robežas līdz pat 1558. gadam...

Projekta ietvaros realizēts līdz šim vērienīgākais pils saglabāšanas darbu projekts.

Veikti ieguldījumi EUR 1 488 608,41 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 950 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 41 911,76
- pašvaldības finansējums – EUR 496 696,65

sense

...to walk through the castle and realise why it was once known as Livonia's greatest fortress...

imagine

...the love of freedom of the people of Cēsis – in 1577, unable to resist the superior army of Tsar Ivan the Terrible, 300 people seeking refuge in the castle committed suicide by blowing themselves up with gunpowder during an attack...

remember

...that the importance and power of Cēsis Castle reached unprecedented proportions at the time when the Teutonic Order in Livonia was led (1494–1535) by one of the most prominent Livonian politicians and military commanders – Master Walter von Plettenberg. After defeating the Russians at the Battle of Smolin (1502) near Pskov, von Plettenberg managed to secure peace on Livonia's eastern border until 1558...

The project is the most ambitious Castle conservation work project to date.

Investments – EUR 1,488,608.41
Of which:
- ERDF funding – EUR 950,000
- state budget grant – EUR 41,911.76
- municipal funding – EUR 496,696.65

Veikta konservācija pils rietumu torņa pirmajā, trešajā un ceturtajā stāvā. Atjaunots gājēju tilts.
Conservation work is done on the first, third and fourth floors of the western tower. The pedestrian bridge is renovated.

Apmeklētāju drošībai vairākās torņa logu ailās ievietoti koka slēģi.

Wooden shutters are installed in several window openings for the safety of visitors.

Liela apjoma mūru konservācijas darbi tiek īstenoti arī pils austrumu un dienvidu korpusos, kā arī pils kapelā un dienvidu tornī jeb Garajā Hermanī. Ap priekšpils rietumu torni izbūvētas koka sastatnes turpmāko konservācijas darbu veikšanai.

Extensive conservation work is also being carried out in the eastern and southern wings of the castle, as well as in the castle chapel and the southern tower, also known as Long Hermanis. Wooden scaffolding around the west tower of the forecourt is installed for further conservation work.

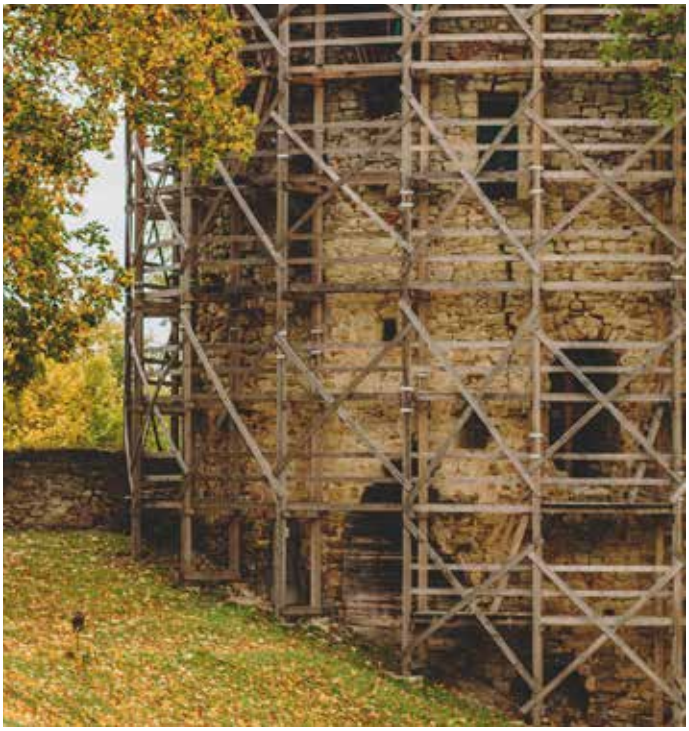

Priekšpils teritorijā tapušas divas jaunbūves: multifunkcionāla nojume un amatnieku darbnīcas.
Two new buildings in the forecourt are built: a multifunctional shelter and craft workshop.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Ungurmuiža

Ungurmuiža

izjust

...izstaigāt Ungurmuižas kungu māju – Latvijā vienīgo baroka koka celtni, īpaši pakavējoties Limbažu gleznotāja Georga Dītriha Hinša radītajā sienas gleznojumu pasaulē...

iztēloties

...to iekšējo nepieciešamību pēc harmonijas, kas Ziemeļu kara laikā gan zviedru, gan krievu pusē karojušo baronu Johanu Baltazaru fon Kampenhauzenu mudināja radīt savu dzimtas māju Ungurmuižā kā harmonisku ainavas un būvmākslas savienojumu, piepildītu ar īpašu gaisotni...

atcerēties

...ka Ungurmuižas kungu māja bija viena no pirmajām vērienīgajām baroka būvēm, ko Vidzemē uzcēla pēc postošā Ziemeļu kara...

sense

...to take a tour of Ungurmuiža manor house – the only Baroque wooden building in Latvia, paying special attention to the world of murals created by the Limbaži painter Georg Dietrich Hinzsch...

imagine

...the inner need for harmony that drove Baron Johann Balthasar von Campenhausen, who fought on both the Swedish and Russian sides during the Great Northern War, to create his family home in Ungurmuiža as a harmonious combination of landscape and architecture, saturated with a special atmosphere...

remember

...that Ungurmuiža manor house was one of the first large scale Baroque buildings to be built in Vidzeme after the devastating Northern War...

Veikti ieguldījumi EUR 537 800,81 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 198 401,64
valsts budžeta dotācija – EUR 8 753,01
pašvaldības finansējums – EUR 330 646,16

Investments – EUR 537,800.81
Of which:
ERDF funding – EUR 198,401.64
state budget grant – EUR 8,753.01
municipal funding – EUR 330,646.16

Atjaunota senā leduspagraba ēka, ievietojot tajā granulu katlu un granulu noliktavu, bet tās otro stāvu pārbūvējot saimnieciskām vajadzībām.

An old ice cellar is renovated to house a pellet boiler and pellet storage, and the second floor has been rebuilt for utility purposes.

Kungu mājā un vecās skolas ēkā izbūvēta apkures sistēma.

A heating system is installed in the Lord's House and the old school building.

Izveidotas divas pastāvīgās ekspozīcijas "Vēsturiskā ekspozīcija" un "Dzīvā ekspozīcija". Rīkoti vairāki semināri par vācbaltu tēmu "Cikliskās ekspozīcijas ietvaros".

Two permanent exhibitions *Historical exhibition* and *Live exhibition* are created. Several seminars on the Baltic German theme are organised within the *Cyclical Exposition*.

Ungurmuižas publicitātes foto

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Siguldas Jaunā pils
Sigulda New Castle

Veikta Siguldas Jaunās pils restaurācija.

The Sigulda New Castle is restored.

izjust

...izstaigāt pils iekštelpas un sajūsmināties par grezno interjeru, kam īpašu augstvērtību piešķir latviešu mākslinieku Niklāva Strunkes, Viļa Vasariņa, Pētera Teodora Ozoliņa, Kārļa Sūniņa, Ludolfa Liberta un Elerta Treilona darbi...

iztēloties

...kā starpkaru periodā, kad Siguldas Jaunā pils bija Rakstnieku pils, te literāros vakaros, ballēs, kongresos un jubilejās pulcējās latviešu rakstniecības zieds – Kārlis Skalbe, Aleksandrs Čaks, Jānis Akuraters, Rainis un citi. Skanēja dzeja, zaigoja dāmu vakarkleitas, dzirkstīja šampanietis...

atcerēties

...ka pils īpašnieku Borhu meita Olga, 1867. gadā apprecoties ar krievu kņazu Dmitriju Kropotkinu, pūrā saņēma Siguldas Jauno pili un visu mūžu veltīja, lai Sigulda kļūtu par tūrisma objektu un kūrortu. Arī dzelzceļa līnijas Rīga–Pleskava izveide caur Siguldu ir kņazienes Olgas nopelns...

sense

...to walk around the palace and admire the luxurious interior, which is especially highly valued for its works by Latvian artists Niklāvs Strunke, Vilis Vasariņš, Pēteris Teodors Ozoliņš, Kārlis Sūniņš, Ludolfs Liberts and Elerts Treilons...

imagine

...that in the interwar period, when Sigulda New Castle was the Writers' Palace, the flowers of Latvian literature – Kārlis Skalbe, Aleksandrs Čaks, Jānis Akuraters, Rainis and others – gathered here for literary evenings, balls, congresses and birthdays. Poetry was recited, ladies wore evening dresses, champagne was sparkling...

remember

...that Olga, the daughter of the owners of the castle, von der Borch family, married the Russian prince Dmitri Kropotkin in 1867, received the New Castle of Sigulda and devoted her whole life to making Sigulda a tourist attraction and resort. The establishment of the Riga–Pskov railway line through Sigulda is also due to Princess Olga...

Veikti ieguldījumi EUR 5 912 961,33 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 1 366 507,58
- Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta finansējums – EUR 499 999,50
- valsts budžeta dotācija – EUR 140 613,16
- pašvaldības finansējums – EUR 3 905 841,09

Investments – EUR 5,912,961.33
Of which:

- ERDF funding – EUR 1,366,507.58
- Emissions Trading Facility mechanism funding – EUR 499,999.50
- state budget grant – EUR 140,613.16
- municipal funding – EUR 3,905,841.09

Atjaunots 1937. gadā izveidotais interjers, apdare un fasādes, saglabājot nesošās konstrukcijas un ēkas plānojumu.
The 1937 interior, decoration and facades are restored, preserving the load-bearing structures and layout of the building.

Pils tornī izbūvētas kāpnes, kas savieno pagrabstāvu ar pirmo stāvu.
A staircase has been built in the castle tower to connect the basement with the first floor.

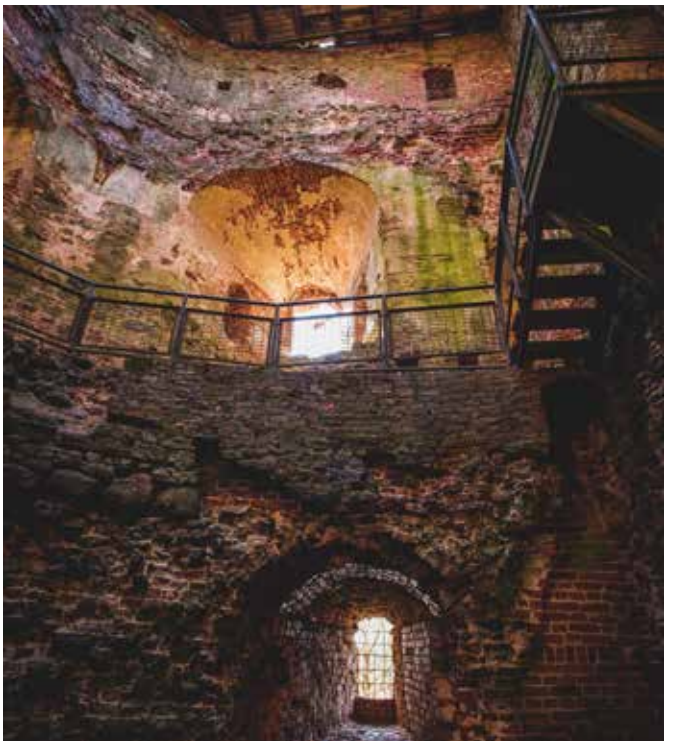

Bauskas pils
Bauska Castle

Veikti pilsdrupu Centrālā torņa un tam pieguļošo sienu konservācijas darbi. Torņa mūra izirušās daļas pārmūrētas sākotnējā izskatā. Centrālajam tornim uzlikts jumts, kas sargā no ūdens postošās iedarbības un vienlaikus atjauno pils vēsturisko siluetu.

Conservation works were done on the Central tower of the castle ruins and its adjacent walls. Parts of the collapsed tower wall was rebuilt to its original appearance. The new roof of the Central tower protects it from the damaging effects of water while restoring the historic silhouette of the castle.

izjust

...apmeklējot vienu pili, patiesībā pabūt divās – vēlajos viduslaikos celtajā Livonijas ordeņa pilī un Kurzemes hercogistes laikos viduslaiku priekšpils vietā uzbūvētajā jaunajā, kas ir viens no izcilākajiem manierisma stila arhitektūras pieminekļiem Latvijā...

iztēloties

...kā 15 .gadsimta vidū Bauskas pils celšanai trūka darbaroku, jo daudzi apkārtnes iedzīvotāji bija gājuši bojā karos un mēra epidēmijā. Tāpēc darbos norīkoja pēc Livonijas ordeņa iebrukuma Novgorodas zemē šurp atvestos karagūstekņus – votus. Tā pils uzbūvē jaušama līdzība ar Koporjes cietoksni un citām Novgorodas republikas pilīm, bet voti pēc pils uzcelšanas apmetās uz dzīvi Mēmeles krastos un tika dēvēti par krieviņiem...

atcerēties

...ka 1559. gadā Livonijas ordeņa pārstāvis Gothards Ketlers ieķīlāja Bauskas, Rēzeknes, Ludzas, Daugavpils un Sēlpils cietokšņus Lietuvas dižkunigaitim un Polijas karalim Sigismundam II Augustam, lai panāktu tā atbalstu Livonijas karā pret Krieviju. Tomēr Sigismunds II karā neiesaistījās, Livonija sabruka un nonāca Lietuvas-Polijas pakļautībā, bet Livonijas ordeņa pēdējais mestrs Gothards Ketlers kļuva par pirmo Kurzemes un Zemgales hercogu...

Veikti ieguldījumi EUR 1 394 753,11 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 565 105
- valsts budžeta dotācija – EUR 24 931,10
- pašvaldības finansējums – EUR 804 717,01

sense

...when visiting one castle, you actually visit two – the late medieval castle of the Livonian Order and the new castle built on the site of the medieval castle during the period of the Duchy of Courland, which is one of the most outstanding monuments of Mannerist style architecture in Latvia...

imagine

...how in the middle of the 15th century, there was a shortage of workers to build Bauska Castle, as many inhabitants of the surrounding area had died in wars and plague epidemics. That is why the Votts, prisoners of war brought here after the Livonian Order's invasion of Novgorod, were assigned to the work. Its construction bears similarities to the Koporye Fortress and other castles in the Novgorod Republic, but after the castle was built, the Votts settled on the banks of the Mēmele and were named Little Russians...

remember

...that in 1559 the Livonian Order's representative Gotthard Kettler pledged the fortresses of Bauska, Rēzekne, Ludza, Daugavpils and Sēlpils to the Grand Duke of Lithuania and King Sigismund II Augustus of Poland in order to secure his support in the Livonian war against Russia. However, Sigismund II did not take part in the war, Livonia collapsed and came under Lithuanian-Polish rule, and the last Master of the Livonian Order, Gotthard Kettler, became the first Duke of Courland and Semigallia...

Investments – EUR 1,394,753.11
Of which:
- ERDF funding – EUR 565,105
- state budget grant – EUR 24,931.10
- municipal funding – EUR 804,717.01

Tornī atjaunotas šaujamlūkas pārsedzošās arkas. Iztīrītas un atjaunotas izirušās akmens un ķieģeļu mūra šuves, atjaunoti saglabājušies apmetuma fragmenti.

The arches covering the gun-ports in the tower are restored. The disintegrated stone and brick masonry joints are cleaned and restored, the preserved plaster fragments are restored.

Apkārtnes apskatei izveidoti segti balkoni un galerijas pie rietumu sienas.

Covered balconies and galleries on the west wall are built to view the surroundings.

Pie torņa dienvidu ārsienas rekonstruēts koka tualetes erkers.
A wooden toilet bay window is reconstructed at the south outer wall of the tower.

Torņa stāvu savienošanai izveidotas koka kāpnes gan iekšpusē, gan ārpusē, atjaunotas arī mūra kāpnes torņa sienās. Tornī nav starpstāvu pārsegumu, telpas apskatei izveidoti koka balkoni agrāko grīdu līmenī.

Wooden staircases have been built inside and outside the tower to connect the floors, and the stone staircases in the tower walls have been restored. The tower has no partition walls and wooden balconies are built at the level of the former floors to view the room.

Izveidota lokveida eja torņa augšdaļā gar rekonstruētajām šaujamlūkām.

A circular passage created at the top of the tower along the reconstructed gun-ports.

JĒKABS' ROUTE

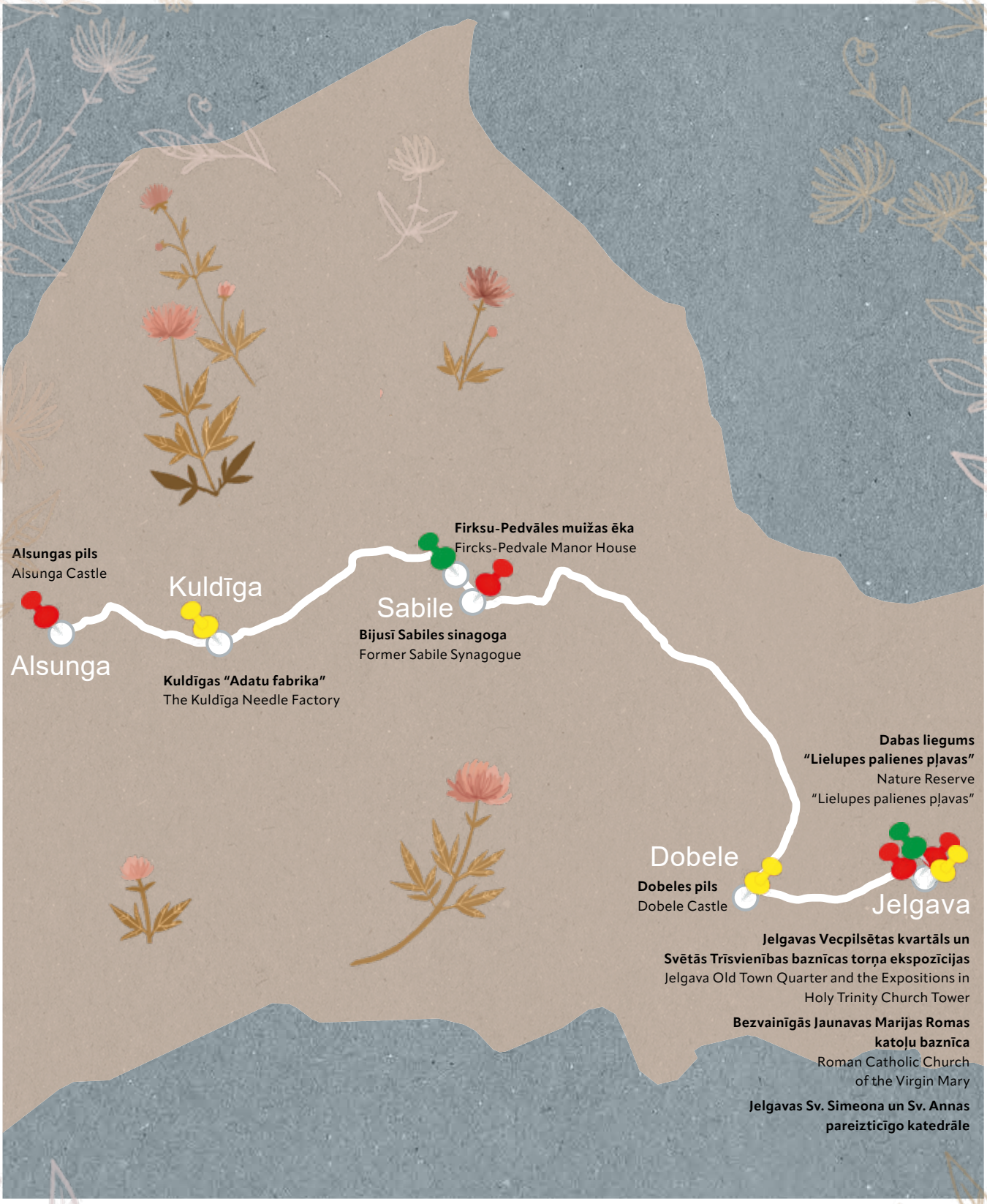

JĒKABA CELŠ

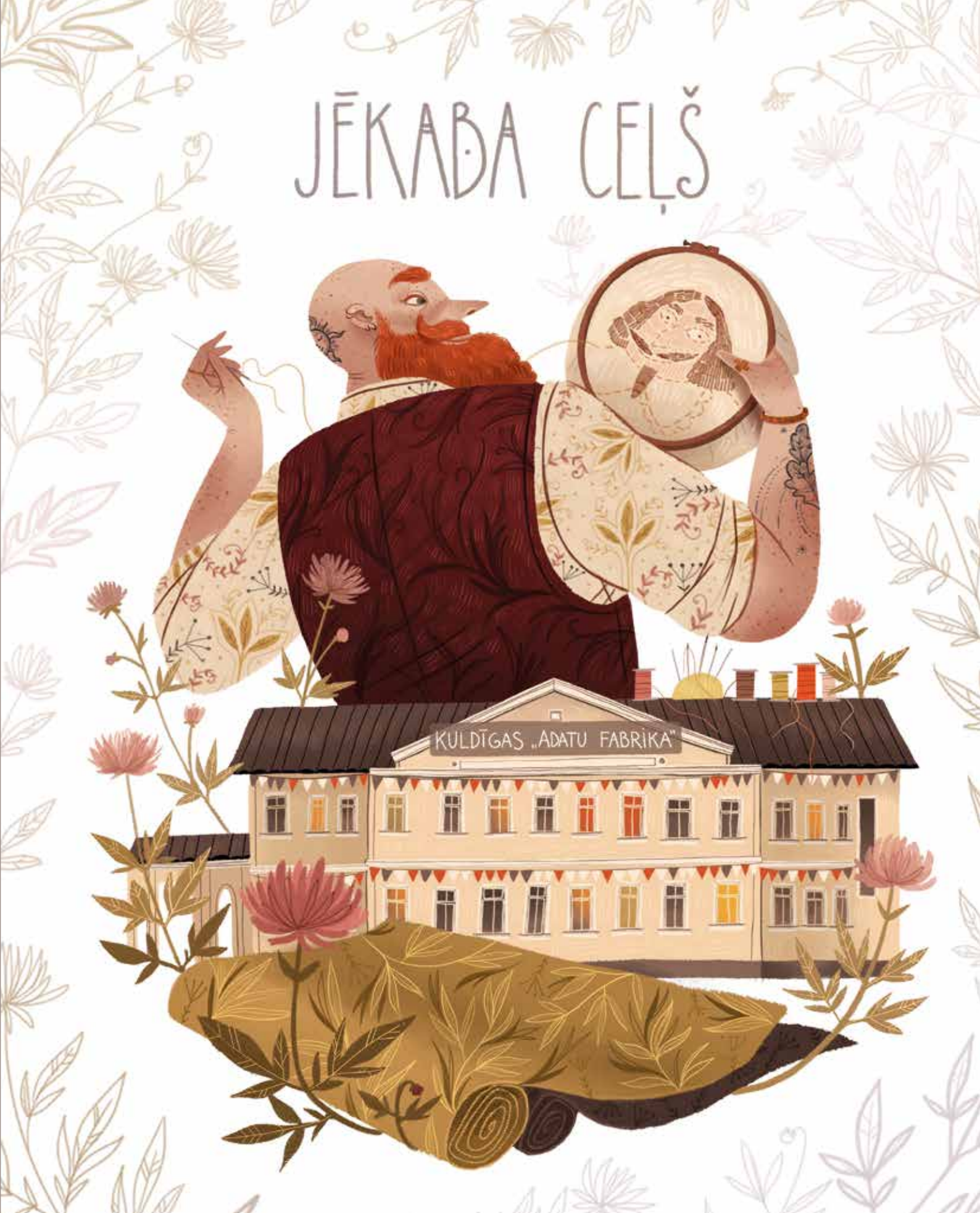

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Alsungas pils
Alsunga Castle

izjust

...apiet apkārt Alsungas pilij – vienai no retajām viduslaiku pilīm, kas līdz mūsdienām daļēji saglabājusies savā vēsturiskajā veidolā. Iekštelpās aplūkot vienus no senākajiem oriģinālajiem interjeriem Kurzemē...

iztēloties

...cik Kurzemes un Zemgales hercogs Ernsts Johans Bīrons samaksāja par Alsungas pili, 1738. gadā to nopērkot no bankrotējušajiem pils īpašniekiem Šveriniem...

atcerēties

...ka ar notikumiem Alsungas pilī ir saistīta suitu kultūrtelpas rašanās. Alsungas pilsmuižas īpašnieks Johans Ulrihs fon Šverins apprecējās ar polieti Barbaru fon Konarsku un pārgāja katoļticībā. 1632. gadā viņš sāka intensīvu apkārtnes iedzīvotāju pievēršanu katoļticībai. Luterāņi dēvēja katoļticīgos par Šverina svītu, tā radās kulturāli atšķirīgās kopienas pašnosaukums "suiti"...

sense

...to walk around the Alsunga Castle – one of the few medieval castles that has partially survived in its historic form. To see one of the oldest original interiors in Kurzeme...

imagine

...how much Duke Ernst Johann Byron of Courland and Semigallia paid for Alsunga Castle when purchasing it in 1738 from the bankrupt castle owners, the Schwerins...

remember

...that the events at Alsunga Castle are linked to the emergence of the Suiti cultural space. The owner of Alsunga Castle Manor, Johann Ulrich von Schwerin, married the Polish Barbara von Konarska and converted to Catholicism. In 1632, he began an extensive conversion of the local citizens to Catholicism. Lutherans called the Catholics the Schwerin Entourage, creating the culturally distinct community self-named "Suiti"...

Veikti ieguldījumi EUR 352 939,81 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 299 998,83
valsts budžeta dotācija – EUR 13 235,25
pašvaldības finansējums – EUR 39 705,73

Investments – EUR 352,939.81
Of which:
ERDF funding – EUR 299,998.83
state budget grant – EUR 13,235.25
municipal funding – EUR 39,705.73

Daļēji restaurēts pils Dienvidu korpuss (jumts, šaujamlūkas un zibensaizsardzības sistēma, daļa no sijām).
The southern wing of the castle is partially renovated (roof, gun-ports, part of the joist frames).

Šaujamlūkām uzstādīti aizvērtņi.
Shutters are installed for gun-ports.

Atjaunotas pirmā un otrā stāva pārseguma sijas.
The joist frames of the first and second floor are restored.

Dienvidu korpusa bēniņos uzmontēta laipa. Laipa ir paredzēta, lai tūristi varētu apskatīt pils bēniņus un novērtēt saglabāto vēsturiski nozīmīgo mantojumu.

A footbridge is installed in the attic of the southern wing. The footbridge for tourists, making it easier to look around the castle attic and take in the preserved, historically important legacy.

Saremontēts Dienvidu korpusa jumts – demontēti dakstiņi, sašķiroti un veselie uzklāti atpakaļ, trūkstošo dakstiņu vietā izmantoti analogi esošajiem. Pils Dienvidu korpusam ierīkota zibensaizsardzības sistēma. Dienvidu korpusam restaurē autentiski saglabājušos logus un durvis.

The south wing roof is repaired – roof tiles are removed, the quality ones are sorted and re-laid, the missing tiles are replaced with similar ones. A lightning protection system is installed for the south wing of the castle. Authentic windows and doors are restored in the south wing.

Kuldīgas "Adatu fabrika"
The Kuldīga Needle Factory

izjust

...ēkas atšķirīgo un savrupo struktūru, kuras interjers ir pilns ar vēstures liecībām – no sienu krāsojumiem līdz mozaīkas betona grīdu segumiem...

iztēloties

...cik dažādu notikumu piepildīta bijusi šī ēka – te savulaik atradusies policijas valde, pasta un telegrāfa kantoris, ierēdņu dzīvokļi un lazarete, bet no 1930. gada līdz 2003. gadam – Kuldīgas slimnīca...

atcerēties

...ka 20. gadsimta sākumā neviena plašās Krievijas impērijas māja – sākot no cara apartamentiem Ziemas pilī un beidzot ar mežcirtēja būdiņu Sibīrijas taigā – nevarēja iztikt bez 1854. gadā dibinātās Kuldīgas adatu fabrikas "Meteors" darinājumiem. Tā bija vienīgā adatu fabrika visā plašajā impērijā...

Veikti ieguldījumi EUR 4 069 191,17 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 1 800 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 412 664,62
- pašvaldības finansējums – EUR 1 856 526,55

sense

...the distinctive and singular structure of the building, the historical legacy of the interior – ranging from the wall paintings to the Terrazzo floor covering...

imagine

...how full of events this building has been – it once housed the police headquarters, a post and telegraph office, officials' apartments, an infirmary, and from 1930 to 2003 – the Kuldīga Hospital...

remember

...that at the beginning of the 20th century, no house in the vast Russian Empire – from the Tsar's apartments in the Winter Palace to a woodcutter's hut in the Siberian taiga – could do without the products of the Kuldīga needle factory "Meteors", founded in 1854. It was the only needle factory in the entire empire...

Investments – EUR 4,069,191.17
Of which:

- ERDF funding – EUR 1,800,000
- state budget grant – EUR 412,664.62
- municipal funding – EUR 1,856,526.55

Kādreizējās adatu fabrikas ēku pārbūvē, saglabājot kompleksa kultūrvēsturiskās vērtības – apbūves vēsturisko, pilsētbūvniecisko un telpisko struktūru. Ēku pārbūvē, saglabājot tās būvapjomu un fasāžu arhitektoniski dekoratīvos risinājumus, arī vērtīgos vēlāku būvperiodu uzslāņojumus.

The former needle factory building is being rebuilt, preserving the cultural and historical values of the complex – the historical, urban and spatial structure of the buildings. The building is rebuilt, preserving the architectonic and decorative elements of the space and facades, including the valuable layering of later construction periods.

Atjaunošanas laikā saglabā vēstures liecības interjerā, būvgaldniecības izstrādājumus, vēsturisku sienu krāsojumu atsegumus, mozaīkas betona grīdu segumus, orķeļus un citas vēsturiskas interjera detaļas, likvidē nekvalitatīvus vēlākos uzslāņojumus. Projektu plānots pabeigt 2022. gadā.

During restoration, the historical evidence is preserved. The interior, construction joinery products, historic wall paintings, Terrazzo floor coverings, rounded ceiling corners and other historic interior details are kept, but later poor-quality overlays are removed. The project will be completed in 2022.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

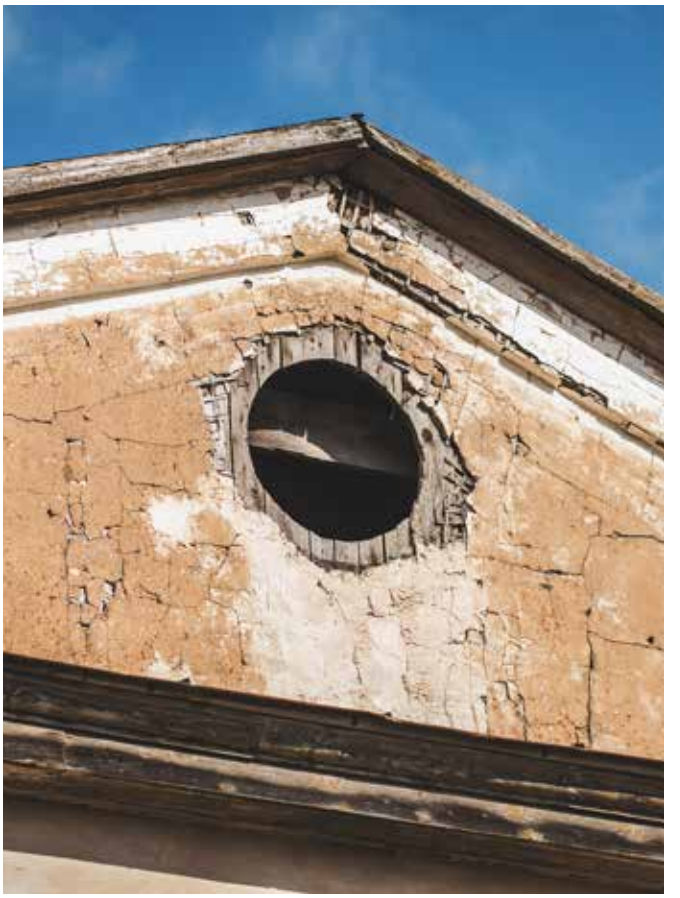

Firksu-Pedvāles muižas ēka
Fircks-Pedvale Manor House

izjust

...saskaitīt, cik mākslas darbu ir Pedvāles muižas parkā, un varbūt aiz kāda no tiem – tāpat kā savulaik tēlniekam Ojāram Feldbergam – parādīsies gravā mītošais spoks – Baltā princese...

iztēloties

...kā 1991. gadā Pedvālē ieradās tēlnieks Ojārs Feldbergs, un viņam radās sapnis izveidot šeit brīvdabas mākslas muzeju un restaurēt muižas ēkas, lai tās varētu kalpot mākslai un kultūrai...

atcerēties

...kopš 14. gadsimta beigām, kad Hanss Kuke Pedvāles īpašumu saņēma no Livonijas ordeņa, līdz 1939. gadam Pedvālei ir bijuši 34 īpašnieki. Rakstītie avoti vēsta, ka 1713. gadā Pedvāles muižas īpašnieks Kristofers fon Mēršeids-Hilzems kopā ar savu sievu Teklu Margaretu, dzimušu fon Fītinghofu-Šēlu, uzdāvināja Sabiles baznīcai sudraba upurmaku ar diviem sudraba zvaniņiem. Dāvinātāju vārdi bija iegravēti uz upurmaka kāta apkaluma...

Veikti ieguldījumi EUR 1 298 913,02 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 750 000
pašvaldības finansējums – EUR 548 913,02

sense

...to count the number of artworks in Pedvāle Manor Park, and maybe behind one of them, like for the sculptor Ojārs Feldbergs, the ghost in the ravine – the White Princess – will appear...

imagine

...how sculptor Ojārs Feldbergs came to Pedvāle in 1991 and had a dream to create an open-air art museum and restore the manor buildings so that they could serve art and culture...

remember

...since the end of the 14th century, when Hans Kucke received the property of Pedvāle from the Livonian Order, until 1939, Pedvāle had had 34 owners. According to written sources, in 1713 the owner of Pedvāle Manor, Christopher von Meerscheidt-Hüllessem, together with his wife Tekla Margaret, born von Vietinhof-Scheel, presented the Sabile church with a silver offering bag with two silver bells. The names of the donors were engraved on the binding of the handle of the offering bag...

Investments – EUR 1,298,913.02
Of which:
ERDF funding – EUR 750,000
municipal funding – EUR 548,913.02

Veikta muižas ēkas pārbūve un rekonstrukcija.
The manor house is rebuilt and reconstructed.

Muižas kungu mājā izveidotas telpas dzīvošanai, radošajam darbam, izstāžu un nodarbību telpas. Rekonstruētajā ēkā ir Starptautiskā mākslinieku rezidence.

Rooms for living, creative work, exhibitions and activities are created in the manor house. The renovated building houses the International Artists' Residence.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Bijusī Sabiles sinagoga – Sabiles mākslas, kultūras un tūrisma centrs

Former Sabile Synagogue – Sabile Art, Culture and Tourism Centre

Sabiles mākslas centra publicitātes attēls

izjust

...aplūkot sinagogas ēku un iedomāties Sabili 19. gadsimta beigās, kad aptuveni puse miesta iedzīvotāju bija ebreji un viņiem vajadzēja savu dievnamu. To uzcēla 1890. gadā...

iztēloties

...kā pēc Otrā pasaules kara bijušajā sinagogā sabilieši mazgājās, jo te bija pirts, pēc tam sportoja, jo ēka pārtapa par sporta zāli, kas piederēja Augļu un dārzeņu kombinātam...

atcerēties

...ka 1941. gada 6. augustā visus 240 Sabiles ebrejus – arī bērnus, sievietes un sirmgalvjus – nacisti aizveda uz mežu un nošāva...

sense

...to look at the synagogue building and imagine Sabile at the end of the 19th century when almost half of the population was Jewish and needed their own place of worship. It was built in 1890...

imagine

...how after World War II, the people of Sabile used the former synagogue for bathing, because there was a sauna, then they used it for sports because the building was turned into a gym under ownership of the Fruit and Vegetable Plant...

remember

...that on the 6th August 1941, all 240 Jews of Sabile – including women, children, and old men – were taken to the forest by the Nazis and shot...

Veikti ieguldījumi EUR 760 244,32 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 300 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 101 354,65
- pašvaldības finansējums – EUR 358 889,67

Investments – EUR 760,244.32
Of which:
- ERDF funding – EUR 300,000
- state budget grant – EUR 101,354.65
- municipal funding – EUR 358,889.67

Sabiles mākslas centra publicitātes attēls

Restaurēta sinagogas ēka. Izbūvēts līdzās esošais nams. Abas ēkas savienotas ar apjumtu vējtveri. Atjaunots skvērs. Veikti pilsētas laukuma restaurācijas darbi ar arheoloģisko uzraudzību.

The synagogue building is renovated. The adjacent house is built. The two buildings are connected by a porch with a roof. The square is restored. Restoration works are carried out on the town square with archaeological supervision.

Sabiles mākslas centra publicitātes attēli

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

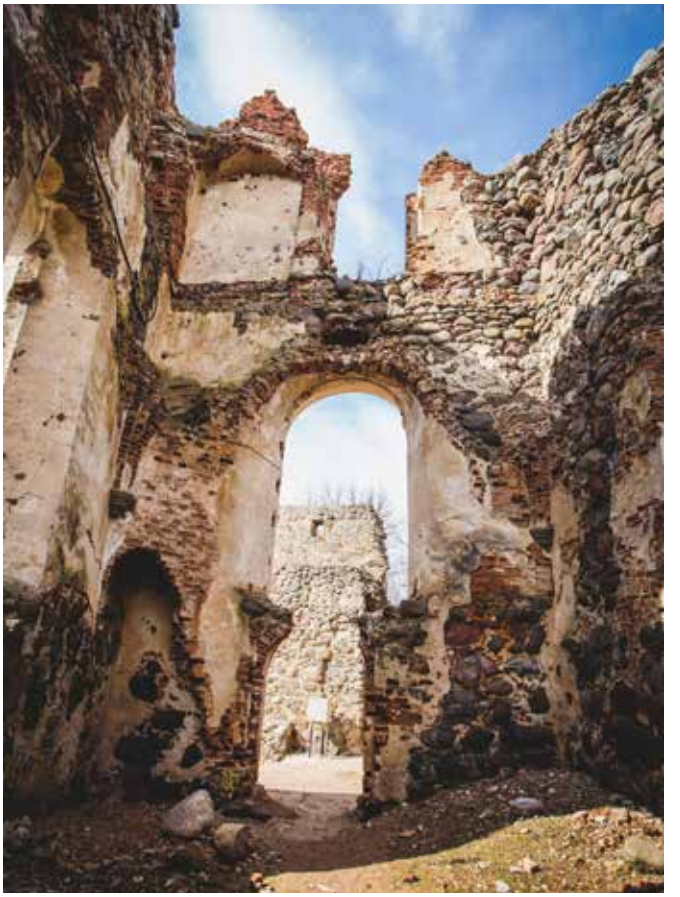

Dobeles pils
Dobele Castle

izjust

...staigāt pa pils apkārtni un pieskarties mūriem tāpat kā to pirms vairākiem gadsimtiem, dažus gadus dzīvodams Dobeles pilī, darījis princis Jēkabs, vēlākais Kurzemes un Zemgales hercogs Jēkabs...

iztēloties

...kā garumgara pajūgu virtene ar dobelnieku saimēm izbrauc pa pils vārtiem un aizvijas uz dienvidu pusi. Pēc brīža staltā koka pils uzliesmo. Desmit gadu laikā izturējuši sešus Livonijas ordeņa aplenkumus, viņi paši 1289. gadā nodedzina savu pili un neuzvarēti dodas uz Rakti Lietuvā. Zemgaļi ir izvēlējušies zaudēt dzimto zemi, bet saglabāt brīvību...

atcerēties

....kā 1870. gadā pie Dobeles pilsdrupām pulcējas 15 kori ar 400 dziedātājiem no visas Kurzemes. Notiek Kurzemes latviešu dziesmu svētki – vieni no pirmajiem Latvijā. Pirmie vispārējie dziesmu svētki notiks trīs gadus vēlāk...

sense

...to walk around the castle and touch the walls, just as Prince Jacob, later Duke of Courland and Semigallia, did several centuries ago when he lived in Dobele Castle for a few years...

imagine

...how a long convoy of carriages with groups of Dobele citizens passes through the castle gates and heads southwards. Moments later, the stately wooden castle bursts into flames. After surviving six sieges by the Livonian Order in ten years, they burn their own castle in 1289 and march undefeated to Rakte in Lithuania. The Semigallia people have chosen to lose their homeland, but keep their freedom...

remember

...how in 1870, 15 choirs with 400 singers from all over Kurzeme gathered at the ruins of Dobele Castle. The Kurzeme Latvian Song Festival that took place there was one of the first in Latvia. The first Latvia-wide Song Festival would take place three years later...

Veikti ieguldījumi EUR 3 235 117,42 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums - EUR 1 000 632
valsts budžeta dotācija – EUR 44 145,53
pašvaldības finansējums – EUR 2 190 339,89

Investments – EUR 3,235,117.42
Of which:
ERDF funding – EUR 1,000,632
state budget grant – EUR 44,145.53
municipal funding – EUR 2,190,339.89

Veikta mūru arheoloģiskā izpēte, konservācija, kritisko zudumu restaurācija. Būvdarbu laikā pils arhitektoniskais veidols kopumā saglabāts kā līdzšinējais drupu siluets.

Archaeological survey of the walls was done, as well as conservation, restoration of critical losses. During the construction works, the architectural form of the palace was generally preserved as well as the existing silhouette of the ruins.

Veikta jaunas infrastruktūras izbūve. Izveidotas vairākas ieejas.

New infrastructure is built. Several entrances are created.

Pagrabā ierīkota apmeklētāju garderobe, gaiteņi, tehniskā telpa, virtuves zona un izstāžu telpa. 1. stāvā iekārtotas izstāžu telpas. 2. stāvā austrumu daļā izveidota izstāžu telpa ar atklātām kāpnēm.

The basement now has a visitors' cloakroom, corridors, technical room, kitchen area and exhibition space. Exhibition rooms are created on the first floor. In the eastern part of the second floor and an exhibition room with an open staircase is created.

Jumta līmenī uzbūvēts skatu laukums un tehniskās telpas gāzes apkures un vēdināšanas iekārtu izvietošanai.

An observation deck and technical rooms for gas heating and ventilation systems are created on the roof level.

30
30

Jelgavas Vecpilsētas kvartāls un Svētās Trīsvienības baznīcas torņa ekspozīcijas

Jelgava Old Town Quarter and the Expositions in Holy Trinity Church Tower

Jelgavas valstspilsētas pašvaldības publicitātes attēls

izjust

...ka par pilsētas vecāko koka ēku uzskatītais, 18. gadsimta beigās celtais nams Vecpilsētas ielā 14 bija maza daļa no savulaik rosīgās un plaukstošās Jelgavas jeb Mītavas. Visapkārt slējās koka un mūra ēkas, pa ielām steidzās strādnieki, studenti, tirgotāji, pilsētā iebraukušie zemnieki, sasaucās puikas, garām brauca ormaņi, tālumā skanēja Rīgas vilciena svilpe, bet svētdienu rītos pāri pilsētai skanēja tās senākā dievnama – Jelgavas Svētās Trīsvienības baznīcas – zvans...

iztēloties

...tieši zem mājas logiem dienu un nakti čaloja senais Jēkaba kanāls, kurš, šķērsojot visu Jelgavu, nodrošināja iedzīvotājus ar ūdeni un pat ļāva pārvadāt kravas no pilsētas nomales uz tirgus laukumu. Kanāla malas bija apstādītas ar kokiem, un no tiem karstās vasaras dienās krita ēna, kas ļāva jelgavniekiem baudīt patīkamas pastaigas...

atcerēties

...ka pēc 1944. gada vasaras kaujām Jelgava zaudēja savu vēsturisko apbūvi, neskarti palika vien 9,6 % no pirmskara dzīvojamo ēku fonda. Saglabājās tikai nomales celtnes pilsētas dienvidu un rietumu daļā, kur apbūve nebija tik blīva...

sense

...that the house on Vecpilsētas iela 14, built in the late 18th century and considered the oldest wooden building in the city, was a small part of the once bustling and thriving Jelgava or Mitau. Wooden and stone buildings were all around, workers, students, merchants and farmers visiting the city rushed through the streets, boys called to each other, coachmen drove by, the whistle of the Riga train sounded in the distance, and on Sunday mornings the bell of its oldest church – the Jelgava Holy Trinity Church – rang across the city...

imagine

...just under the windows of the house day and night chatted the ancient Jacob's Canal, which, crossing the Jelgava, provided the inhabitants with water and even allowed to transfer cargoes from the outskirts of the city to the market square. The edges of the canal were planted with trees and shadow fell from them on hot summer days, which allowed Jelgava residents to enjoy pleasant walks...

remember

...that after the summer battles of 1944 Jelgava lost its historical building, only 9.6 % of the pre-war housing stock remained intact. Only outlying buildings in the southern and western parts of the city remained, where the building was not so dense...

Veikti ieguldījumi EUR 5 439 279,48 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 2 725 306
- valsts budžeta dotācija – EUR 120 234,09
- pašvaldības finansējums – EUR 2 593 739,39

Investments – EUR 5,439,279.48
Of which:
- ERDF funding – EUR 2,725,306
- state budget grant – EUR 120,234.09
- municipal funding – EUR 2,593,739.39

Divstāvu koka ēka ar mansarda tipa jumtu Vecpilsētas ielā 14 restaurēta un pārbūvēta, to savienojot ar blakus esošo divstāvu mūra ēku. Mājas koka daļa ir veidota kā apskates objekts, mūra daļa pārbūvēta restaurācijas darbnīcu vajadzībām. Labiekārtota apkārtējā teritorija.

A two-storey wooden house with an attic-type roof at Vecpilsētas iela 14 has been restored and rebuilt, connecting it with the adjacent stone building. The wooden part of the house is designed as a sightseeing object, the masonry part has been rebuilt for the needs of restoration workshops. The surrounding area has been improved.

Jelgavas valstspilsētas pašvaldības publicitātes attēls

Pagalma bruģis veidots no vēsturiskajiem bruģakmeņiem, kas inženierkomunikāciju izbūves laikā tika atrakti mājas pagalmā.

The courtyard pavement is made of historical paving stones that were unearthed in the courtyard during the construction of utility lines.

Koka ēkai izbūvēti jauni pamati, restaurējot vēsturiskās mājas būvapjoma oriģinālās koka konstrukcijas. Griestos, sienās un grīdās maksimāli izmantoti esošie un atgūtie būvmateriāli.

New foundations are built for the wooden building, restoring the original wooden structures of the historic building. Ceilings, walls and floors make maximum use of existing and salvaged building materials.

Eksponēti būvdarbu laikā atraktais mājas pagrabs un unikālie bēniņi.

The cellar of the house, excavated during the construction works, and the unique attic, are on display.

Jelgavas Sv. Trīsvienības baznīcas tornī tiek veidotas jaunas vēsturei veltītas ekspozīcijas.

New expositions dedicated to history are being created in Jelgava Holy Trinity Church Tower.

Saglabāts ieskats par daudzveidīgajām telpu apdarēm, kas liecina par vēsturisko stilu tendenču attīstību interjerā un mājas iedzīvotāju gaumi, dzīvesveidu un materiālajām iespējām. Papildus ēkā Vecpilsētas ielā 2 veido jaunu tūrisma objektu – Dzīvesziņas un arodu sētu, kur iekārtos saimes istabu, audēju un keramikas darbnīcas. Pārbūvē un restaurē ēku Jāņa Asara ielā 1. Darbi tiks pabeigti 2022. gada nogalē.

A variety of room finishes have been preserved, which show the development of historical trends in interior design, taste, lifestyles and the material means of the house's inhabitants. In addition, in the building on Vecpilsētas iela 2 a new tourist attraction site is being created – the Folk Wisdom and Handicrafts Homestead, where the family room, weaving and ceramics workshops will be located. The building on Jāņa Asara iela 1 is being also rebuilt and restored. The project will be completed by the end of 2022.

Vizualizācija: Projektēšanas birojs "DJA" / Jelgavas valstspilsētas pašvaldības publicitātes attēli

Bezvainīgās Jaunavas Marijas Romas katoļu baznīca

Roman Catholic Church of the Virgin Mary

izjust

...vērties sarkano ķieģeļu mūros un izjust Jelgavas prāvesta Kazimira Jasenas ticības spēku un uzņēmību 17. gadsimtā celtās Svētā Jura baznīcas vietā uzbūvēt jaunu baznīcu (1902–1906), kas būtu Jelgavas lepnums. Nepieciešamos līdzekļus viņš vāca pat Spānijā, Portugālē un Francijā...

iztēloties

...kā dievkalpojumus Jelgavas baznīcā savulaik apmeklēja nākamais Francijas karalis Luijs XVIII. Lielās Franču revolūcijas laikā viņš ar galmu vairākus gadus dzīvoja Jelgavā. Prombraucot nākamais karalis uzdāvināja baznīcai dārgus liturģiskos traukus, arī monstranci ar briljantu rotājumu...

atcerēties

...ka sākotnēji baznīca bija uzcelta un svētīta Svētā Jura godam. 1925. gadā bīskaps Jāzeps Rancāns to konsekrēja Bezvainīgās Jaunavas Marijas godam. Savukārt Pāvests Jānis Pāvils II 1996. gada 25. martā piešķīra baznīcai katedrāles statusu...

Veikti ieguldījumi EUR 70 634,27 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 58 000
draudzes finansējums – EUR 12 634,27

sense

...to look at the red brick walls and to feel the strength of the faith and determination of the believers to build a new church (1902–1906) on the site of the 17th century St. Juris Church, which would be the pride of Jelgava. They even raised the necessary funds in Spain, Portugal and France...

imagine

...how the future King Louis XVIII of France once attended services in the Jelgava church. During the great French Revolution, he and his court lived in Jelgava for some time. On his departure, the future king presented the church with valuable liturgical silverware, including a monstrance decorated with diamonds...

remember

...that the church was originally built and blessed in honour of St. Juris. In 1925, Bishop Jāzeps Rancāns consecrated it in honour of the Virgin Mary.
On 25 March 1996, Pope Jānis Pāvils II granted the church the status of a cathedral...

Investments – EUR 70,634.27
Of which:
ERDF funding – EUR 58,000
church congregation funding – EUR 12,634.27

Pārbūvēts torņa jumta segums.

The tower roof is rebuilt.

Restaurēts viens krusta puķu lējums un eksponēts katedrāles dārzā.

Cross flower moulding is restored and displayed in the cathedral garden.

Atjaunoti četru krusta puķu lējumi.

Four cross flower mouldings are restored.

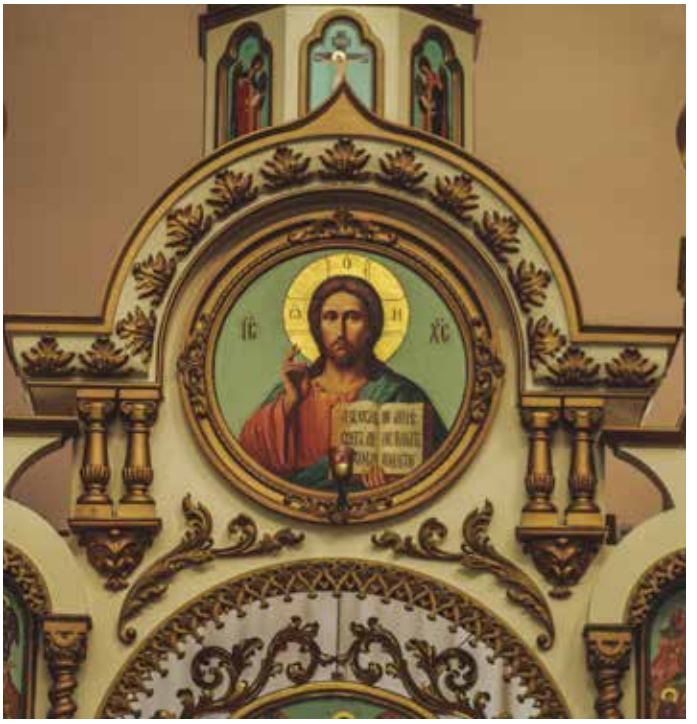

Jelgavas Sv. Simeona un Sv. Annas pareizticīgo katedrāle

St. Simeon and St. Anna Orthodox Cathedral in Jelgava

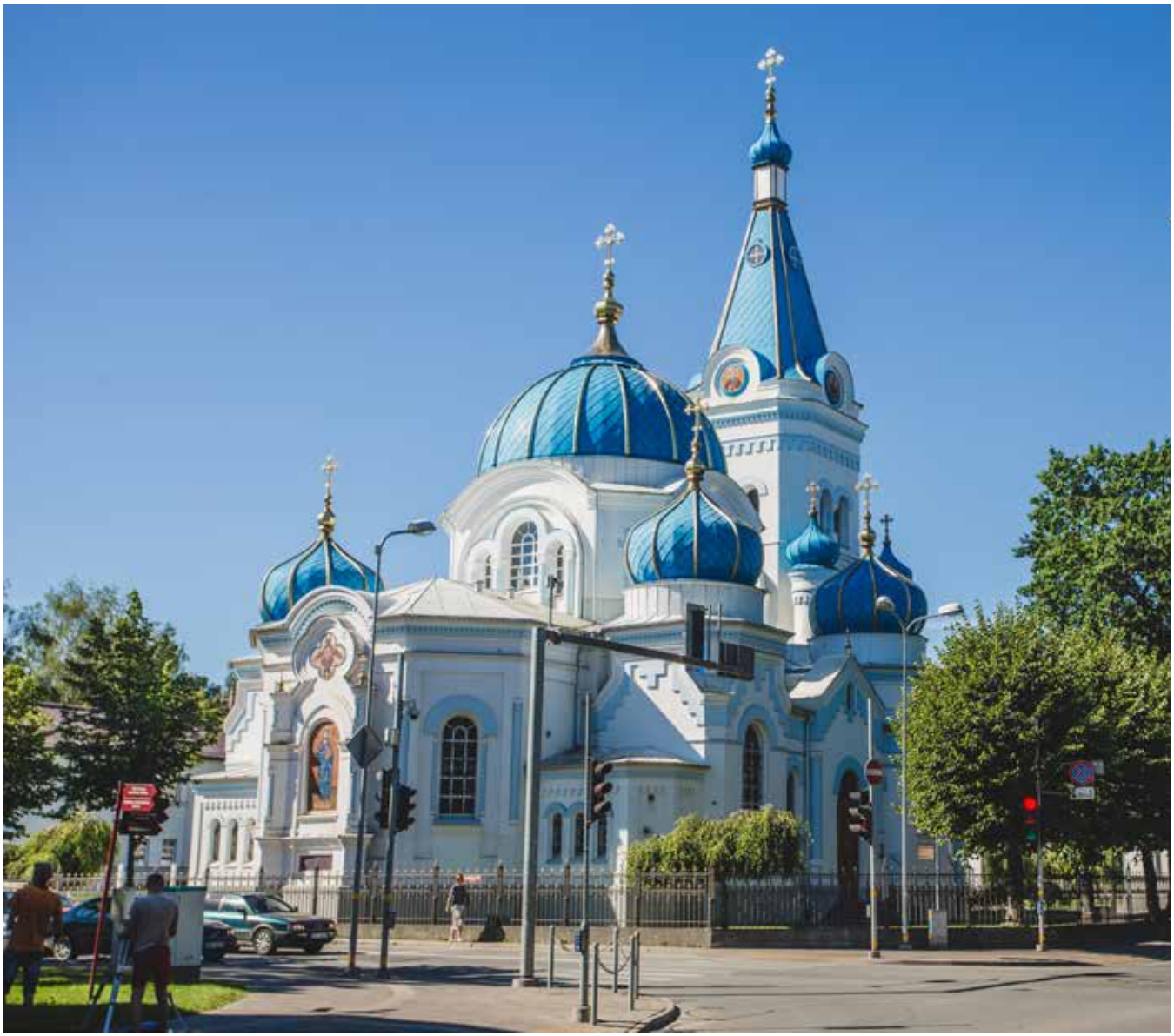

IC
XC

izjust

...ieiet Sv. Simeona un Sv. Annas katedrālē un ļauties pārsteigumam, cik tā salīdzinājumā ar ārpuses veidolu izrādās liela un plaša, tad klusi vērot, kā ticīgie pie svētbildēm liek svecītes, un ieelpot vīraka smaržu...

iztēloties

...katedrāles pirmsākumus 1711. gadā, kad Krievijas cars Pēteris I pēc Rīgas ieņemšanas lika izprecināt sava brāļa Ivana V meitu Annu Ivanovnu Kurzemes un Zemgales hercogam Frīdriham Vilhelmam. Viņš solīja uzcelt Jelgavā pareizticīgo baznīcu, bet nepaguva. Hercoga atraitne 1730. gadā kļuva par Krievijas imperatori Annu I...

atcerēties

...ka pirmā Jelgavas pareizticīgo baznīca bija celta no koka. Drīz tās vietā pēc slavenā Krievijas impērijas galma arhitekta Frančesko Bartolomeo Rastrelli projekta 1780. gadā uzbūvēja jaunu mūra baznīcu. Gadsimtu vēlāk to paplašināja, bet daļēji saglabāja Rastrelli projektētās baznīcas pamatus un altāra daļu...

Veikti ieguldījumi EUR 64 705,88 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 55 000
draudzes finansējums – EUR 9 705,88

sense

...to enter St. Simeon and St. Anna's Cathedral and be amazed at how large and spacious it appears compared to the outside, then quietly watch the believers placing candles on the shrines and inhale the scent of incense...

imagine

...the cathedral's origins date back to 1711, when Russian Tsar Peter I, after the conquest of Riga, had his brother Ivan V's daughter Anna Ivanovna married to Friedrich Wilhelm, Duke of Courland and Semigallia. He promised to build an Orthodox church in Jelgava, but did not manage it. In 1730, the Duke's widow became Empress Anna I of Russia...

remember

...that the first Orthodox church in Jelgava was built of wood. It was soon replaced by a new stone church in 1780, designed by the famous court architect of the Russian Empire, Francesco Bartolomeo Rastrelli. A century later it was enlarged, but the foundations of the Rastrelli designed church and part of the altar were partly preserved...

Investments – EUR 64,705.88
Of which:
ERDF funding – EUR 55,000
church congregation funding – EUR 9,705.88

Atjaunoti greznie katedrāles iekštelpu gleznojumi. Gleznojumi atjaunoti saskaņā ar Jakova Kļosova izstrādāto skiču projektu, izmantojot 1983. gada fotofiksācijas attēlus un paraugus no līdzīgiem sienu gleznojumiem citās pareizticīgo baznīcās.

The Cathedral's magnificent interior paintings are restored. The paintings have been restored according to a sketch design by Yakov Klyosov, using photographic images from 1983 and samples from similar murals in other Orthodox churches.

Dabas liegums "Lielupes palienes pļavas" un Pilssalas iela Jelgavā

Nature Reserve "Lielupes palienes pļavas" and Pilssalas Street in Jelgava

izjust

...garām kādreizējai Kurzemes un Zemgales hercogu rezidencei Jelgavas pilij, tālāk uz ziemeļiem, kur plešas applūstošās Lielupes palienes pļavas. Tad uzkāpt 19 metrus augstajā skatu tornī un uz pilsētas fona baudīt neskartas dabas stūrīti...

iztēloties

...kā pavasaros savvaļas ērzeļi noskaidro vadoni vairāk nekā 80 zirgu lielajam baram, ķēvēm dzimst kumeliņi; kā atlido un vij ligzdas gājputni – palienes pļavu iemītnieki – ķīvītes, griezes, ormanīši, dzeltenās cielavas...

atcerēties

...ka applūstošās Lielupes palienes pļavas ir viena no bioloģiski vērtīgākajām teritorijām Zemgalē. Tās ir dzīvesvieta 27 retām un aizsargājamām augu un dzīvnieku sugām. Mēreni mitrajās pļavās sastopamas dabiskajiem zālājiem raksturīgas augu sugas – kamolainā pulkstenīte, krūmāja sīpols, vītolu staģe, meža tulpe un parastā vīgrieze, bet savvaļas zirgu bars gādā, lai vērtīgās pļavas neaizaug...

sense

...to walk past the former residence of the dukes of Courland and Semigallia – the Jelgava Palace –, then continue further east, where the alluvial meadows of the Lielupe river stretch. Then climb up the 19-meter-tall observation tower and enjoy an untouched corner of nature with the city as your backdrop...

imagine

...how in spring the wild stallions of the herd of more than 80, decide who will be their leader, how foals are born and birds of passage, the inhabitants of the flood-lands – lapwings, corn-crakes, spotted crakes and the yellow wagtails – arrive and build their nests...

remember

...how the often-flooded alluvial meadows of the Lielupe river are one of the most biologically valuable territories in Zemgale. It's a habitat of 27 rare and protected animal and plant species. In the mildly humid meadows, plant species which are characteristic for natural grasslands – clustered bellflower, field garlic, irish fleabane, woodland tulip un meadowsweet can be found – while the herd of wild horses ensures that the meadows don't overgrow...

Veikti ieguldījumi EUR 6 493 352,27 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 3 400 000
valsts budžeta dotācija – EUR 150 000
pašvaldības līdzfinansējums – EUR 2 943 352,27

Investments – EUR 6,493,352.27
Of which:
ERDF funding – EUR 3,400,000
state budget grant – EUR 150,000
municipal funding – EUR 2,943,352.27

Plānots pārbūvēt Pilssalas ielu, sakārtot Pilssalas ielai piegulošo teritoriju, izbūvējot autostāvvietas 48 automobiļu vietām, veidot laukumus fiziskām aktivitātēm. Iekārtot barības novietnes savvaļas zirgiem, veidot Ūdenstūrisma un sporta bāzi ar tūrisma informācijas punktu, nostiprināt Lielupes krastmalu. Projektu plānots pabeigt 2023. gada nogalē.

Pilssalas Street will be rebuilt and the surrounding territory reorganized. A parking space for 48 cars will be built, areas for physical activities are being organized, feeding stands for wild horses set up, a watertourism and sports centre with an information point will be built. The Lielupe waterfront will be strengthened. The project will be completed by the end of 2023.

MĀRA'S ROUTE

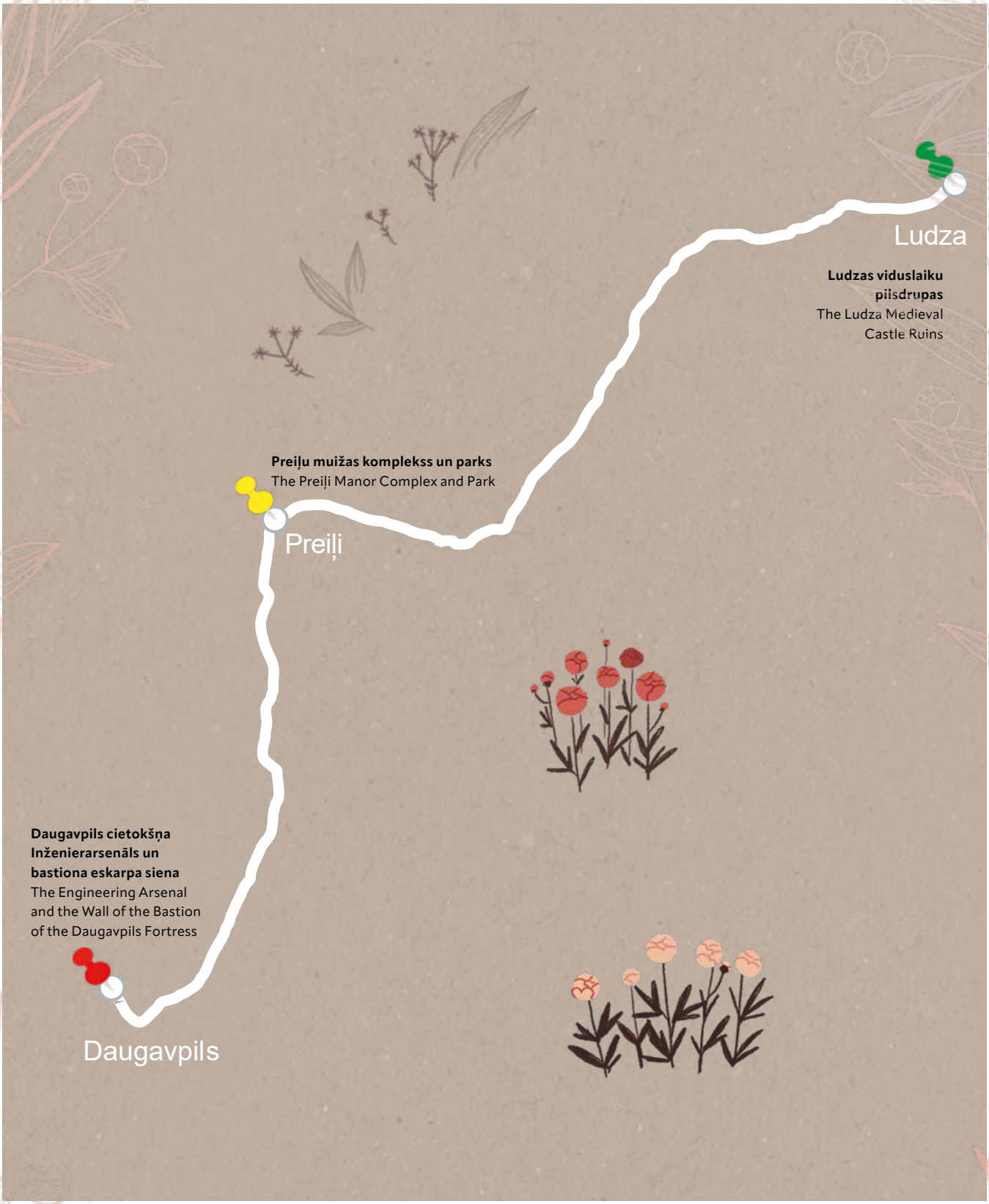
Ludza
Ludzas viduslaiku pilsdrupas
The Ludza Medieval Castle Ruins
Preiļu muižas komplekss un parks
The Preiļi Manor Complex and Park
Preiļi
Daugavpils cietokšņa Inženierarsenāls un bastiona eskarpa siena
The Engineering Arsenal and the Wall of the Bastion of the Daugavpils Fortress
Daugavpils

MĀRAS CELŠ

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

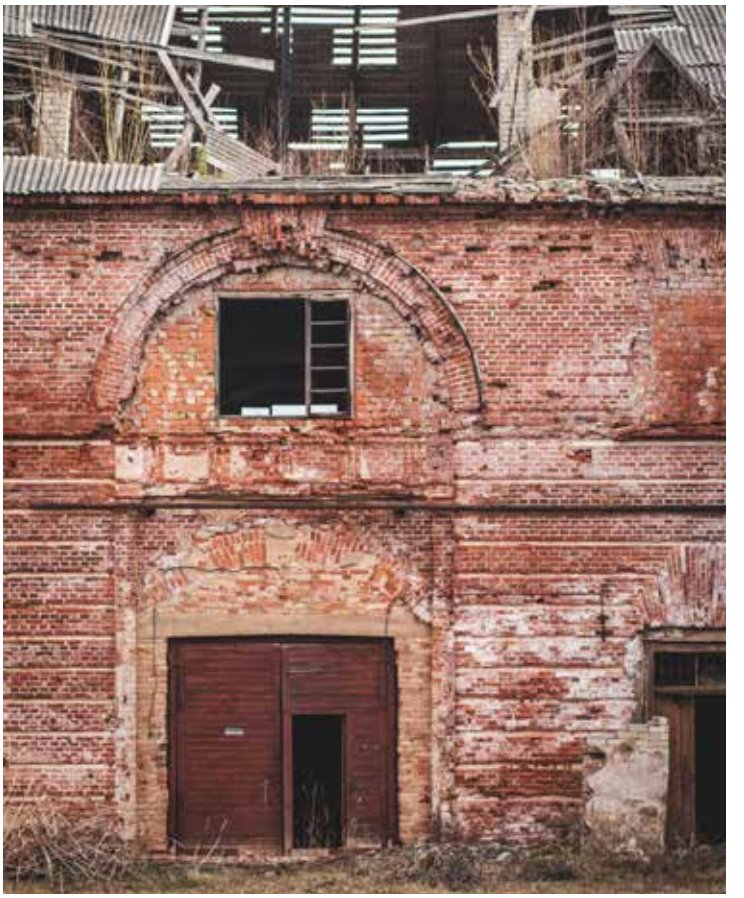

Daugavpils cietokšņa Inženierarsenāls un bastiona eskarpa siena

The Engineering Arsenal and the Wall of the Bastion of the Daugavpils Fortress

Foto: Artjoms Mahļins / Daugavpils pilsētas pašvaldības publicitātes attēli

izjust

...pieskarties bastiona eskarpa biezajām akmens sienām un izjust to varenību, pret kurām, pat vēl nepabeigtām, atdūrās Napoleona armijas uzbrukums...

iztēloties

...kā 19. gadsimtā cietokšņa Inženierarsenāla ēkā cara armijas meistari izgatavoja un remontēja apbruņojuma priekšmetus un instrumentus fortifikācijai un sapieru darbam. Ēkā arī glabājās lielgabali un munīcija...

atcerēties

...ka Daugavpils cietoksnis ir pēdējais Eiropā uzbūvētais bastionu tipa cietoksnis. To cēla 68 gadus, šajā laikā mainījās militārā stratēģija un taktika, tāpēc jau cietokšņa būvniecības pabeigšanas brīdī tas bija zaudējis savu militāro nozīmi...

sense

...to touch the strong stone walls of the bastion's escarpment and feel their grandeur, against which, even unfinished, the attack of Napoleon's army was halted...

imagine

...how, in the 19th century, in the fortress' Engineering Arsenal building, Tsarist army craftsmen made and repaired armaments and tools for fortification and sapper activities. The building was also used to store cannon and other ammunition...

remember

...that the Daugavpils Fortress is the last bastion-type fortress built in Europe. It took 68 years to build, during which time military strategies and tactics changed. By the time construction was completed, it had lost its military significance...

Veikti ieguldījumi EUR 9 150 539,24 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 6 274 601,29
valsts budžeta dotācija – 332 184,77
pašvaldības finansējums – EUR 2 543 753,18

Investments – EUR 9,150,539.24
Of which:
ERDF funding – EUR 6,274,601.29
state budget grant – EUR 332,184.77
municipal funding – EUR 2,543,753.18

Foto: Artjoms Mahljins / Daugavpils pilsētas pašvaldības publicitātes attēli

Renovē Inženierarsenāla ēkas fasādi un izbūvē jumtu.
The facade and roof of the Engineering Arsenal is improved.

Foto: Artjoms Mahļins / Daugavpils pilsētas pašvaldības publicitātes attēli

Restaurētas Inženierarsenāla ēkas iekštelpas Tehnikas un industriālā dizaina centram. Papildus ir izbūvēta Daugavpils cietokšņa promenāde Daugavas labajā krastā. Viss projekts noslēgsies 2022. gadā.

The interior of the Engineering Arsenal building is renovated for the Technical and Industrial Design Centre. A Daugavpils Fortress promenade is being built on the right side of the Daugava river. The project will be finished in 2022.

Atjauno 7. bastiona eskarpa sienu.

The escarpment wall of Bastion 7 is restored.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Preiļu muižas komplekss un parks

The Preiļi Manor Complex and Park

izjust

...Latvijā lielākā, 47 hektārus plašā muižas parka burvību, vērot ūdens rotaļas daudzajos dīķos un kanālos un kā brīnumā vērties Jozefa Heinriha fon der Borha celtajā un viņa dēla Mihaela Jozefa fon der Borha pārbūvētajā Preiļu pilī...

iztēloties

...kā Preiļu muižas īpašnieks Mihaels Jozefs fon der Borhs sēdēja kādā no greznajām pils istabām un ar mīlestību pret dzimto zemi radīja savus darbus – apceri "Divi vārdi par Daugavu" un dzejisku darbu par Jersikas pilskalnu "Gercike"...

atcerēties

...ka Mihaels Jozefs fon der Borhs 19. gadsimta vidū pirmais veica arheoloģiskos izrakumus Jersikas pilskalnā. Viņš viens no pirmajiem norādīja, ka Indriķa hronikā minētā ķēniņa Visvalža pils Jersika atradusies augšpus Līvāniem, Daugavas labajā krastā, vietā, ko dēvē par Pilskalnu. Borha viedoklim piekrīt arī mūsdienu vēsturnieki...

sense

...the magic of Latvia's largest manor park of 47 hectares, to watch the water play in the many ponds and canals and gaze at the Preiļi Castle, built by Josef Heinrich von der Borch and rebuilt by his son Michael Joseph von der Borch...

imagine

...Michael Joseph von der Borch, owner of the Preiļi manor, sitting in one of the castle's luxurious rooms, inspired by love for his native land, creating his works – *Two Words about Daugava (Divi vārdi par Daugavu)* and a poetic work about the Jersika Hillfort, "Gercike" ...

remember

...how Michael Joseph von der Borch was the first to carry out archaeological excavations on the Jersika Hillfort in the mid-19th century. He was one of the first to point out that the Jersika castle of King Visvaldis, mentioned in the Chronicle of Indriķis, was located upstream of Līvāni, on the right bank of the Daugava, in a place called Pilskalns. Borch's view is shared by modern historians...

Veikti ieguldījumi EUR 549 531,52 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 425 000
valsts budžeta dotācija – EUR 18 750
pašvaldības finansējums – EUR 105 781,52

Investments – EUR 549,531.52
Of which:
ERDF funding – EUR 425,000
state budget grant – EUR 18,750
municipal funding – EUR 105,781.52

Izgatavoti un uzstādīti pils logi.
Castle windows are re-made and installed.

Siltināti bēniņi. Izlīdzināta un daļēji siltināta ārsienu iekšdaļa.
The attic is insulated. The internal part of the external walls is levelled and partially insulated.

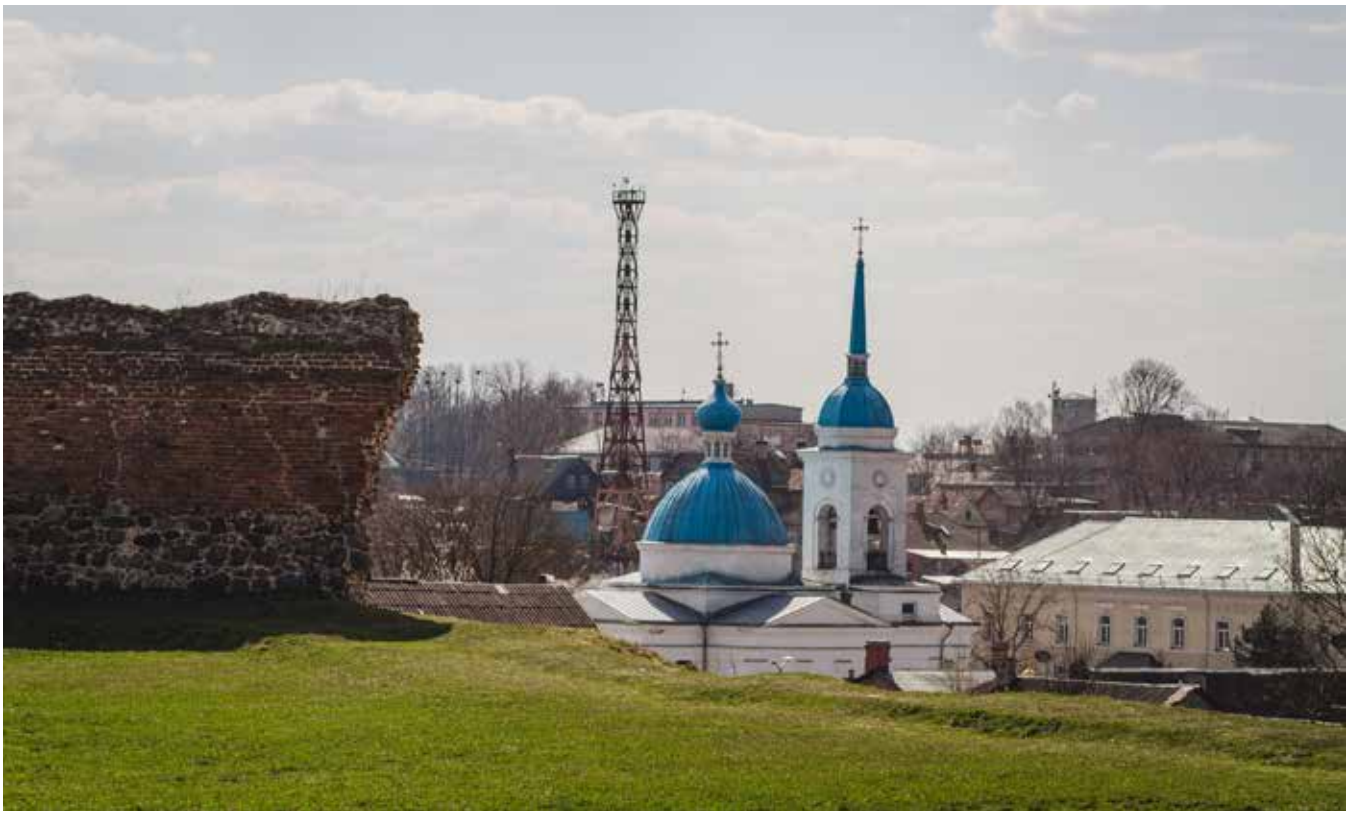

Ludzas viduslaiku pilsdrupas
The Ludza Medieval Castle Ruins

izjust

...cik daudzus uzbrukumus gadsimtu gaitā piedzīvojusi Livonijas austrumu robežas nostiprināšanai celtā pils. Uzbrukumi raidīti arī no Ludzas pils – pat neizdevies mēģinājums ieņemt Pleskavu...

iztēloties

...kā 16. gadsimta otrā pusē Ludzas pilī kādu laiku apmetās Polijas un Lietuvas valdnieks Stefans Batorijs un prātoja, kā atvairīt Ivana Bargā uzbrukumus...

atcerēties

...kā, 1830. gadā apmeklējot Ludzu, Vitebskas guberņas gubernators vērsa ģenerālgubernatora kņaza Hovanska uzmanību uz gleznainajām pilsdrupām, kas saglabājušās samēra labā stāvoklī. Viņš lūdza uzdot pilsētas policijai pieskatīt, lai tās netiktu postītas...

sense

...the many attacks that the castle – built to fortify the eastern border of Livonia – has endured. Attacks were also launched from Ludza Castle – even a failed attempt to take Pskov...

imagine

...how in the second half of the 16th century, Stephen Bathory, the ruler of Poland and Lithuania, stayed for some time in Ludza Castle and wondered how to repel the attacks of Ivan the Terrible...

remember

...how, on a visit to Ludza in 1830, the Governor of the Vitebsk Governorate drew the attention of Governor-General Prince Khovansky to the picturesque castle ruins which have survived in relatively good condition. He invited the city police to make sure they are not vandalised...

Veikti ieguldījumi EUR 634 499,34 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 425 000
valsts budžeta dotācija EUR 22 500
pašvaldības finansējums – EUR 186 999,34

Investments – EUR 634,499.34
Of which:
ERDF funding – EUR 425,000
state budget grant – EUR 22,500
municipal funding – EUR 186,999.34

Veikta arheoloģiskā un ģeotehniskā izpēte. Izstrādāts Ludzas pilsdrupu atsegto mūru konservācijas un pilskalna teritorijas labiekārtošanas darbu būvprojekts.

Archaeological and geo-technical research was carried out. A construction project was developed for the conservation of the exposed walls of the Ludza Castle Ruins and the improvement of the hillfort area.

Galvenās pils pagalma vietā atsegts 1976. gadā arheoloģiskās izpētes darbu laikā atraktais pagalma bruģis.

The courtyard of the main castle is the site of an excavated courtyard pavement unearthed in 1976 during archaeological excavations.

Veikti pilsdrupu konservācijas darbi. Veikta atsegto mūru konservācija.
Conservation work was done on the castle ruins. Exposed masonry has been conserved.

Labiekārtota pilsdrupu teritorija.

The surrounding area of the castle ruins has been landscaped.

THE DAUGAVA ROUTE

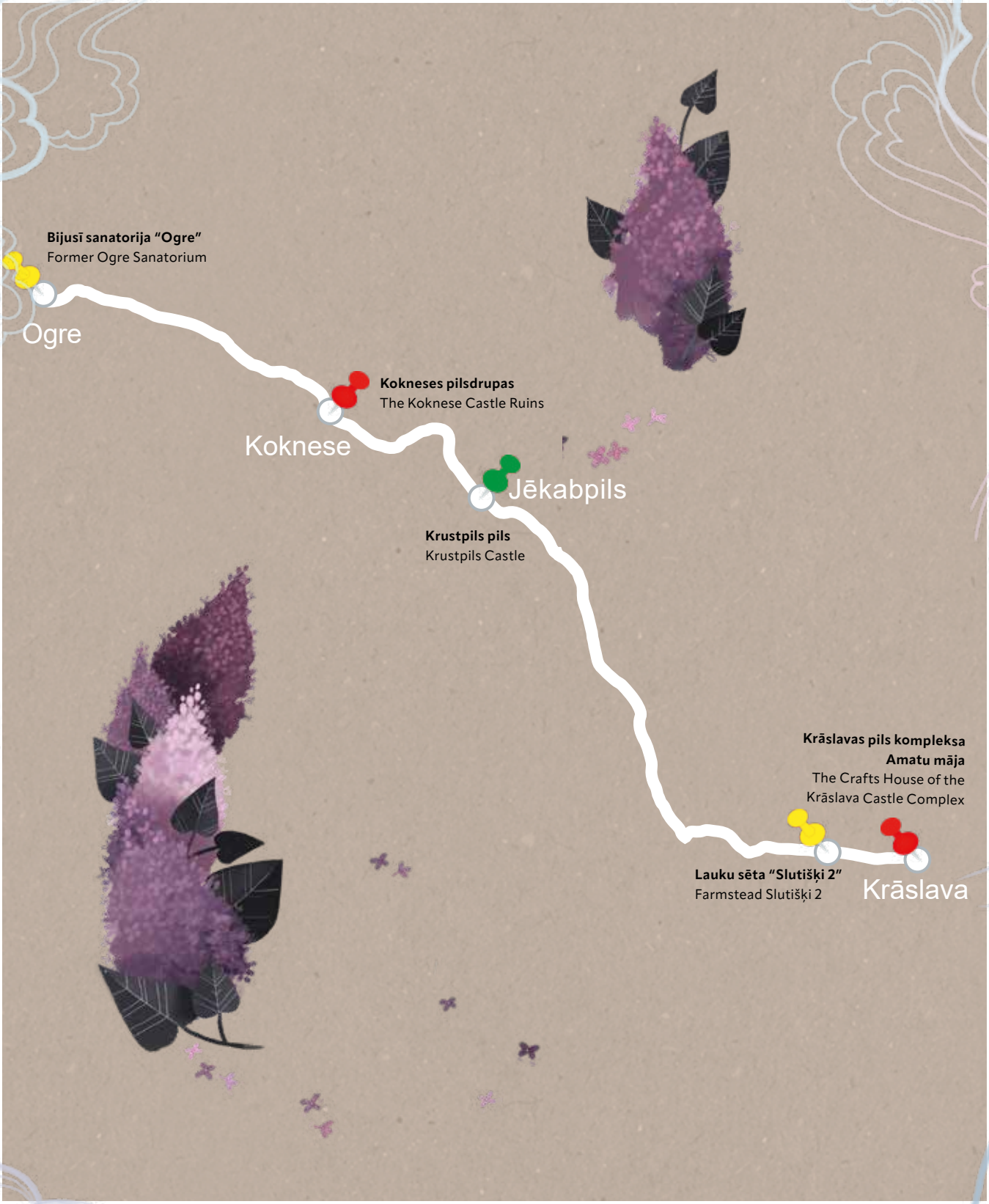

DAUGAVAS CELŠ

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Bijusī sanatorija "Ogre"
Former Ogre Sanatorium

BILZ U
ANA

ieraudzīt

...restaurētus ievērojamā latviešu gleznotāja, Latvijas valsts karoga standarta autora Anša Cīruļa sienu un griestu gleznojumus, radītus 1927. gadā atklātajai bērnu sanatorijai...

iztēloties

...daudzos bērnus, kas vairākas desmitgades sanatorijā "Ogre" (agrāk "Mālkalne") gājuši uz procedūrām, vingrojuši, ārstējušies, atpūtušies...

atcerēties

...kā 20. gadsimta 50. gados Anša Cīruļa gleznojumus brutāli aizkrāsoja, jo viņa nacionālā dekoratīvisma stilā radītie darbi padomju varai nebija pieņemami. Tos atjaunoja 30 gadus vēlāk. Sanatorija "Ogre" ir viena no vairs tikai trim vietām, kur saglabājušies Anša Cīruļa sienu gleznojumi...

Veikti ieguldījumi EUR 565 929,09 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 250 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 11 029,41
- pašvaldības finansējums – EUR 304 899,68

sense

...the restored wall and ceiling paintings that the famous Latvian painter, author of the Latvian national flag standard, Ansis Cīrulis, created for the children's sanatorium, which opened in 1927...

imagine

...the many children who for several decades went to the Ogre Sanatorium (formerly "Mālkalne") for treatment, exercise, rehabilitation, rest...

remember

...how in the 1950s, Ansis Cīrulis' paintings were brutally painted over because his works, in the national decorative style, were unacceptable to the Soviet authorities. They were restored 30 years later. The Ogre Sanatorium is one of only three places where Ansis Cīrulis' wall paintings have survived...

Investments – EUR 565,929.09
Of which:

- ERDF funding – EUR 250,000
- state budget grant – EUR 11,029.41
- municipal funding – EUR 304,899.68

Atjaunots sanatorijas jumts.
The roof of the sanatorium is renovated.

Atjaunota un izbūvēta ēkas pamatu horizontālā un vertikālā hidroizolācija.
Horizontal and vertical waterproofing of the building's foundations is restored and constructed.

Lielajā zālē atjaunotas grīdas, kā arī sienu un griestu apmetums un krāsojums. Restaurētas Lielās zāles krāsnis. Restaurēti Anša Cīruļa sienu gleznojumi.

In the Great Hall, the floors, wall and ceiling plastering and paintwork have been renewed. The furnaces of the Great Hall are restored. The Ansis Cīrulis' wall paintings have been restored.

Kokneses pilsdrupas
The Koknese Castle Ruins

izjust

...atspiesties pret pilsdrupu mūriem un apjaust pils militāro varenību viduslaikos un Hanzas pilsētas Kokneses tirdzniecības darījumu veiksmi...

iztēloties

...majestātisko skatu, kā kādreiz Kokneses pilsdrupas slējās augstā kalnā, bet dziļi lejā Pērse ietecēja Daugavā...

atcerēties

...1966. gadu, kad pabeidza Pļaviņu HES būvi, Daugavu aizsprostoja, un tā kāpa augšup, augšup, līdz apstājās pie Kokneses pilsdrupu pirmā stāva. Viena no skaistākajām Latvijas ainavām bija zudusi...

sense

...to rest against the walls of the castle ruins and visualise the military might of the castle in Medieval times and the commercial success of the Hanseatic city of Koknese...

imagine

...the majestic view of how the ruins of Koknese Castle used to stand on a high hill, while deep below the Pērse River flowed into the Daugava...

remember

...1966 when the Pļaviņas HPP was finished, the Daugava River was dammed, and the water level kept going upwards, until it stopped at the first floor of the Koknese Castle ruins. One of Latvia's most beautiful panoramas was lost...

Veikti ieguldījumi EUR 294 117,65 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 250 000
valsts budžeta dotācija – EUR 11 029,39
pašvaldības finansējums – EUR 33 088,26

Investments – EUR 294,117.65
Of which:
ERDF funding – EUR 250,000
state budget grant – EUR 11,029.39
municipal funding – EUR 33,088.26

Nostiprinātas Ziemeļu korpusa mūra konstrukcijas Pērses upes pusē.
The masonry structures of the north block on the side of the Pērse River are reinforced.

Pagalma centrā atbilstoši izpētes rezultātiem un vēsturiskajiem aprakstiem atsegta vēsturiskā akas vieta.
In the centre of the courtyard, the historic location of the well was discovered by researching historical descriptions.

Pilsdrupu pagraba daļā izveidota pirmā ekspozīcijas telpa – moku kambaris –, kuras pārsegums reizē veidots arī kā skatu platforma.

The first exhibition space – the torture chamber – was created in the basement of the castle ruins, the ceiling of which also serves as a viewing platform.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Krustpils pils
Krustpils Castle

izjust

...pils spoka – Brūnās dāmas – klātbūtni un no pilī saimniekojošā Jēkabpils Vēstures muzeja darbiniecēm uzzināt spoka leģendas dažādās versijas...

iztēloties

...kā viduslaikos pils pagalmā šķind bruņinieku zobeni, Latvijas pirmās brīvvalsts laikā tur karavīra zvērestu nodod Latgales artilērijas pulka karavīri, bet pēc Otrā pasaules kara pils kalpo par PSRS Gaisa spēku pulka štābu un virsnieku klubu, un ik dienas pāri jēkabpiliešu galvām rēc no tuvējā lidlauka pacēlušies padomju iznīcinātāji...

atcerēties

...kā, padomju karaspēkam atstājot Latviju, 1994. gadā Jēkabpils Tautas deputātu padome nolemj Krustpils pili nodot Jēkabpils Vēstures muzeja valdījumā. Var sākties pils izpēte un atjaunošana...

sense

...the presence of the castle ghost – the Brown Lady – and to hear about the different versions of the ghost's legend from the staff of Jēkabpils History Museum...

imagine

...the clashing sounds of the knights' swords in the castle courtyard in the Middle Ages. The soldiers of the Latgale Artillery Regiment taking their oaths in the same place during Latvia's independence period. After World War II, the castle served as the regiment headquarters and officers club of the Soviet Air Force, and every day Soviet fighter jets took off from the nearby airfield and roared over the heads of the inhabitants of Jēkabpils...

remember

...how in 1994, when the Soviet troops left Latvia, the Council of People's Deputies of Jēkabpils decided to transfer the Krustpils Castle to the ownership of the Jēkabpils History Museum. Let the research and restoration of the castle begin...

Veikti ieguldījumi EUR 4 951 004,98 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 1 938 716
- valsts budžeta dotācija – EUR 184 438,64
- pašvaldības finansējums – EUR 2 827 850,35

Investments – EUR 4,951,004.98
Of which:
- ERDF funding – EUR 1,938,716
- state budget grant – EUR 184,438.64
- municipal funding – EUR 2,827,850.35

A korpusa 1. stāvā atjaunoti 18. gadsimta sienu gleznojumi.
18th century wall paintings are restored on the first floor of Building A.

A korpusa 1. stāvā iekārtota ekspozīcija par Jēkabpils pilsētas vēsturi.
An exhibition on the history of Jēkabpils is set up on the first floor of Building A.

A korpusa 2. stāvā atjaunotas vēsturiskās telpas.
The historic premises are renovated on the second floor of Building A.

Atjaunots pils pagalms un dārzs. Pils dārzā vēsturiskajā atrašanās vietā uzstādīta strūklaka. 2022. gadā tiks pabeigta Krustpils pils C korpusa un fasādes vienkāršota atjaunošana, bijušās klēts ēkas pārbūve par modernu apmeklētāju apkalpošanas centru, bijušās smēdes ēkas pārbūve, Amatu mājas jaunbūve muzeja brīvdabas nodaļā "Sēļu sēta".

The courtyard and garden of the castle is restored.
A fountain is installed in the historic garden of the castle.
In 2022, the simplified renovation of the C building and the facade of Krustpils Castle will be completed, the former barn building will be remade into a modern visitor service center, the former smithy building reconstructed, and a new Craft House built in the open-air section of the museum *Sēļu sēta*.

Lauku sēta "Slutišķi 2"
Farmstead Slutišķi 2

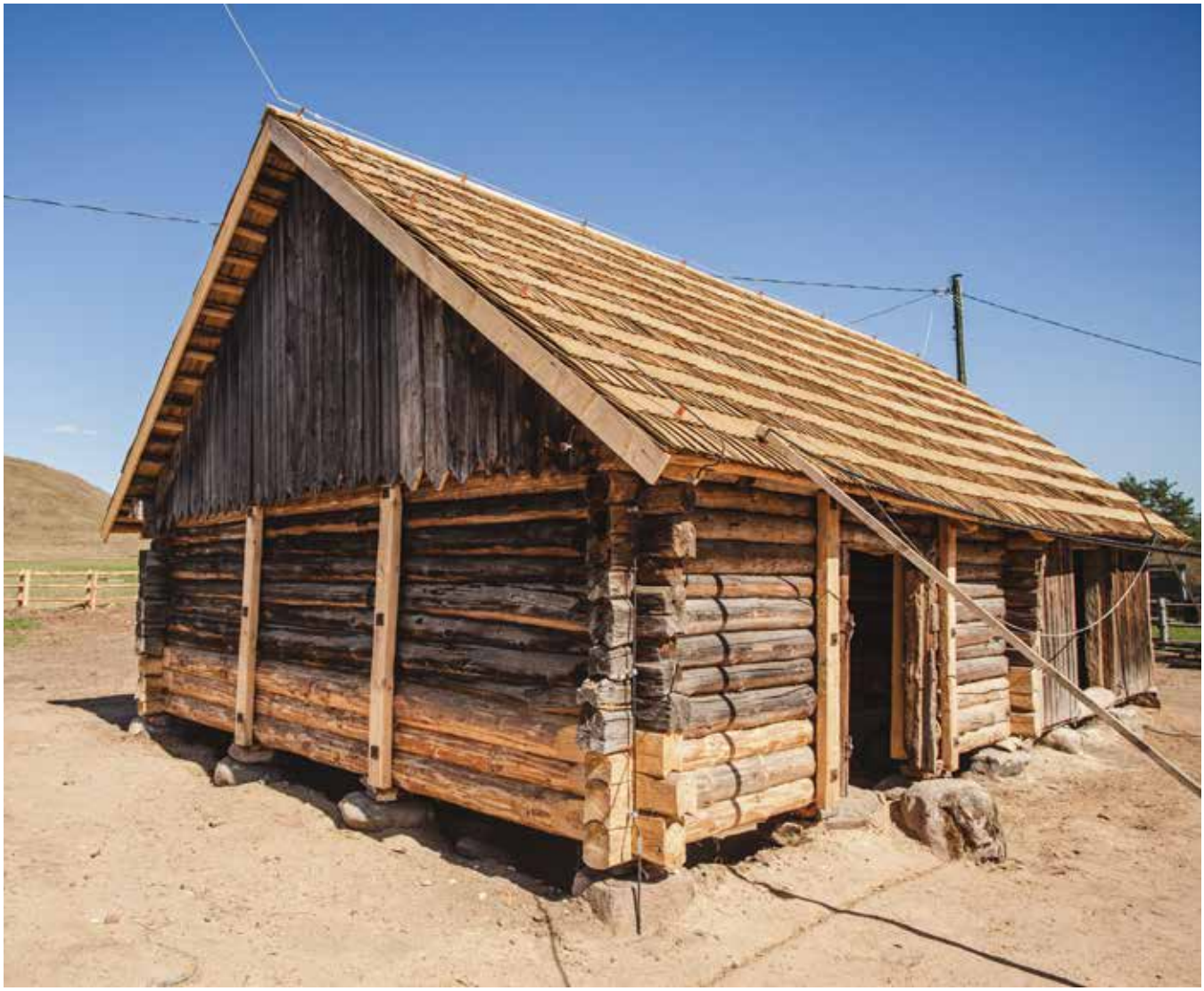

saklausīt
...kā skan Latgales vecticībnieku dziesmas un lūgšanas...

iztēloties
...TV seriāla "Likteņa līdumnieki" filmēšanas dienas un līdz ar Intara Rešetina tēloto Nārbuļu Edgaru ilgoties pēc Latvijas...

atcerēties
...kā 1986. gadā, šeit stāvot un vērojot Slutišķu sādžu pazudinošos Daugavas HES būvniecības priekšdarbus, smeldza Daiņa Īvāna sirds un lika ķerties pie raksta "Par Daugavas likteni domājot". Tas aizsāka Latvijas Tautas frontes kustību un ceļu uz valstiskās neatkarības atgūšanu...

Veikti ieguldījumi EUR 500 000 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 425 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 22 500
- pašvaldības finansējums – EUR 52 500

sense
...the songs and prayers of the Old Believers of Latgale...

imagine
...the location filming of the TV series "Likteņa līdumnieki", and long for Latvia together with Edgars from Nārbuļi, played by Intars Rešetins...

remember
...how in 1986, standing here and watching the Slutišķi settlement being ruined during the preparatory works for the construction of the Daugava HPP, the journalist Dainis Īvāns started his article "Par Daugavas likteni domājot" (Thinking about the fate of Daugava) with a heavy heart. This launched the Popular Front of Latvia movement and the country's road to independence...

Investments – EUR 500,000
Of which:
- ERDF funding – EUR 425,000
- state budget grant – EUR 22,500
- municipal funding – EUR 52,500

Īstenota Markovas pilskalna aizsardzība un nodrošināta publiskā pieejamība. Atjaunota 1,6 kilometrus garā Markovas izziņas taka, nomainot vecos un, piedaloties arheologiem, izveidojot jaunos pakāpienus. Uzstādīta skatu platforma, divi gājēju tiltiņi, tualete, informatīvais stends un norādes.

Public access to the Markova Hillfort and its protection provided. The 1.6-kilometre long Markova Educational Trail is renovated, replacing old steps and building new ones with the help of archaeologists. A viewing platform, two pedestrian bridges, a toilet, an information stand and signs are installed.

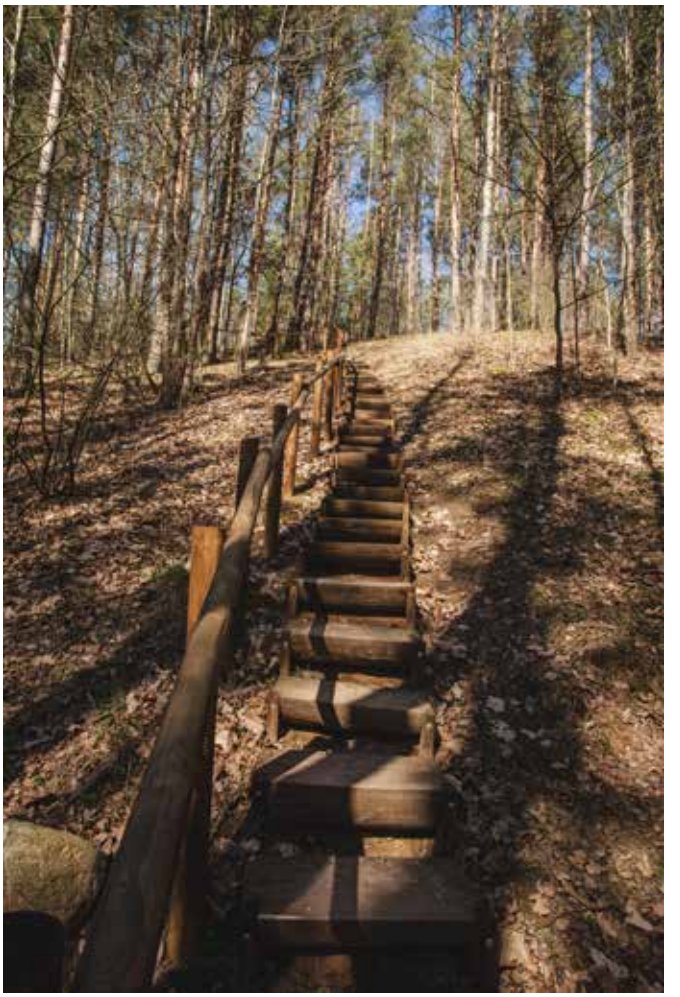

Atjaunota lauku sēta "Slutišķi 2", tiek veidotas kultūrvēsturiskas ekspozīcijas. Dienvidlatgales vecticībnieku kultūrvēsturiskā mantojuma apzināšanai Slutišķos paredzēts izveidot Vecticībnieku kultūras mantojuma centru.

The farmstead Slutišķi 2 has been renovated and cultural and historical exibits are being created. It is planned to establish the Old Believers' Cultural Heritage Center in Slutišķi to identify the cultural and historical heritage of Old Believers in South Latgale.

Atpūtas vietā "Latgales sēta" izbūvēta brīvdabas skatuve, izveidots rotaļu laukums bērniem, iebraucamie vārti, ekotaka, ugunskura vieta, nojume muzikantiem, tualete, soli, galdi, kā arī veikti labiekārtošanas darbi.

An open-air stage, a children's playground, an entrance gate, an eco-trail, a bonfire site, a canopy for musicians, a toilet, benches, tables are installed, and improvements have been made to the recreation area *Latgales sēta*.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS LAIKĀ
DURING THE BUILD

Foto: Edīte Lukša / Krāslavas novada pašvaldības publicitātes foto

Foto: Elvīra Škutāne / Krāslavas novada pašvaldības publicitātes foto

Krāslavas pils kompleksa Amatu māja

The Crafts House of the Krāslava Castle Complex

izjust

...pasaules elpu, ko Krāslavā ienesusi grāfu Plāteru dzimta – ar baroka stilā celto muižas ēku, unikāliem Džovanni Batistas Piranēzi sienu gleznojumiem un romantisku ainavu parka terasēs Daugavas krastos...

iztēloties

...kā plašajās Amatu mājas telpās jeb kādreizējā muižas stallī savulaik dīžājās grāfa Plātera no Eiropas vestie izcilie zirgi...

atcerēties

...grāfu Plāteru vērienu, līdzās pils ēkai savulaik uzbūvējot oranžērijas, fazānu audzētavu, uzaicinot amatniekus no Polijas un Vācijas un uzsākot Krāslavā samta un tūka aušanu, juvelierizstrādājumu ražošanu, spēļu kāršu un krāsns podiņu izgatavošanu...

sense

...the atmosphere of the world, brought to Krāslava by the Plater family – with its Baroque manor house, unique wall paintings by Giovanni Battista Piranesi and the romantic landscape of the park terraces on the banks of Daugava...

imagine

...how the great horses brought from Europe by Count Plater used to idle in the spacious rooms of the (now) Crafts House, the former stables of the manor...

remember

...the ambition of Count Plater when building orangeries and a pheasant farm next to the castle building, inviting craftsmen from Poland and Germany and introducing the production of velvet and felt, jewellery making, production of playing cards and stove pots in Krāslava...

Veikti ieguldījumi EUR 864 835,41 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 425 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 22 500
- pašvaldības finansējums – EUR 417 335,41

Investments – EUR 864,835.41
Of which:
- ERDF funding – EUR 425,000
- state budget grant – EUR 22,500
- municipal funding – EUR 417,335.41

Nomainīts Amatu mājas jeb kādreizējo staļļu jumts. Renovēta ēkas fasāde un komunikāciju pieslēgumi.

The roof of the Crafts House, the former stables, is replaced. The facade of the building is renovated and utility connections are installed.

Labiekārtota teritorija.

The territory is improved.

Veikti iekšdarbi ēkas daļā uz pagalma pusi. Izveidota ekspozīcija "Pi vīna golda". Izveidota Krāslavas gleznotāja Valentīna Zlidņa piemiņas istaba. Izveidotas telpas Latgales kulinārā mantojuma ēdienu demonstrējumiem un degustācijai.

The interiors have been renovated in the courtyard side of the building. The exhibition *Pi vīna golda* is created. A memorial room for the Krāslava painter Valentīns Zlidnis has been installed. Rooms for demonstrating and tasting Latgale culinary heritage have been set up.

THE LIGHT ROUTE

GAĪSMAS CELŠ

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

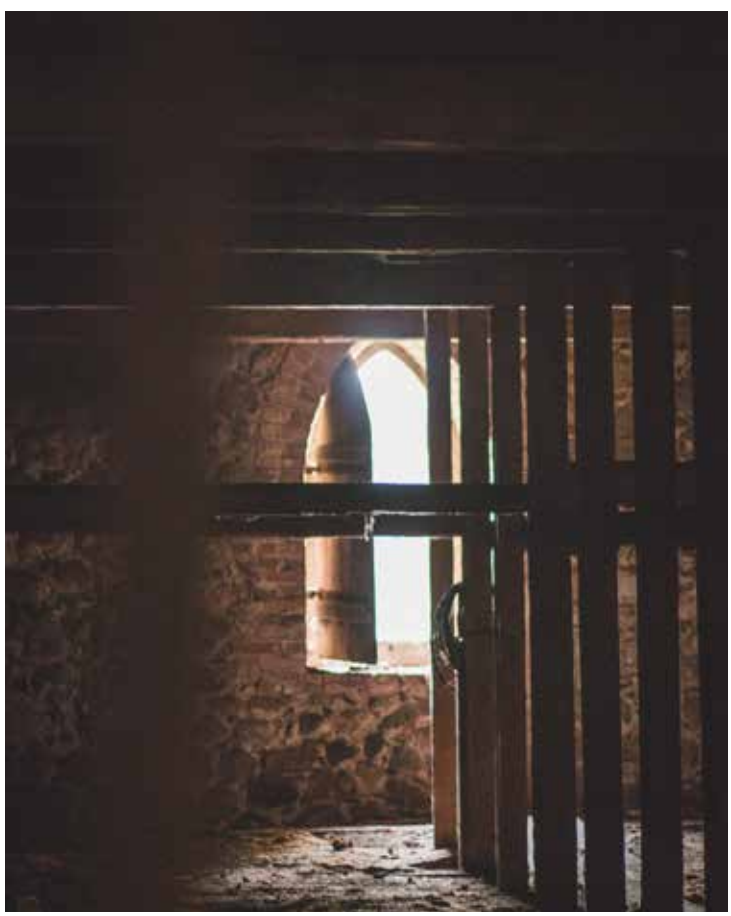

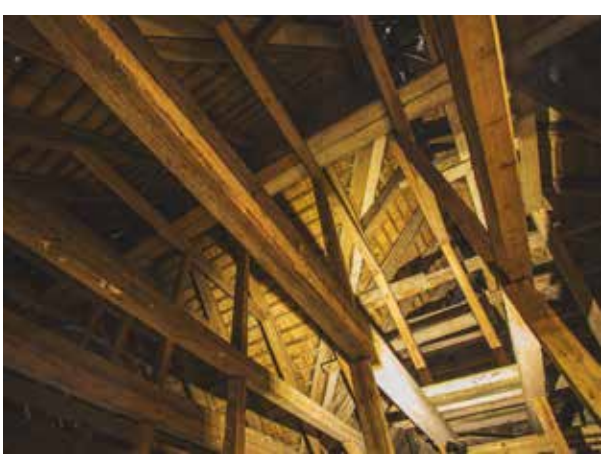

Smiltenes evaņģēliski luteriskā baznīca

Smiltene Evangelical Lutheran Church

Labiekārtota teritorija.
The territory is improved.

izjust

...pārbaudīt pareizu laiku pēc Kārļa Ulmaņa dāvātā baznīcas torņa pulksteņa...

iztēloties

...kā uzņēmīgais būvmeistars, Priekuļu lībietis un hernhūtietis Mārcis Sārums skaļā balsī rīko mūrniekus, namdarus, jumiķus un būvmateriālu vedējus. 1859. gadā Sārums vada Latvijā vienīgās tipiska krusta formā veidotās baznīcas celtniecības darbus...

atcerēties

...kā, atjaunojot Ernsta fon Lipharta veidoto Smiltenes baznīcas altārgleznu "Kristus augšāmcelšanās", tikko Pēterburgas Ķeizariskās Mākslas akadēmijas diplomu ieguvušais Janis Rozentāls to gandrīz pilnībā pārglezno. Ir radīts nebijis precedents – Rozentāla nedaudz virmojošais, impresionistiskais uzslāņojums ir vērtīgāks par oriģinālu...

Veikti ieguldījumi EUR 213 359,12 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 150 000

sense

...to check the correct time on the church tower clock – a gift by the former President of Latvia Kārlis Ulmanis...

imagine

...the ambitious head of construction, herrnhutian and Livonian from Priekuļi Mārcis Sārums loudly ordering masons, carpenters, roofers and building material carriers around. In 1859, Sārums led the construction of the only cross-shaped church in Latvia...

remember

...how Janis Rozentāls, who had just graduated from the Imperial Academy of Arts in St. Petersburg, almost completely repainted the altarpiece *The Resurrection of Christ* by Ernst von Liphart in Smiltene Church when restoring it. A unique precedent was created – Rozentāls' slightly swirling, impressionistic layering is more valuable than the original...

Investments – EUR 213,359.12
Of which:
ERDF funding – EUR 150,000

Atjaunots baznīcas jumta segums.
The church roof is renewed.

Atjaunotas jumta konstrukcijas un griestu sijas.
Roof structures are restored, ceiling beams are renovated.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

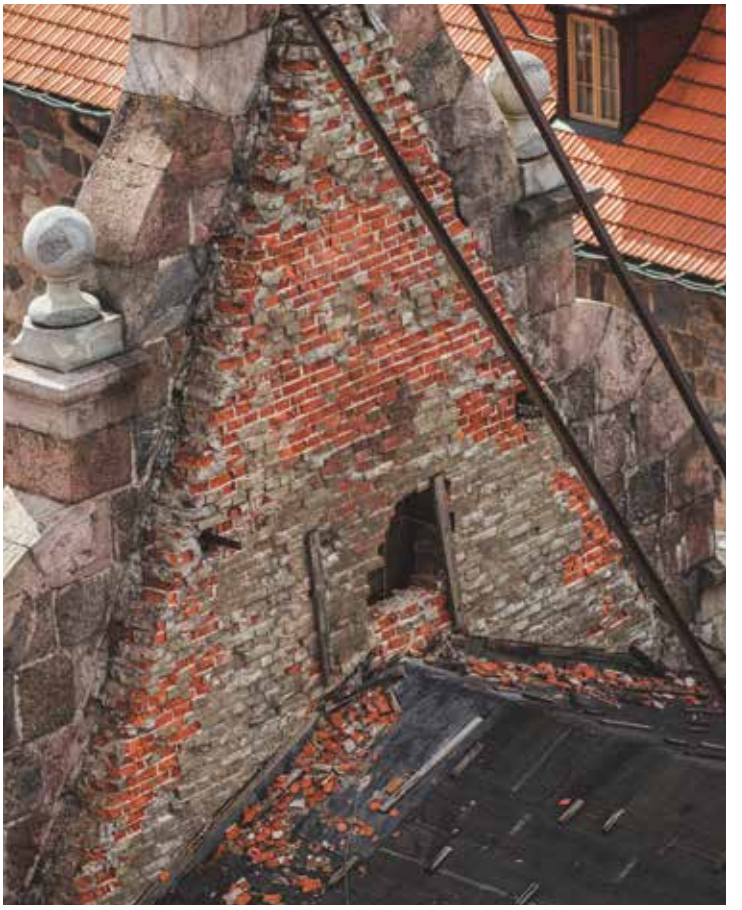

Cesvaines pils
Cesvaine Castle

izjust

...pievārēt vairākus desmitus torņa pakāpienu un palaist aizelsušos elpu pāri koku galotnēm, kur Vidzemes augstiene slaidi nolaižas Lubānas līdzenuma zilganās tālēs...

iztēloties

...kā ziemas rītā aukstumā nosarmojušās pils pagalmā sazviedzas barona fon Vulfa aicināto mednieku zirgi, sasaucas medību taures un nepacietīgi rej medību suņi...

atcerēties

...kā 20. gadsimta 70. gados garlaicīgā PSRS vēstures mācību stundā toreizējie skolasbērni pacēla acis augšup uz kādreizējās barona kamīnzāles griestiem, no kuriem viņiem pretī nolūkojās medību dieviete Diāna, stirnas un rubeņi...

sense

...to climb the dozens of steps of the towers and catch your breath at the view over the treetops where the highlands of Vidzeme gently descend into the blue distance of the Lubāna plain...

imagine

...listening to the neighing and snorting of the horses summoned for the hunt by Baron von Wolff in the chilly castle courtyard on a winter's morning as the hunting horns honk and the impatient dogs bark...

remember

...how in the 1970s in the USSR, during a boring history lesson, schoolchildren of the time turned their gaze up to the ceiling of the Baron's Fireplace Hall, from which Diana, the goddess of hunting, stared back at them...

Veikti ieguldījumi EUR 1 254 641,17 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 750 000
valsts budžeta dotācija – EUR 37 283,82
pašvaldības līdzfinansējums – EUR 467 357,35

Investments – EUR 1,254,641.17
Of which:
ERDF funding – EUR 750,000
state budget grant – EUR 37,283.82
municipal co-funding – EUR 467,357.35

Atjaunots pils otrā stāva pārsegums. Samontētas jumta nesošās metāla un koka konstrukcijas.

The ceiling of the second floor of the castle is restored. Roof-supporting steel and timber structures are assembled.

1509 m² platībā atjaunots māla dakstiņu jumta segums. Izmūrēti dūmeņi. No koka dēlīšiem ierīkots torņu jumta segums. Restaurēti un uzstādīti jumta dekoratīvie metālkalumi. Izgatavoti un samontēti zelmeņi no dekoratīvajiem kaltajiem akmeņiem. Ierīkota lietus noteksistēma.

1509 square metres of clay tile roofing are restored. Chimneys are bricked up. The roofing of the towers is assembled from wooden planks. Decorative metalwork is restored and installed on the roof. Decorative pediments are made and assembled from chiselled stones. A rainwater drainage system is installed.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Stāmerienas pils
Stāmeriena Castle

saklausīt

...kā 1905. gadā saniknoti zemnieki ar cirvjiem atlauž pils durvis, kā šķind plīstošas logu rūtis un kā sprakšķ liesmas pils torņos...

iztēloties

...kā pils parkā itāliešu rakstnieks Džuzepe Tomazi di Lampedūza bildina savu iemīļoto – barona fon Volfa meitu Alisi Aleksandru –, un viņa bildinājumu pieņem...

atcerēties

...kā 20. gadsimta otrajā pusē pilī iemitinās padomju saimniecības "Stāmeriena" kantoris, un tā direktors izrīko brigadierus, agronomus un zootehniķus...

sense

...the enraged peasants smash through the castle doors with axes in 1905, to hear how the window panes are shattered and flames crackle in the castle towers...

imagine

...the Italian writer Giuseppe Tomasi di Lampedusa proposing to his beloved Alice Alexander, daughter of baron von Wolff, and her accepting the proposal in the garden of the castle...

remember

...the Soviet farm office "Stāmeriena" moving into the castle in the second half of the 20th century, and the director ordering brigadiers, agronomists and zoo-technicians around...

Veikti ieguldījumi EUR 1 459 760,68 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 350 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 14 499,26
- Nacionālās Kultūras mantojuma pārvaldes finansējums – EUR 10 000
- pašvaldības līdzfinansējums – EUR 1 095 261,42

Investments – EUR 1,459,760.68
Of which:

- ERDF funding – EUR 350,000
- state budget grant – EUR 14,499.26
- funding from the National Cultural Heritage Board – EUR 10,000
- municipal co-funding – EUR 1,095,261.42

Teju 20 gadus Stāmerienas pils stāvējusi tukša un pamesta. 2021. gadā ERAF projekta ietvaros pils daļēji atjaunota. Atjaunoti un restaurēti pils jumts un fasāde 1249,5 kvadrātmetru platībā.

The Stāmeriena Castle had been empty and abandoned for nearly 20 years. In 2021, the castle was partially restored with an ERDF grant. The castle roof and facade totalling 1249.5 sq. m. were rebuilt and restored.

Nostiprinātas un pārbūvētas pamatu un pagrabstāva bojātās daļas. Veikta ēkas pamatu vertikālā hidroizolācija. Atjaunotas jumta koka konstrukcijas un segums. Jumtā izbūvēts vēsturiskais virsgaismas logs ar jumta izbūvi piramīdas formā. Atjaunoti un papildināti inženiertīkli – lietus ūdens kanalizācija, apgaismojuma, elektroapgādes, video, audio un sakaru kabeļi.

Damaged parts of the foundation and basement are reinforced and rebuilt. Vertical waterproofing of the buildings foundations is carried out. Timber roof structures and roof coverings are restored. The roof receives a historical skylight in the shape of a pyramid bay window. Engineering networks are renewed and improved – rainwater drainage, lighting, electricity, video, audio and communication cables.

No jauna izgatavotas pergolas kolonnas.
The columns of the pergola are newly made.

Atjaunotas fasādes skulptūras – sešu lauvu galvas.
Facade sculptures – heads of six lions – are restored.

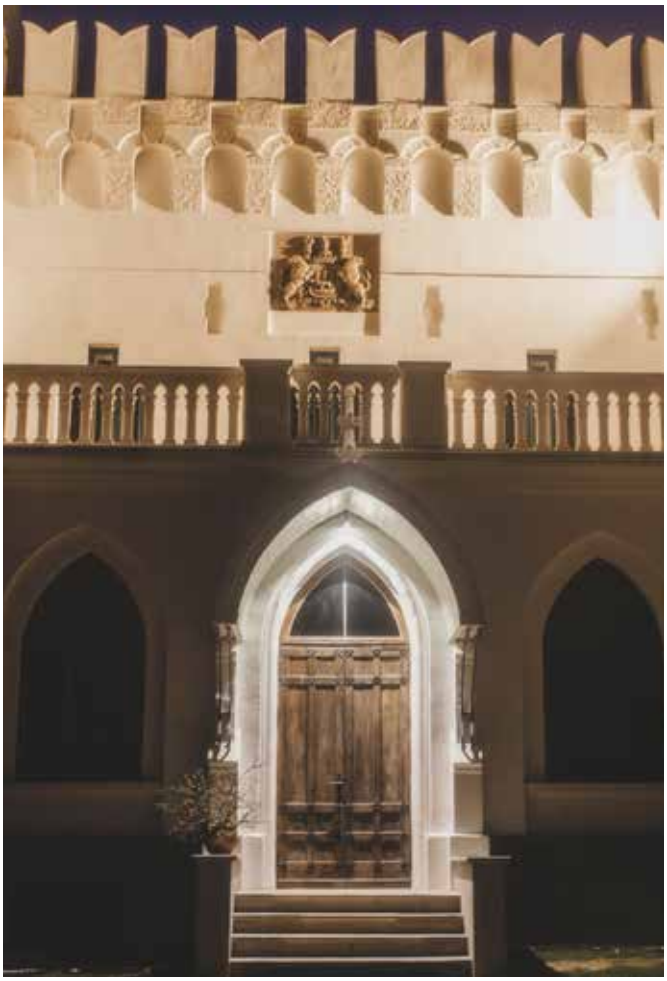

Restaurēti 99 vēsturiskie logi, astoņi ciļņi ar sieviešu galvām un pils ieejas pakāpieni.
99 historic windows, eight reliefs with women's heads and the entrance steps of the castle are restored.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS LAIKĀ
DURING THE BUILD

Alūksnes stacijas šķūnis
Alūksne Station Barn

izjust

...citu pēc citas atvērt šķūnī esošās mūsdienu bagāžas kastes – informācijas krātuves – un uzzināt šaursliežu bānīša vēsturi...

iztēloties

... kā šaursliežu bānīša ziedu laikos Alūksnes stacijas šķūnī krājās graudu maisi, siļķu mucas, pasažieru mantu kastes un saiņi, un nesēji steidza tās nogādāt vagonos, jo bānītis negaidīs...

atcerēties

...ka 20. gadsimta sākumā Stukmaņu (Pļaviņu)–Valkas bānītis bija rosīga dzelzceļa līnija 210 kilometru garumā, ik dienas cauri visai Vidzemei vezdama tirgotājus, zemniekus, ierēdņus, skolasbērnus...

sense

...to open the modern luggage boxes in the barn – repositories of information – and learn the history of the narrow-gauge railway...

imagine

...how in the heyday of the narrow-gauge railway, sacks of grain, barrels of herring, boxes and bundles of passengers' belongings were piled up in the Alūksne station barn, and the porters hurried to get them into the carriages because the train would not wait...

remember

...that at the beginning of the 20th century the Stukmaņi (Pļaviņas) –Valka train was a bustling railway line, 210 kilometres long, carrying merchants, farmers, civil servants, schoolchildren across Vidzeme every day...

Veikti ieguldījumi EUR 575 140,25 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 326 070,79
valsts budžeta dotācija – EUR 17 262,57
pašvaldības finansējums – EUR 231 806,89

Investments – EUR 575,140.25
Of which:
ERDF funding – EUR 326,070.79
state budget grant – EUR 17,262.57
municipal funding – EUR 231,806.89

Stacijas šķūnis pārbūvēts, vēsturiskajai ēkai izveidojot dublējošu karkasu uz ārpusi, tā nodrošinot ēkas apsildi. Atjaunotajā šķūnī ierīkota laikmetīga multimediāla ekspozīcija "Alūksnes Bāniša stacija", kas veltīta Gulbenes–Alūksnes šaursliežu līnijai.

The renovated barn houses a contemporary multimedia exhibition *Alūksne Train Station*, dedicated to the Gulbene–Alūksne narrow-gauge railway line. The station barn has been rebuilt with a double frame to the exterior of the historic building, thus providing heating for the building.

Atjaunots vēsturiskais perons. Labiekārtota pieguļošā teritorija.
The historic train platform is restored. The adjacent area is improved.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Fītinghofu dzimtas mauzolejs
Mausoleum of the Vietinghoff Family

saskatīt

...mauzoleja iekštelpās izveidotās interaktīvās projekcijas – 18. gadsimta domātāja Denī Didro – vēstījumu, ko godā turēja fon Fītinghofu dzimta: izglītot un padarīt pievilcīgus tikumus. Cilvēka gars ir nemirstīgs, ja tas tiek pieminēts un godāts...

iztēloties

...kā melnu zirgu vilkti pajūgi no Kapsētas pussalas pārveda fon Fītinghofu dzimtai piederīgo mirstīgās atliekas, lai pārapbedītu tās zem mauzoleja grīdas iebūvētajās kapenēs...

atcerēties

...ka baronu fon Fītinghofu dzimta, kam piederēja vairākas Vidzemes muižas, tostarp Alūksne, savulaik bija viena no bagātākajām un slavenākajām. Vienu no viņiem, Otto Hermani fon Fītinghofu, pat dēvēja par Vidzemes pusķēniņu. Tikmēr latviešu vidū tolaik, 18. gadsimtā, bija izplatīts teiciens "nabags kā Fītinghofa zemnieks"...

sense

...the interactive projections inside the mausoleum chanell – the message of the 18th-century thinker Denis Diderot who the Vietinghoff family held dear: to educate and make virtue attractive. The human spirit is immortal if it is remembered and honoured...

imagine

...how black horse-drawn carriages transported the remains of the von Vietinghoff family from the Cemetery Peninsula *(Kapsētas pussala)* to be reburied in tombs built under the floors of the mausoleum...

remember

...that the Baron von Vietinghoff family, which owned several manors in Vidzeme, including Alūksne, was once one of the richest and most famous. One of them, Otto Hermann von Vietinghoff, was even named the Half-King of Vidzeme. Meanwhile, in the 18th century, the common saying among Latvians was "as poor as a Vietinghoff farmer"...

Veikti ieguldījumi EUR 120 602,63 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 54 526,14
valsts budžeta dotācija – EUR 2 886,68
pašvaldības finansējums – EUR 63 189,81

Investments – EUR 120,602.63
Of which:
ERDF funding – EUR 54,526.14
state budget grant – EUR 2,886.68
municipal funding – EUR 63,189.81

Atjaunots jumts un ēkas fasāde.
The roof and the building facade have been renovated.

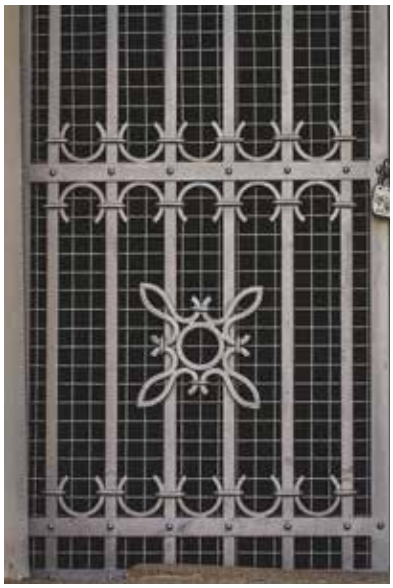

Restaurēti ieejas un logu režģi.

Entrance and window grilles are restored.

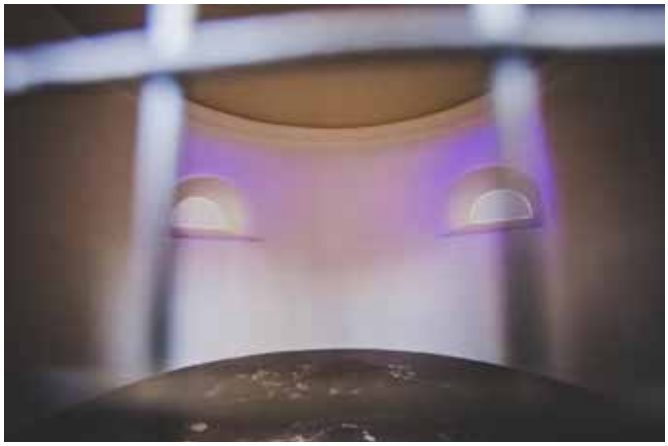

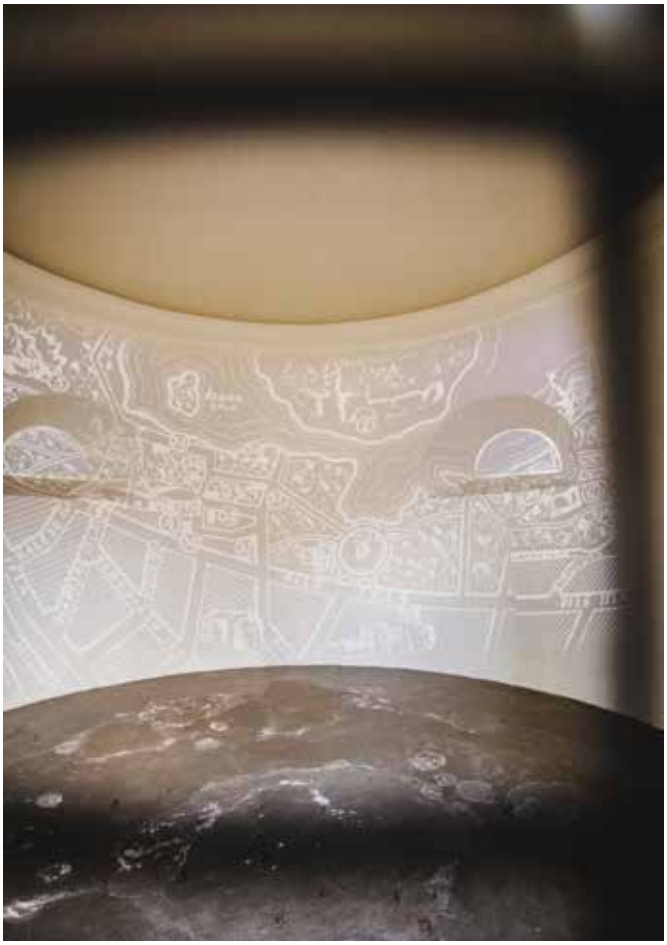

Restaurētas iekštelpas. Mauzolejā izveidota interaktīva projekcija. Labiekārtota teritorija.
The interior is renovated. An interactive projection is installed in the mausoleum. The territory is improved.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Alūksnes pilsdrupu Dienvidu tornis
The South Tower of the Alūksne Castle Ruins

saklausīt

...Alūksnes ezera viļņus triecamies pret Pilssalas krastiem, līdzīgi kā pret Alūksnes cietokšņa sargājošajiem mūriem triecās zviedru, poļu un krievu karapulki, 218 gadu garumā tos nespēdami ieņemt...

iztēloties

...kā 1702. gadā pēc 10 dienu aplenkuma grāfa Šeremetjeva vadītais krievu karaspēks cietoksni uzspridzina, pils aizstāvjus saņemot gūstā. Gūstekņu vidū ir arī Bībeles tulkotājs latviešu valodā prāvests Ernsts Gliks un viņa audžumeita Marta Skavronska, kura vēlāk kļūs par Krievijas ķeizarieni Katrīnu I...

atcerēties

...ka 20. gadsimta 70. gados, pilsdrupās ceļot estrādi, bez jebkādas izpētes norok kultūrslāni vairāk nekā divu metru biezumā, tā nodarot vienus no lielākajiem kultūrslāņa bojājumiem Latvijas viduslaiku pilīm...

sense

...the waves of the Alūksne lake crashing against the shores of the Castle's island, are like the waves of the Swedish, Polish and Russian armies crashing against the castle's walls, unable to conquer it for 218 years...

imagine

...how in 1702, following a 10 day siege, Russian troops led by Count Sheremetev blew the fortress up, taking the defenders of the castle prisoner. Among the prisoners were the Latvian Bible translator Ernst Glück and his stepdaughter Marta Skavronska – who later became Empress Catherine I of Russia...

remember

...that in the 1970s, when a stage was built in the castle ruins, "a cultural layer" of more than two metres of historical srata was excavated without any archeological investigation. This is one of the largest instances of damage to a Latvian medieval castle site...

Veikti ieguldījumi EUR 652 868,79 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 251 566,13
valsts budžeta dotācija – EUR 13 318,20
pašvaldības finansējums – EUR 387 984,46

Investments – EUR 652,868.79
Of which:
ERDF funding – EUR 251,566.13
state budget grant – EUR 13,318.20
municipal funding – EUR 387,984.46

Projekta ietvaros atjaunots viens no astoņiem Alūksnes pils torņiem – 16. gadsimta 2. pusē celtais Dienvidu tornis.

One of the eight towers of Alūksne Castle, the south tower, built in the second half of the 16th century, was restored as part of the project.

Restaurētas oriģinālās torņa akmens mūra sienas. Tornim no jauna uzbūvēts konusveida jumts un noklāts ar sarkaniem māla kārniņiem.

The original stone walls of the tower are restored. A new conical roof is built for the tower and it is covered with red clay tiles.

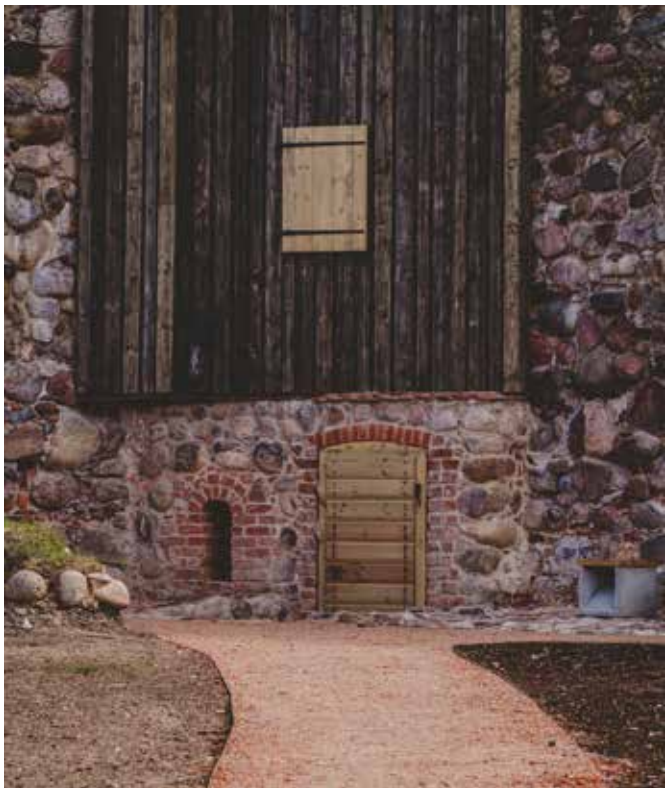

Pagrabstāvā rekonstruēta velve.

The basement vault is reconstructed.

Torņa trīs stāvi savienoti ar atklātām iekšējām koka kāpnēm.

The three floors of the tower are connected by an open internal wooden staircase.

Alūksnes novada pašvaldības publicitātes foto

Paviljons – rotonda Tempļakalna parkā Alūksnē

The Pavilion – Rotunda at the Tempļakalns Park in Alūksne

izjust

...atspiest muguru pret paviljona akmens kolonnu un ļaut skatam slīdēt pār gleznainajiem Alūksnes ezera līčiem un muižas parka lapotni...

iztēloties

...leģendas vēstīto, kā Ziemeļu kara laikā karotāju simti ar cepurēm nes zemi un uzber Tempļa kalnu, lai varētu labāk apšaudīt Alūksnes pili ezera krastā...

atcerēties

...kā pēc iebrukuma Vidzemē 1702. gadā feldmaršals Šeremetjevs Krievijas caram Pēterim I raksta: "Viss ir nopostīts. (..) Apdzīvotas vietas atrodas tikai uz kartes. (..) Ko lai iesāku ar laupījumu?"...

sense

...lean your back against a stone column of the pavilion and let your gaze glide over the picturesque inlets of Lake Alūksne and the foliage of the Manor Park...

imagine

...the legend of how, during the Great Northern War, hundreds of warriors carried earth in their hats and created the Temple Mount, to better open fire on the Alūksne Castle and the lakeshore...

remember

...how Field Marshal Sheremetev writes to Russian Tsar Peter the Great after the invasion of Vidzeme in 1702: "Everything is in ruins. (..) Settlements remain only on the map. (..) What should we do with the loot?"...

Veikti ieguldījumi EUR 223 537,58 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 72 086,94
valsts budžeta dotācija – EUR 3 816,37
pašvaldības finansējums – EUR 147 634,27

Investments – EUR 223,537.58
Of which:
ERDF funding – EUR 72,086.94
state budget grant – EUR 3,816.37
municipal funding – EUR 147,634.27

Paviljons – rotonda restaurēts. Labiekārtota apkārtējā teritorija. Izbūvētas kāpnes un pievadceliņš.
The pavilion – rotunda is restored. The surrounding area is improved. Stairs and an access road is built.

THE FREEDOM ROUTE

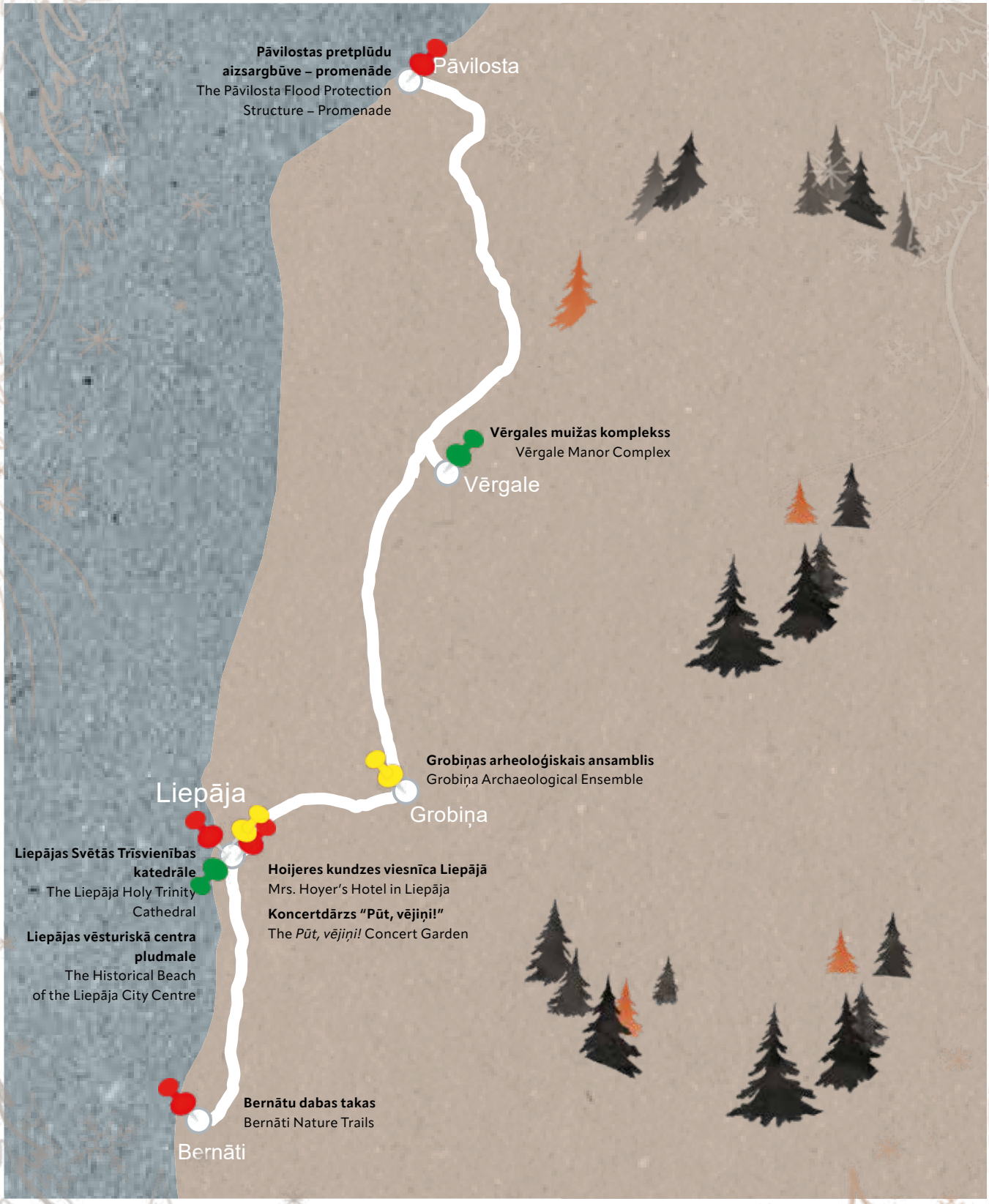

BRĪVĪBAS CEĻŠ

Bernātu dabas takas

Bernāti Nature Trails

izjust

...ka Bernātu dabas takas ir vieta, kas atjauno sakņu spēku un ceļ skatu debesīs. Šeit dabas un cilvēka radītais ļauj pieskarties dzīves ritējumam un apturēt mirkli iedvesmas gūšanai...

iztēloties

...kā krēslas stundās te pastaigājas latviešu mitoloģijas dievības, kam te veltītas septiņas izziņu pastaigu takas, – Saule, Laima, Dievs, Pērkons, Jumītis, Māra un Mēness...

atcerēties

...ka uz septiņām pastaigu takām izvietots 151 objekts – skulptūras, lapenes, skatu tornis, ainavu rāmji. Katra taka sākas un noslēdzas ar savu simbolu un vārtiem. No koka, metāla un akmens veidotās skulptūras un vides objektus radījuši tēlnieki Ģirts un Gaits Burvji...

Veikti ieguldījumi EUR 264 744,57 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 200 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 8 823,53
- pašvaldības finansējums – EUR 55 921,04

sense

...that Bernāti Nature Trails are a place that restores the power of roots and raises one's eyes to the sky. Here natural and human creations allow you to sense the rhythm of life and seize the moment for some inspiration...

imagine

...how the deities of Latvian mythology, to whom seven nature trails are dedicated – the Sun, Laima, God, Thunder, Jumītis, Māra and the Moon –, walked the trails at twilight...

remember

...the 151 objects placed along the seven walking trails include sculptures, gazebos, an observation tower, landscape frames. Each trail starts and ends with a symbol and a gate. The sculptures and environmental objects are made of wood, metal and stone by sculptors Ģirts and Gaits Burvis...

Investments – EUR 264,744.57
Of which:

- ERDF funding – EUR 200,000
- state budget grant – EUR 8,823.53
- municipal funding – EUR 55,921.04

Uz takām izvietots 151 objekts: ieejas vārti, informācijas un tematiskie izziņas stendi, skulptūras, šūpoles, lapenes, skatu tornis, ainavu rāmji, marķējums, laipas, soli, atkritumu tvertnes. Antropogēnā slodze uz kāpām samazināta, novirzot to uz dabas takām.

151 objects are placed along the trails: entrance gate, informative and thematic educational stands, sculptures, swings, gazebos, an observation tower, landscape frames, markings, footbridges, benches, waste bins. The anthropogenic pressure is reduced on dunes, redirecting it to the nature trails.

BERNĀTU DABAS PARKS

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Hoijeres kundzes viesnīca

Mrs. Hoyer's Hotel

Labiekārtots ēkas pagalms, saglabājot un atjaunojot 17.–19. gadsimta Liepājai raksturīgos elementus un detaļas – atjaunots apaļakmens bruģa segums, pagalmā novietota oriģinālā 18. gadsimta akmens aka, tās nosegšanai izgatavota atbilstoša nojume. Pēc vēsturiskiem paraugiem izgatavoti koka soli, piemeklētas koka mucas lietus ūdens savākšanai, izveidots neliels garšaugu dārziņš, kā arī atjaunots sākotnējais augstais koka žogs.

The courtyard is improved, the round stone pavement is restored, preserving and restoring the elements and details characteristic to 17th-to-19th-century Liepāja and the original 18th century well is placed in the courtyard, with a suitable canopy to cover it. Wooden benches are made using historic models, wooden barrels are acquired to collect rainwater, a small herb garden is created, and the original high wooden fence is restored.

izjust

...izstaigāt vienu no Liepājas senākajām koka dzīvojamām ēkām, ko 1677. gadā pēc apprecēšanās ar holandieti Margaritu Ģertrūdi Holstu kā viesnīcu un krogu sāka apsaimniekot gaļas brāķeris Dāvids Hoijers...

iztēloties

...1697. gada pavasari, kad stiprs vējš piespieda dažas dienas Liepājā aizkavēties Krievijas cara Pētera I "Lielās sūtniecības" delegācijai, kuras uzdevums bija Rietumeiropā rast sabiedrotos it kā gaidāmajam uzbrukumam Osmaņu impērijai. Daļa delegācijas un pats inkognito ceļojošais cars apmetās Hoijera atraitnes viesnīcā. Viņas izrakstītais rēķins liecina, ka 5. maija vakariņās vien izdzerti divi stopi degvīna, muca kungu alus, trešdaļa mucas kalpotāju alus; ēsta vērša, teļa, aitas, vistas, tītara un pat rūnītu gaiļu – kapaunu – gaļa. Hoijera atraitne smalkajiem viesiem galdā likusi arī siļķes, lasi, butes, mencas, ālantus, austeres, citronus un pomerances. Rēķinu apmaksāja Kurzemes hercogs Frīdrihs Kazimirs...

atcerēties

...ka 1835. gadā māju nopirka Lībavas (Liepājas) notārs Kristofs Vilhelms Stenders. Viņš piebūvēja ēkai otro stāvu un ierīkoja tur dzīvokli...

sense

...to walk through one of the oldest wooden residences in Liepāja, that was started as a hotel and inn in 1677 by the meat sorter David Hoyer after marrying the Dutch Margarita Gertrud Holst...

imagine

...the spring of 1697 when strong winds forced the "Grand Embassy" delegation of Peter the Great, the task of which was to find allies in Western Europe for a supposedly imminent attack on the Ottoman Empire, to linger in Liepāja for a few days. Part of the delegation, and the incognito Tsar himself, stayed at Hoyer's widow's hotel. Her invoice shows that on the 5th of May, at dinner alone, at least two litres of vodka, a barrel of lords' beer, a third of a barrel of servants' beer was drunk; meat from ox, calf, sheep, chicken, turkey and even castrated rooster (capon) was eaten. Hoyer's widow even put herring, salmon, flounder, cod, ide, oysters, lemons and bitter oranges on the table for the sophisticated guests. The invoice was paid by Duke Frederick Casimir of Courland...

remember

...that in 1835 the residence was bought by the Notary of Libau, Christoph Wilhelm Stender. He added a second floor to it and built an apartment there...

Veikti ieguldījumi EUR 3 170 803,65 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 1 600 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 70 588,24
- pašvaldības finansējums – 1 500 215,41

Investments – EUR 3,170,803.65
Of which:
- ERDF funding – EUR 1,600,000
- state budget grant – EUR 70,588.24
- municipal funding – EUR 1,500,215.41

Ēkas pirmajā stāvā atjaunots sākotnējais 17. gadsimta plānojums, izceļot saglabājušos telpu apdari un gleznojumus uz koka. Otrajā stāvā daļēji saglabāta 19. gadsimta telpu plānojuma struktūra, atjaunota interjera sākotnējā apdare, no jauna izgatavotas ēkā atrasto vēsturisko tapešu kopijas. Ēkas iekštelpās veikta koka konstrukciju konservācija un protezēšana, mūra sienu, apgleznoto koka sienu un griestu restaurācija. Pārbūvētas krāsnis un restaurēti krāšņu podiņi, atjaunots manteļskurstenis un senā tualete.

The original 17th century layout is restored on the first floor of the building, highlighting the preserved room finishing and paintings on wood. The original 19th century layout is partially preserved on the second floor, the original finishing is restored, and replicas of the historic wallpaper found in the building have been made. Wooden structures inside the building are conserved and replaced with replicas where necessary. Stone walls, painted wooden walls and ceilings are restored. Furnaces, stove pots, mantelpieces and an ancient toilet have been reconstructed.

Atjaunots fasādes vēsturiskais krāsojums un māla dakstiņu jumts, restaurēti logi, durvis un būvgaldniecības elementi, izgatavotas nepieciešamās vēsturiskās kopijas.

The original paintwork of the facade is restored, as well as the clay tile roof, windows, doors and joinery installation elements, where necessary, historic replicas were created.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Koncertdārzs “Pūt, vējiņi!”

The *Pūt, vējiņi!* Concert Garden

Foto: Kārlis Volkovskis / Liepājas pilsētas pašvaldības publicitātes foto

izjust

...brīvības un brīvdomības garu, kas "Pūt, vējiņi!" koncertdārzā vienmēr bijis klātesošs, jo īpaši rokfestivāla "Liepājas dzintars" laikā...

iztēloties

...sevi 1988. gada festivāla "Liepājas dzintars" noslēguma koncerta apmeklētāju vidū vai vērojot koncerta tiešraidi Latvijas Televīzijā. Uz skatuves pirmā iznāk Ieva Akuratere un neplānoti nodzied trimdas latviešu Brigitas un Andra Ritmaņu dziesmu "Manai tautai". Dziesma, ko tovakar cilvēki asarām acīs dzied līdzi, kļūst par Dziesmotās revolūcijas himnu...

atcerēties

...ka 1964. gadā celtais koncertdārzs "Pūt, vējiņi!" bijis Padomju Savienībā pirmā un Latvijā ilglaicīgākā un leģendārākā rokfestivāla "Liepājas dzintars" mājvieta. Tā skatēs un koncertos savu karjeru sākuši daudzi latviešu mūziķi – Mārtiņš Brauns, Aivars Hermanis, Igo, Imants Kalniņš, Zigmars Liepiņš, Jānis Lūsēns, Uldis Marhilēvičs, Raimonds Pauls, Žoržs Siksna, kā arī grupas "Bet Bet", "Credo", "Jumprava", "Līvi", "Menuets", "Neptūns", "ODIS", "Pērkons", "Tumsa", "Vecās mājas", "Zodiaks"...

Foto: Kārlis Volkovskis / Liepājas pilsētas pašvaldības publicitātes foto

Veikti ieguldījumi EUR 2 442 302,45 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 800 000
- valsts budžeta dotācija – EUR 35 294,12
- pašvaldības finansējums – EUR 1 607 008,33

sense

...the spirit of freedom and free thinking which has always been present at the *Pūt, vējiņi!* Concert Garden, especially during the rock festival "Liepājas dzintars"...

imagine

...yourself in the audience of the 1988 closing concert of *Liepājas dzintars* or watching the concert live on national television. Ieva Akuratere is first to come on stage, and she unexpectedly sings the song *Manai tautai*, written by exiled Latvians Brigita Ritmane and Andris Ritmanis. The song that people sang with tears in their eyes on that night later becomes the hymn of the Singing Revolution...

remember

...that the *Pūt, vējiņi!* Concert Garden, built in 1964, was the home to *Liepājas dzintars*, the first rock festival in the Soviet Union, and the longest-running and most legendary rock festival in Latvia. Many Latvian musicians began their career at its shows and concerts – Mārtiņš Brauns, Aivars Hermanis, Igo, Imants Kalniņš, Zigmars Liepiņš, Jānis Lūsēns, Uldis Marhilēvičs, Raimonds Pauls, Žoržs Siksna, as well as the bands "Bet Bet", "Credo", "Jumprava", "Līvi", "Menuets", "Neptūns", "ODIS", "Pērkons", "Tumsa", "Vecās mājas", "Zodiaks"...

Investments – EUR 2,442,302.45
Of which:
- ERDF funding – EUR 800,000
- state budget grant – EUR 35,294.12
- municipal funding – EUR 1,607,008.33

Foto: Kārlis Volkovskis / Liepājas pilsētas pašvaldības publicitātes foto

Koncertdārzs pārbūvēts, iegūstot plašāku un ērtāku pasākumu vietu gan māksliniekiem, gan skatītājiem. Ierīkotas 1500 sēdvietas ar iespēju centrālajā daļā mainīt to izvietojumu. Paaugstināta un paplašināta skatuve. Uzlabota skatuves redzamība no tālākajām un sānu sēdvietām. Uzlikts jauns jumts. Paaugstināts administratīvās ēkas jumts, nodrošinot pilnvērtīgu otrā stāva izmantošanu. Atjaunotas un paplašinātas māksliniekiem un personālam nepieciešamās telpas aizskatuvē. Labiekārtota piegulošā teritorija. Nojaukts koncertdārzu ietverošais žogs, padarot to brīvi pieejamu un aprīkojot ar atpūtas soliņiem. Žogs saglabāts tikai ap skatuvi, lai nodrošinātu kontrolētu koncertu apmeklējumu.

The Concert Garden is rebuilt to provide a more spacious and comfortable venue for both artists and audiences. 1500 seats are installed with the possibility of repositioning in the central part. The stage is raised and expanded. Visibility of the stage from the furthest and side seats is improved. A new roof is installed. The roof of the administrative building is raised, ensuring efficient use of the second floor. The backstage spaces necessary for the artists and staff have been renovated and expanded. The adjacent area is improved. The fence surrounding the Concert Garden is removed, making it freely accessible and equipping it with benches. The fence is retained only around the stage to ensure controlled access to concerts.

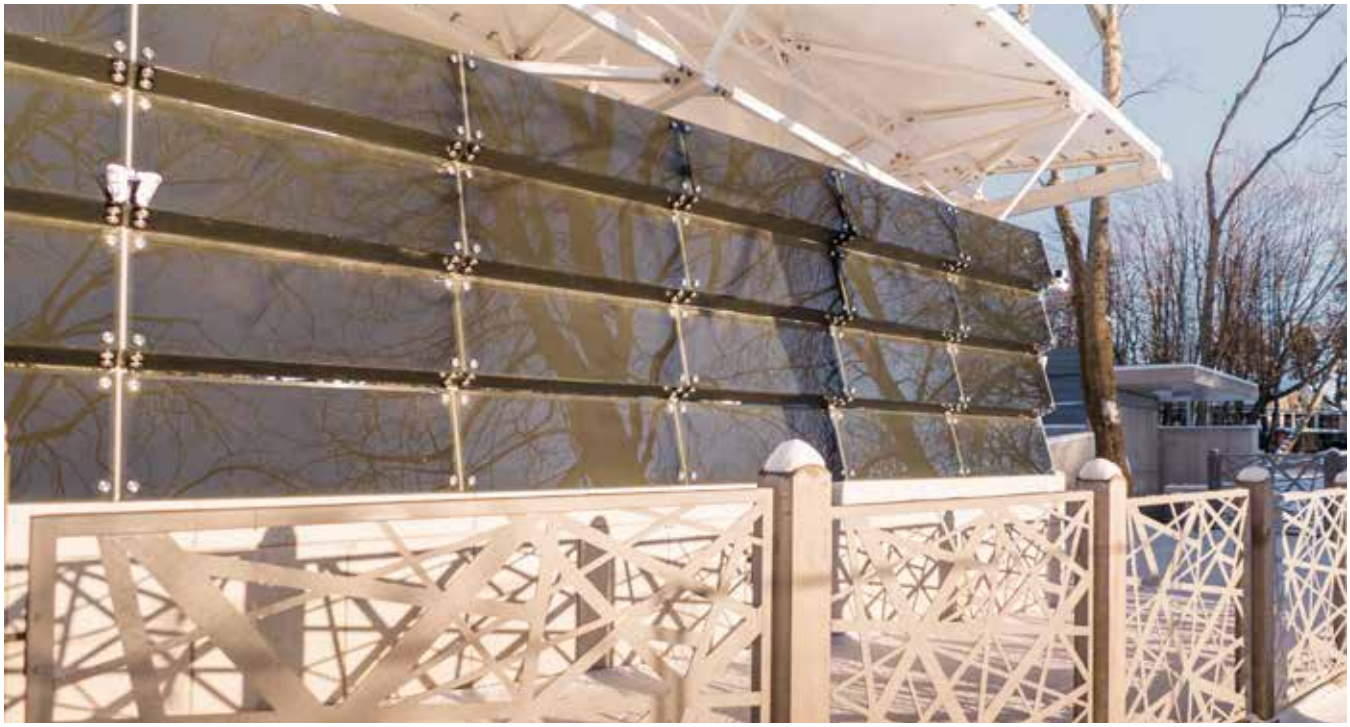

Foto: Kārlis Volkovskis / Liepājas pilsētas pašvaldības publicitātes foto

Liepājas Svētās Trīsvienības katedrāle

The Liepāja Holy Trinity Cathedral

saskatīt

...kā, gadiem ilgi būvējot un atkal pārbūvējot, Liepājas Svētās Trīsvienības katedrālē sajaukušies arhitektūras un mākslas stili, – dievnama arhitektūrā vēlīnais baroks ar klasicisma iezīmēm, bet interjerā rokoko stilam raksturīgā greznība un piesātinātība...

iztēloties

...18. gadsimta Liepājas (Lībavas) birģeļu jeb namnieku lepnības garu pārspēt Kurzemes hercogistes galvaspilsētu Jelgavu (Mītavu) un uzcelt savai vācu draudzei vēl lepnāku baznīcu. Koka noliktavu fonā tā pirmajās desmitgadēs gan izskatījās visai neiederīga...

atcerēties

...ka līdz 1912. gadam Liepājas Svētās Trīsvienības katedrāles ērģeles bija lielākās pasaulē. Tagad tās ir pasaulē lielākās nepārbūvētās mehāniskās ērģeles ar 131 reģistru, četriem manuāļiem un vairāk nekā 7000 stabuļu...

sense

...how architectural and artistic styles have blended in the Liepāja Holy Trinity Cathedral over years of construction and rebuilding – the architecture of the church is late Baroque with Classical features, while the interior is characterised by the luxury and richness of the Rococo style...

imagine

...the spirit of pride of the 18th century Liepāja (Libau) burghers or landlords surpassing the capital of the Duchy of Courland, Jelgava (Mitau), and building an even prouder church for their German congregation. With a backdrop of wooden warehouses, it looked rather out of place in its early decades...

remember

...that until 1912 the Liepāja Holy Trinity Cathedral had the largest organ in the world. Currently, it is the world's largest mechanical organ, with 131 registers, four manuals and over 7000 pipes, that has not been remodeled...

Veikti ieguldījumi EUR 1 176 470,59 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 1 000 000
- baznīcas draudzes līdzekļi – EUR 176 470,59

Investments – EUR 1,176,470.59
Of which:
- ERDF funding – EUR 1,000,000
- Church congregation funds – EUR 176,470.59

Atjaunota katedrāles fasāde, restaurēti logi, durvis un smilšakmens detaļas.

The facade of the Cathedral, windows, doors and sandstone details are restored.

Atjaunots un nostiprināts tornis. Restaurēts torņa krusts un pulksteņu ciparnīcas.
The tower is restored and reinforced. Tower cross and clock faces are restored.

Ierīkota zibensaizsardzības sistēma. Izbūvēta pamatu hidroizolācija un lietus ūdens savākšanas sistēma. Izveidots jauns tūrisma pakalpojums – ekspozīcija katedrāles tornī par vēsturiskajiem notikumiem un personībām Liepājas Sv. Trīsvienības baznīcā cauri gadsimtiem. Pilnveidoti divi esošie tūrisma pakalpojumi – nodrošināti atbilstoši apstākļi ērģeļu koncertdarbībai visa gada garumā un iespēja izvietot katedrālē mainīgas izstādes.

A lightning protection system is installed. Foundation waterproofing is done and a rainwater collection system is installed. A new tourist service is created – an exhibition in the Cathedral tower about the historical events and personalities of the Liepāja Holy Trinity Cathedral throughout the centuries. Two existing tourist services have been improved: conditions for organ concerts throughout the year and the possibility of hosting changing exhibitions in the Cathedral.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS SĀKUMA POSMĀ
AT THE START OF THE REALIZATION OF THE PROJECT

Liepājas vēsturiskā centra pludmale
The Historical Beach of the Liepāja City Centre

VIDEONOVĒROŠANA

izjust ...Liepājas pludmales neparasti baltās un smalkās smiltis, ļauties tīrajam jūras ūdenim un vējam, kas saknes nenocērt...

iztēloties ...Liepājas kā kūrorta pieticīgo sākumu 19. gadsimta 30. gados, kad to vēl īsti neatzina. Taču pietika 1860. gadā Liepājas jūrmalā piecas nedēļas pabūt un izpeldēties Krievijas troņmantiniekam, nākamajam caram Aleksandram III, lai par Liepāju sāktu runāt Eiropā. Cara ģimenes apmeklējums daudzus aristokrātus pamudināja pavadīt vasaras Liepājā...

atcerēties ...ka pēc stipra dienvidrietumu vēja Liepājas pludmalē starp jūras zālēm un gliemežvākiem jau vairāk nekā 30 gadus var atrast ne tikai dzintaru, bet arī viltus dzintaru – balto fosforu. Tie ir dzintaram līdzīgi gabaliņi, kas izžūstot ātri uzliesmo un izraisa smagus apdegumus. Viltus dzintaru var atšķirt pēc vairākām pazīmēm – fosfora gabaliņiem nav asu šķautņu, un tie nav tik dzidri kā dzintars. Otrajā pasaules karā fosfors bija visai izplatīta kaujas viela, ko izmantoja aviācijas degbumbu uzpildīšanā. 1988. gadā Baltijas kara apgabala pavēlniecība lika iznīcināt ap 500 no kara laika saglabājušos fosfora aviācijas bumbu. Padomju militāristi izvēlējās vienkāršāko risinājumu – fosfora bumbas uzspridzināja jūrā starp Papi un Jūrmalciemu. Pētījumi liecina, ka tā rezultātā ar fosforu varētu būt piesārņota 1600 kvadrātkilometru plaša teritorija. Iespējams, bīstamo viltus dzintaru Baltijas jūra turpinās izskalot vēl nākamos 100 gadus...

Veikti ieguldījumi EUR 1 749 976,23 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 1 246 717
- valsts budžeta dotācija – EUR 55 002,22
- pašvaldības finansējums – EUR 448 257,01

sense ...the unusually white and fine sand of Liepāja beach, and immerse yourself in the clean sea water and wind, which softly caresses...

imagine ...the modest beginnings of Liepāja as a resort in the 1830s, when it was not really publicly recognized yet. However, when the successor of the Russian throne, the next tsar Alexander III, stayed and swam in the seaside of Liepāja for five weeks in 1860, Europe started talking about the city. The visit of the Tsar's family encouraged many aristocrats to spend their summers in Liepāja...

remember ...that for more than 30 years after a strong southwest wind on the beach of Liepāja, not only amber, but also fake amber – white phosphorus – can be found between the seagrass and the shells. These are amber- like pieces that ignite quickly when dry and cause severe burns. Fake amber can be distinguished by several features – phosphorus pieces do not have sharp edges and are not as clear as amber. In World War II, phosphorus was a common substance, with which aviation firebombs were filled. In 1988, the Baltic Military District Command ordered the destruction of about 500 surviving phosphorus bombs from the war. The Soviet military chose the simplest solution – to explode them in the sea between the towns of Pape and Jūrmalciems. Studies show that as a result an area of 1,600 square kilometers could be contaminated with phosphorus. It is possible that the Baltic Sea will continue to wash away dangerous fake amber for another 100 years...

Investments – EUR 1,749,976.23
Of which:
- ERDF funding – EUR 1,246,717.00
- state budget grant – EUR 55,002.22
- municipal funding – EUR 448,257.01

Pilnveido pludmales zonas publisko ārtelpu, izbūvējot platākas gājēju laipas. Katru izeju uz jūru aprīko ar peldvietām nepieciešamo aprīkojumu – tualetēm, dušām, dzeramā ūdens punktiem, SOS glābšanas punktiem, soliņiem atpūtai, atkritumu urnām, informācijas stendiem. Pie Kūrmājas prospekta izejas uzstādīs daudzfunkcionālu vides objektu "Kaija". Pie centrālās pludmales zonas uzstādīs daudzfunkcionālu vides objektu "Vilnis". Abi vides objekti būs izmantojami gan kā dizainiski soli, gan kā pielāgots elements velo, skrituļdēļa un skrituļbraucēju akrobātisku triku izpildīšanai. Gājēju un veloceliņa krustpunktos izveidos pastaigu maršruta atpazīstamības zīmes – bruģī ievietotās notis, kas caurvijas Liepājas vēsturiskajam centram, tā pagarinot vēsturiskā centra pastaigu maršrutu līdz jūrai. Projekts tiks pabeigts 2022. gada otrajā pusē.

Improvements have been made to the public outdoor space of the beach area by building wider boardwalks. Each exit to the sea is equipped with the necessary amenities for swimming – toilets, showers, drinking water points, SOS rescue points, benches for rest, waste bins, and information stands. A multifunctional environmental object, the *Seagull* will be installed at the exit of Kūrmāja Avenue. A multifunctional environmental object *Wave* will be installed near the central beach area. Both environmental objects can be used both as designed benches and as a custom element for performing acrobatic tricks on bicycles, skateboards and rollerblades. At the intersection of the pedestrian and bicycle lanes, recognizable signs of the walking route will be created – musical notes placed on the pavement that cross the historical centre of Liepaja, thus extending the walking route of the historical centre to the sea. The project will be realized in the second half of 2022.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Grobiņas arheoloģiskais ansamblis

Grobiņa Archaeological Ensemble

izjust

...saskaitīt Grobiņas pilskalnā augošos skābaržus un tad izstaigāt trīs kilometrus garo Ālandes upes pastaigu taku. Līdzās upes ūdeņiem te plūst leģendām apvīti nostāsti par senajiem kuršiem, skandināvu ieceļotājiem un vācu krustnešiem...

iztēloties

...kā, pārņemot no kaimiņiem dažādas dzīvesveida un kultūras iezīmes, Grobiņā 7.–9. gadsimtā līdzās dzīvoja vietējie kurši un no Gotlandes un Zviedrijas centrālās daļas ieceļojušie skandināvi...

atcerēties

...ka pirmsvikingu periodā Grobiņa bija plašākā un nozīmīgākā skandināvu jūrasbraucēju apmešanās vieta Baltijas jūras austrumu krastā...

sense

...count the hornbeams growing on the Grobiņa hillfort and walk the three kilometre long Ālande River walking trail. Legendary tales of the ancient Curonians, Scandinavian settlers and German crusaders flow along with the river's waters...

imagine

...the local Curonians and Scandinavians from Gotland and central Sweden living side by side in Grobiņa in the 7th–9th centuries, adopting various lifestyle and cultural traits from their neighbours...

remember

...that in the pre-Viking period, Grobiņa was the most popular and important settlement of Scandinavian sailors on the eastern shore of the Baltic Sea...

Veikti ieguldījumi EUR 923 562,89 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 398 328,72
valsts budžeta dotācija – EUR 59 479,65
pašvaldības finansējums – EUR 465 764,52

Investments – EUR 923,562.89
Of which:
ERDF funding – EUR 398,328.72
state budget grant – EUR 59,479.65
municipal funding – EUR 465,764.52

Izveidots Ālandes upes atpūtas komplekss, atjaunojot Grobiņas arheoloģiskā kompleksa ieejas mezglu un izveidojot Ālandes upes atpūtas kompleksa taku. Pārbūvēta skatuve, papildinot ar transformējamu jumtu un izbūvējot aizskatuvi. Labiekārtota viduslaiku pilsdrupu teritorija.

A recreation complex on the Ālande River has been established, renovating the entrance of the Grobiņa archaeological complex and creating a trail in the Ālande river recreational complex. The stage is rebuilt with a transformable roof and a backstage. The grands of the Medieval castle ruins have been improved.

Pils nogāzē izbūvēta vaļēja koka terase ar kāpņu kaskādēm.
An open wooden terrace with cascades of stairs is built on the slope of the castle.

Izbūvēta 2,5 kilometrus gara pastaigu taka. Gar taku izvietoti informatīvi stendi un iekārtotas atpūtas vietas. Iekārtota vieta laivu ielaišanai upē.

A 2.5 kilometre long walking trail has been created. Information boards and rest areas are installed along the trail.
A spot for launching boats into the river has been created.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

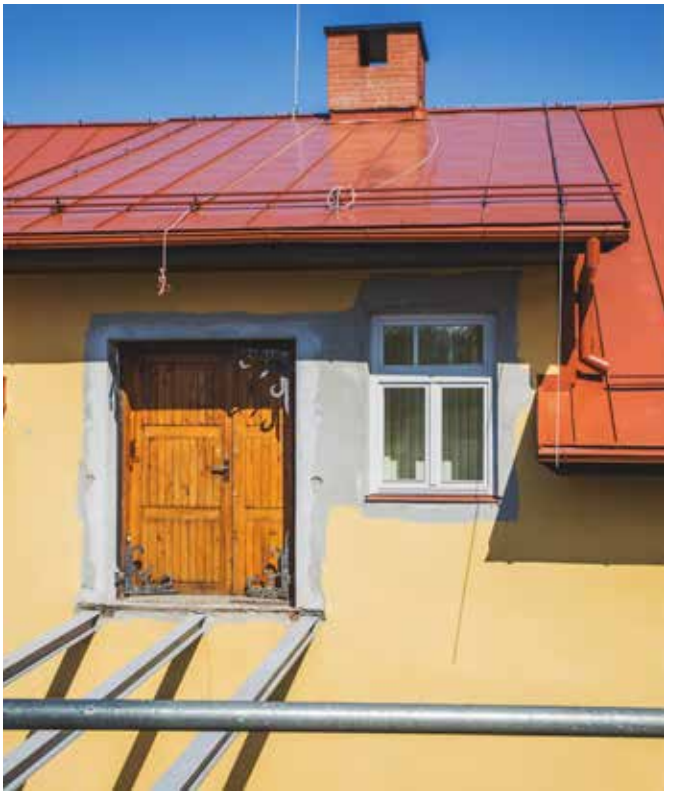

Vērgales muižas komplekss

Vērgale Manor Complex

izjust

...vērgalnieku lepnumu par 18. gadsimtā būvēto muižas kompleksu, kas atzīts par vienu no savdabīgākajiem ampīra jeb vēlīnā klasicisma paraugiem Kurzemē...

iztēloties

...ka Vērgales apkaimē kādreiz auguši biezi meži un barons Bērs 1837. gadā nolēmis te celt medību pili. Uz lielajām rudens jaktēm sabraukuši apkārtējo muižu īpašnieki, dienā medījuši, bet vakarā pilī rīkota balle...

atcerēties

...ka 1722. gadā par Vērgales muižas īpašnieku kļūst Ugāles barons Georgs Dītrihs fon Bērs. Gadsimtu vēlāk viņa pēctecis muižas ēku pārbūvē, tās galvenās fasādes cokolā liekot dzimtas ģerboņa cilni, kurā, protams, attēloti lāči, jo vācu valodā "der Bär" nozīmē "lācis"...

sense

...the pride of Vērgale's residents is their 18th century manor complex which is recognised as one of the most distinctive examples of Empire or the late Classicism style in Kurzeme...

imagine

...the dense forests that used to grow in the area around Vērgale, and the year 1837 when baron Baer decided to build a hunting lodge there. The owners of the local manors gathered for the big autumn hunts, hunted during the day, and in the evening the castle hosted a ball...

remember

...that in 1722 baron Georg Dietrich von Baer of Ugāle became the owner of the Vērgale Manor. A century later, his successor rebuilt the manor house, placing the family coat of arms in the plinth of the main facade, which, of course, depicts bears because in German "der Bär" means "the bear"...

Veikti ieguldījumi EUR 299 673,35 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 152 285,82
- valsts budžeta dotācija – EUR 21 464,82
- pašvaldības finansējums – EUR 116 029,82
- cits publisks finansējums – EUR 9 892,89

Investments – EUR 299,673.35
Of which:

- ERDF funding – EUR 152,285.82
- state budget grant – EUR 21,464.82
- municipal funding – EUR 116,029.82
- other public financing – 9892.89

VERGALES
MUZEJS

Atjaunotas Vērgales muižas kompleksā ietilpstošo ēku – kultūras nama, pagastmājas un muzeja ēkas – fasādes. Nodrošināta pieejamība cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Renovēta lietusūdens novadsistēma.

The facades of the Vērgale manor buildings – the house of culture, parish houses and museum buildings – are renovated. Accessibility for people with reduced mobility is ensured. The rainwater drainage system is renovated.

Pāvilostas pretplūdu aizsargbūve – promenāde

The Pāvilosta Flood Protection Structure – Promenade

izjust

...pastaigāties pa 110 metru garo Pāvilostas promenādi, kas gar Sakas upes krastu savieno novadpētniecības muzeju un Ziemeļu molu, un zināt, ka tā nav vienkārši pastaigu vieta, tā sargā pilsētu no applūšanas...

iztēloties

...svinīgo ceremoniju 1879. gadā, kad Upesmuižas īpašnieks Oto fon Lilienfelds, vēlēdamies Sakas upes grīvā uzbūvēt ostu, iemūrēja Pāvilostas pirmās mūra ēkas – loču mājas – pamatakmeni. Vēlākos gados šī ēka bijusi krogs, spirta noliktava, karavīru kazarma, muita, bibliotēka, kolhoza kantoris, bet tagad – Pāvilostas iecienītākais tūristu galamērķis – novadpētniecības muzejs...

atcerēties

...ka līdz Pirmajam pasaules karam Pāvilostā darbojās trīs kuģu būvētavas. Tajās būvēja gan nelielus vienmastu buriniekus jeb "malkas jančus", gan divmastu gafelšonerus tālākiem reisiem. Šajā laikā Pāvilostā uzbūvēja 15 kuģus...

sense

...to take a walk along the 110 metre long Pāvilosta promenade, which connects the Museum of Regional History and the North Pier along the bank of the Saka River, is to know that it is not just a place to walk – it protects the city from flooding...

imagine

...the official ceremony in 1879 when the owner of "Upesmuiža", Otto von Lielienfeld, laid the foundation stone of the first stone building in Pāvilosta, the Loči house. He wanted to build a harbour at the mouth of the Saka River. In later years, the building was a tavern, an alcohol warehouse, soldiers' barracks, a customs office, library, kolkhoz (collective farm) office, but now it is the most popular tourist destination in Pāvilosta – a museum of local history...

remember

...that until World War I there were three shipyards operating in Pāvilosta. Both small single-masted sailing ships or "wood yachts" and two-masted sailboats for longer voyages were built there. During this period, 15 ships were built in Pāvilosta...

Veikti ieguldījumi EUR 1 111 044,43 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 559 334,17
- valsts budžeta dotācija – EUR 78 866,12
- pašvaldības finansējums – EUR 437 046,75
- cits publisks finansējums – EUR 35 797,39

Investments – EUR 1,111,044.43
Of which:

- ERDF funding – EUR 559,334.17
- state budget grant – EUR 78,866.12
- municipal funding – EUR 437,046.75
- other public financing – EUR 35,797.39

Nostiprināts Sakas upes krasts. Izbūvēta promenāde un slips laivu nolaišanai ūdenī. Labiekārtota Pāvilostas novadpētniecības muzeja apkārtne. Atjaunots vēsturiskais Sakas upes krasta bruģis.

The Saka River bank is reinforced. A promenade and a slipway for launching boats is built. The surroundings of the Pāvilosta Local History Museum are improved. The historic pavement of the Saka River bank is restored.

Sakārtota muzeja pieejamība. Ierīkotas ugunsdzēsības kāpnes uz muzeja ēkas otro stāvu.

Museum accessibility is improved. A fire escape staircase to the second floor of the museum building is installed.

Pie muzeja izbūvēta neliela estrāde. "SERF" mājai pievienotas komunikācijas un labiekārtota teritorija.

A small stage is built at the museum. The *SERF* house is now connected to all utilities and its area is improved.

THE LIVONIAN ROUTE

LĪVU CELŠ

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Jūrkalnes dabas un atpūtas parks, dabas koncertzāle "Vējturu nams"

Jūrkalne Nature and Recreation Park, Open-Air Concert Hall *Vējturu nams*

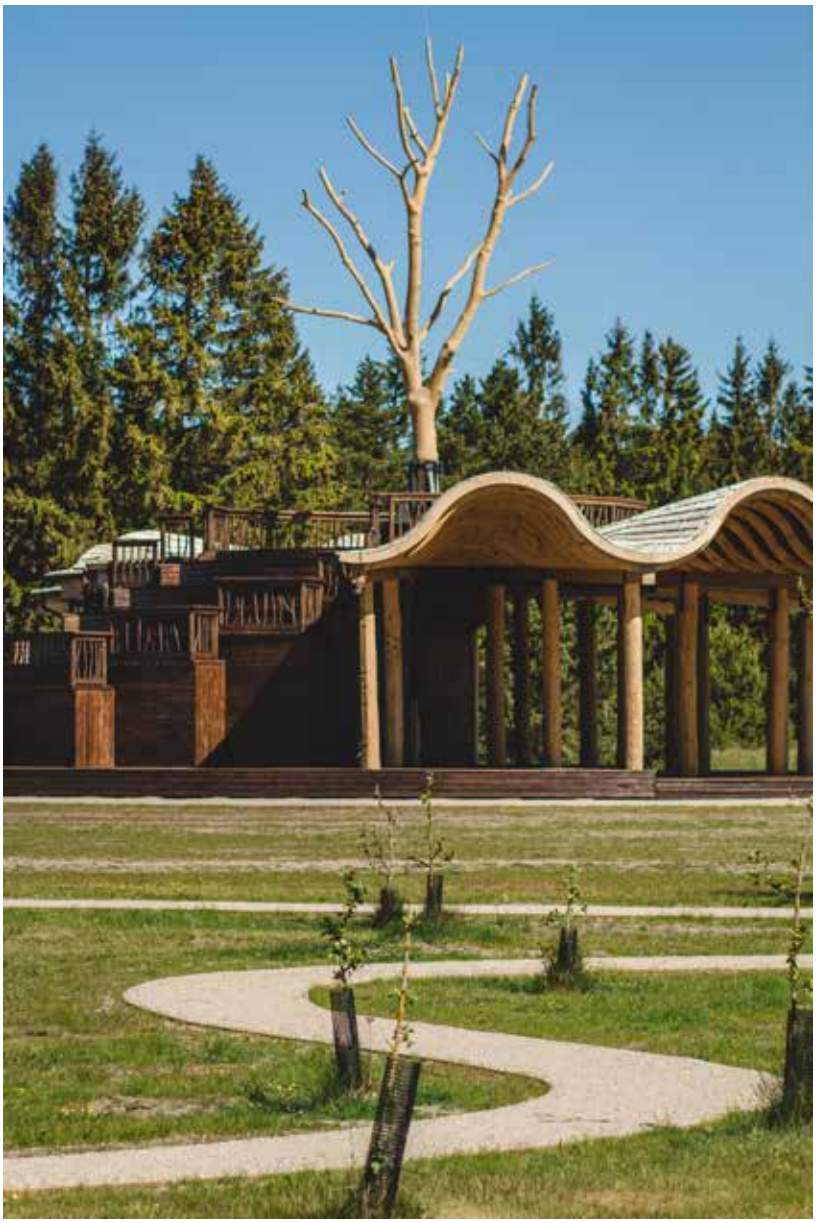

izjust

...apmeklēt Jūrkalnes dabas un atpūtas parkā notiekošos svētkus, talkas un koncertus, lai izjustu latviešu garu. Tas ir stiprs un nelokāms un atjaunojas ik reizi, kad latvieši sanāk kopā...

iztēloties

...jau drīz piepildāmies mūziķa Igo sapni – dabas koncertzāle "Vējturu nams" kļūst par starptautiska mēroga etno, folka un garīgās mūzikas, kā arī mākslas festivālu mājvietu...

atcerēties

...ka Jūrkalnes dabas un atpūtas parka un dabas koncertzāles ideja pieder Igo. Viņa uzņēmība ļāvusi te notikt dažādiem Jūrkalnes cilvēkus vienojošiem pasākumiem – Zāļu dienām, vasaras saulgriežiem, Ābolu ballei, ābeļdārza stādīšanai, talkām. Jaunradītā dabas koncertzāle "Vējturu nams" ļauj cilvēkiem satikties, runāt un dziedāt, citam citā klausīties...

Veikti ieguldījumi EUR 372 291,44 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 215 917,30
- valsts budžeta dotācija – EUR 9 525,76
- pašvaldības finansējums – EUR 146 848,38

sense

...to visit the festivals, clean-ups and concerts that take place at the Jūrkalne Nature and Recreation Park is to feel the Latvian spirit. It is strong and steadfast, and it is renewed each time Latvians come together...

imagine

...the dream of musician Igo will soon be fulfilled – the open-air concert hall *Vējturu nams* will become home to international ethno, folk and spiritual music, and develop into arts festivals...

remember

...that the idea of the Jūrkalne Nature and Recreation Park and Open-Air Concert Hall belongs to Igo. His initiative has allowed various events that have united the people of Jūrkalne to take place there – Herb Days, Summer Solstice, the Apple Ball, the planting of an apple orchard, clean-ups. The newly created open-air concert hall *Vējturu nams* allows people to meet, talk and sing, listen to each other...

Investments – EUR 372,291.44
Of which:

- ERDF funding – EUR 215,917.30
- state budget grant – EUR 9,525.76
- municipal funding – EUR 146,848.38

Izbūvēta dabas koncertzāle "Vējturu nams". Ēkai ir divi stāvi, koka skaidu jumts, koka spāres un koka dēļu fasāde.
Open-Air Concert Hall *Vējturu nams* is built. It has two floors, a wood shingle roof, wooden rafters and a wooden plank facade.

Izbūvēts jauns stāvlaukums ar grants segumu un gājēju celiņš ar koka dēļu apmali, ierīkota laimes aka. Objektiem izbūvēts elektriskais apgaismojums, uzstādītas bezvadu apmeklētāju uzskaites un videonovērošanas sistēmas.

A new parking lot with a gravel surface and a footpath with a boarded curb is built, and a wishing well is installed. Electrical lighting is installed for the installations, as well as wireless visitor registration and video surveillance systems.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Jūrkalnes Romas katoļu draudzes baznīca

Jūrkalne Roman Catholic Church

izjust

...kā jūra graužJūrkalnes krastu, var arī dievnamā. Pirmā Jūrkalnes koka baznīca 1623. gadā bija uzcelta pašā jūras krastā. Mūra baznīcu dziļāk sauszemē uzcēla 250 gadus vēlāk. Jūras krastā palika vecie kapi, un koka baznīcas pamatu vietā – krusts. To visu kādā 1925. gada vētrā noskaloja jūra...

iztēloties

...teikas vēstīto – reiz stiprā vētrā iepretim ciemam avarējis zviedru kuģis. Kapteinis lūdzis Dievu, lai glābj, un apsolījis, – ja izglābsies, uzcels tajā vietā baznīcu. Vējš mainījis virzienu, un kuģis piestājis sēklī pie Jūrkalnes stāvkrasta. Tādā veidā vietai dots Feliksbergas jeb Laimīgā kalna vārds. Vietējo mutēs tas pārtapis par Pilsberģi – tāds bija pagasta kādreizējais nosaukums. Kapteinis vārdu turējis un dievnamu uzcēlis...

atcerēties

...ka šīs teikas iedvesmoti, 1867. gadā dibinātās Feliksbergas jūrskolas audzēkņi izgatavoja burinieka modeli. Pirmā pasaules kara laikā jūrskolu slēdza, bet burinieku atdeva Pilsberģu baznīcai. Šūpodamies pie dievnama velvēm, kuģītis vēl aizvien atgādina par seno teiku...

sense

...the sea eroding the coast of Jūrkalne, even in the church. The first wooden church in Jūrkalne was built in 1623 on the seashore. The stone church was built 250 years later further inland. The old cemetery remained by the sea, and a cross replaced the wooden church foundations. It was all washed away by the sea in a storm in 1925...

imagine

...that legend has it that a Swedish ship was once wrecked in a violent storm opposite the village. The captain prayed to God to save him and promised that, if he was saved, he would build a church there. The wind changed direction, and the ship stopped on a sandbar off the steep shoreline of Jūrkalne. This is how the place got its name, Feliksberga or "Laimīgais kalns" (Happy Hill). The locals have started calling it Pilsberģi – the former name of the parish. The master kept his word and built a church...

remember

...that, inspired by this legend, students at the Fēliksberga Nautical School, founded in 1867, made a model of a sailing ship. During World War I, the nautical school was closed and the sailing ship was given to the Pilsberģi church. Swinging from the vaulted ceiling of the church, the ship still reminds us of the old story...

Veikti ieguldījumi EUR 37 887,33 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 28 660,20
- Jūrkalnes Romas katoļu draudzes finansējums – EUR 9 227,13

Investments – EUR 37,887.33
Of which:
- ERDF funding – EUR 28,660.20
- Jūrkalne Roman Catholic Church funding – EUR 9,227.13

Atjaunota baznīcas fasādes daļa. Fasāde izgaismota. Ierīkotas vasaras durvis, videonovērošana un elektroniska apmeklētāju uzskaites sistēma. Ierīkots informācijas stends par baznīcas vēsturi un suitu kultūras telpu.

Part of the church facade is restored. The facade is illuminated. Summer doors have been put in, as well as CCTV and an electronic visitor tracking system. An information stand about the history of the church and the Suiti cultural space has been erected.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS LAIKĀ
DURING THE BUILD

Daudzfunkcionāls pakalpojumu centrs Gāliņciemā (Ventspilī)

The Gāliņciems Multifunctional Service Centre (Ventspils)

izjust ...uzminēt Gāliņciema nosaukuma mīklu. Domājams, ka tas cēlies no "Gālu" (*Gahle*) mājām, kas iezīmētas 200 gadus senā kartē. Vēlākos gados to tuvumā abpus Ventspils–Kuldīgas ceļam sāka celt jaunas mājas, dzirnavas, vilnas kārstuvi, bodītes, traktierus, tā izveidojās Gāliņciems. Izplatītākā vietvārda izcelsmes versija, ka tas cēlies no vārda "gals", taču iespējams arī, ka nosaukums radies no vārda "galva", ventiņu izloksnē "gāl"...

iztēloties ...Gāliņciemu 20. gadsimta 20. gados, kad šo ārpilsētas teritoriju iekļāva Ventspils administratīvajās robežās. Ventspils–Kuldīgas ceļš pārtapa par bruģētu Kuldīgas ielu, kam apkārt vēl pletās pļavas un lauki. 30. gados Vizmas Belševicas Billei no stacijas pajūgā braucot ciemos pie vectēva, "kaltie ratu riteņi pa Ventspils akmeņiem kratīja neganti, zobi vien klabēja, (..) mēli gluži nenokoda, bet asiņu garša mutē tika"...

atcerēties ...ka pēc Gāliņciema pievienošanas Ventspilij vietējie vēl ilgi saglabāja lauciniecisku dzīvesveidu. Arī mūsdienās, kad Gāliņciems jau pilnībā pilsētas apņemts un ieskauts, viņpus Sarkanajam tiltam dzīvojošo ventspilnieku valodā vēl arvien izpaužas viņu atšķirīgā izjūta, viņi joprojām saka: "Es ies uz pilset" ("Es iešu uz pilsētu")...

Veikti ieguldījumi EUR 2 851 509,43 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 2 385 264,05
- valsts budžeta dotācija – EUR 84 185,79
- pašvaldības finansējums – EUR 382 059,59

sense ...to guess the puzzle of the "Gāliņciems" name. It can be assumed that it originated from the houses named *Gahle*, which can be seen on a 200-year-old map. In later years, new houses were built nearby, followed by a mill, a carding-mill, small shops and taverns on both sides of the Ventspils–Kuldīga road, and Gāliņciems was established. The most widespread theory about the place-name is that it stems from the word "gals" (an end or a tip), but it is also possible that the name comes from the word "galva" (head) which in the local ventiņi dialect is pronounced as "gāl"...

imagine ...in the 1920s, when this suburban area and Gāliņciems was included in the administrative boundaries of Ventspils. The Ventspils–Kuldīga road turned into a paved Kuldīgas Street, still surrounded by meadows and fields. In the 1930s, the title character in Vizma Belševica's novel "Bille" drove from the train-station in a carriage to visit her grandfather: "the forged wagon-wheels shook on the stones of Ventspils furiously, her teeth clattered, (..) she did not bite her tongue, but the taste of blood was in her mouth"...

remember ...when Gāliņciems was added to Ventspils, the locals maintained a rural lifestyle for a long time. Even to this day when Gāliņciems has been fully surrounded and enveloped by the city, the difference felt by the "ventspilnieki" living on the other side of the Red Bridge (Sarkanais tilts) still shows itself in their language. They still say: "Es ies uz pilset" (I will go to the city)...

Investments – EUR 2,851,509.43
Of which:
- ERDF funding – EUR 2,385,264.05
- state budget grant – EUR 84,185.79
- municipal funding – EUR 382,059.59

Ceļ daudzfunkcionālu ēku, kas būs jauns pakalpojumu, kultūras un sabiedriskais centrs Gāliņciemā. Projektu plānots pabeigt 2022. gada nogalē.

A multifunctional building is being built, which will be a new service, culture and public centre in Gāliņciems. The project is planned to be finished by the end of 2022.

Vizualizāciju autors: SIA "Sarma & Norde Arhitekti"

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS LAIKĀ
DURING THE BUILD

Foto: Ventspils pašvaldība

Zinātnes centrs Ventspilī

The Ventspils Science Centre

izjust

...ka Zinātnes centrs top netālu no vietas, kur 17. gadsimtā Ventspilī atradās Kurzemes un Zemgales hercogistes lielākā kuģu būvētava – tā laika zināšanu un prasmju centrs. Hercogs Jēkabs piesaistīja kuģu būvētājus no Holandes, par meistariem aicināja vāciešus, zviedrus, holandiešus un dāņus, namdari un kalēji bija latvieši, bet greznos rotājumus kuģiem veidoja Holandes koktēlnieki...

iztēloties

...hercoga Jēkaba sajūsmu, kad 1640. gadā Ventspils kuģu būvētavā pabeidza un nolaida ūdenī pirmo šeit būvēto kuģi – divmastu burinieku jeb galioti "Sv. Jēkabs", kuras ietilpība bija 100 tonnu. Jau divus gadus vēlāk Ventspilī sāka būvēt pirmo trīs mastu burinieku "Kurzemes Kronētais Alnis", ko rotāja kokā griezts un izkrāsots alnis. 1651. gadā Ventspils ostu atstāja ar 20 lielgabaliem aprīkotā trīs mastu korvete "Valzivs". Tā ieskaitāma to kuģu sarakstā, kas pirmie palīdzēja īstenot hercoga Jēkaba koloniālās ieceres Tobago un Gambijā...

atcerēties

...ka nav zināms Ventspils kuģu būvētavā uzbūvēto kuģu skaits. Ventspils ostas uzplaukuma periodos – hercogu Jēkaba un Frīdriha Kazimira laikos – vienlaikus varētu būt pastāvējusi flote ar 15 līdz 35 karakuģiem...

Veikti ieguldījumi EUR 13 279 412,46 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 9 789 856,94
- valsts budžeta dotācija – EUR 345 524,37
- pašvaldības finansējums – EUR 3 144 031,15

sense

... that the Ventspils Science Centre is being built near the place where the largest shipyard of the Duchy of Courland and Semigallia was located in the 17th century – the centre of knowledge and craftsmanship of that time. Duke Jacob attracted shipbuilders from Holland and invited Germans, Swedes, Dutch and Danes as master craftsmen. The carpenters and blacksmiths were Latvians, but luxurious ship decorations were created by Dutch woodcarvers...

imagine

...the delight of Duke Jacob, when in 1640 the first ship built here was completed and launched from the Ventspils' shipyard – a two-masted sailboat or galiot *Jacob* that had a capacity of 100 tonnes. Already two years later, the construction of the first three-masted sailboat – *The Crowned Elk of Kurzeme* – was started in Ventspils and decorated with a woodcut and painted moose. In 1651, the three-masted corvette *Whale*, equipped with 20 cannons, left the port of Ventspils. It can be counted amongst one of the first ships to help implement Duke Jacob's colonial plans in Tobago and the Gambia...

remember

...that the number of ships built at the Ventspils Shipyard is unknown. During the boom periods of Ventspils port – in the time of Dukes Jacob and Friedrich Kazimir – a fleet of 15 to 35 warships could have existed at the same time...

Investments – EUR 13,279,412.46
Of which:
- ERDF funding – EUR 9,789,856.94
- state budget grant – EUR 345,524.37
- municipal funding – EUR 3,144,031.15

VENTSPILS ZINĀTNES CENTRS
VIZIUM

Top jauns infrastruktūras objekts – Zinātnes centrs. Top Zinātnes centra ekspozīcijas par dabas mantojuma saglabāšanu. Top jauno dabaszinātņu pētnieku centrs. Top izglītojošu ekskursiju maršruti par pilsētas un reģiona kultūrvēsturisko attīstību un dabu. Top bērnu interaktīvā galerija. Top simulatoru stendi – iespēja līdzdarboties dabas parādību izpētē. Iegādāsies Zinātnes centra darbībai nepieciešamās mēbeles un aprīkojumu. Projektu plānots pabeigt 2022. gada nogalē.

A new piece of infrastructure, the Science Centre, is being built. Science Centre exhibitions on the preservation of natural heritage are being organized. A Centre for Young Natural Science Researchers is being built. Educational excursion routes about the cultural and historical development and nature of the city and the region are being designed. A children's interactive gallery is being made. Simulation stands – an opportunity to participate in the study of natural phenomena – are being made. The furniture and equipment necessary for the operation of the Science Centre will be purchased. The project is planned to be realized by the end of 2022.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Ventspils Piejūras brīvdabas muzeja daudzfunkcionālā ēka

The Multifunctional Building of the Ventspils Seaside Open-Air Museum

Vizualizācijas: projektēšanas birojs SIA "Balts un melns", arhitekte Ija Rudzīte / muzeja publicitātes attēli

izjust

...vienas dzimtas piecu paaudžu dzīvi, izstaigājot Ventspils Piejūras brīvdabas muzejā eksponēto zemnieku dzīvojamo ēku "Smiltnieki". Mājas īpašnieces Valentīnas Žūkas vectēvam zeme mājas celšanai Pārventā iedalīta par piedalīšanos Krievu-turku karā...

iztēloties

...kā kādreiz vējā griezās 1864. gadā būvēto Užavas pagasta "Piņķu" vējdzirnavu spārni, darbinādami trīs labības maļamās skrejas (gaņģus) un vienu grūbu skreju...

atcerēties

...ka muzeja lepnumu – Mazbānīti – Pirmā pasaules kara laikā ierīkoja vācu karaspēks, un šaursliežu dzelzceļa līnija līdz pat 20. gadsimta 60. gadiem savienoja Ventspili ar jūrmalas zvejniekciemiem...

Veikti ieguldījumi EUR 3 388 594,26 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 2 880 305,13
- valsts budžeta dotācija – EUR 101 657,82
- pašvaldības finansējums – EUR 406 631,31

sense

...the life of five generations of one family, walking through the Smiltnieki peasant dwelling, exhibited at the Ventspils Seaside Open-Air Museum. Valentīna Žūka's grandfather, the owner of the house, was given land to build a house in Pārventa for his participation in the Russo-Turkish War...

imagine

...how the turbines of the windmill "Piņķi" in the Užava parish, built in 1864, used to turn in the wind, powering three grain grinding windmills and one pearl barley windmill...

remember

...that the pride of the museum – the little train – was built by German troops during World War I, and the narrow-gauge railway line connected Ventspils with seaside fishing villages until the 1960s...

Investments – EUR 3,388,594.26
Of which:
- ERDF funding – EUR 2,880,305.13
- state budget grant – EUR 101,657.82
- municipal funding – EUR 406,631.31

Vizualizācijas: projektēšanas birojs SIA "Balts un mels", arhitekte Ija Rudzīte / muzeja publicitātes attēli

Būvē un iekārto jauno, daudzfunkcionālo muzeja ēku. Veido mūsdienīgas telpas muzeja krājuma priekšmetu uzglabāšanai, restauratoru darbnīcām un muzej-pedagoģiskajai darbībai. Veido jaunu, atraktīvu ekspozīciju, kas sasaistīta ar brīvdabas ekspozīciju. Projektu plānots pabeigt 2022. gada nogalē.

The new multi-purpose museum building is constructed and furnished. Modern premises are being created for the storage of the museum's collection, restoration workshops and museum educational activities. An engaging new exhibit is being created that's linked to the open-air exhibition. The project is planned to be realized by the end of 2022.

Pelēkā kāpa Ventspils dienvidrietumu rajonā

The Grey Dune in the South-Western Area of Ventspils

IEEJA
7

izjust

...pelēkās kāpas šķietamajā vienveidībā un necilumā unikālo, neatkārtojamo un tieši tāpēc tik skaisto...

iztēloties

...un pamanīt pelēkajā kāpā augošās raksturīgās sugas – zilgano kalēriju, smilts grīsli, mazo mārsilu, pļavas silpureni, sūnas sirmo sarmenīti un noras vijzobi. Īpaši pacietīgajiem var atklāties retās Gmelina alise, smiltāja neļķe un sīkziedu plaukšķene...

atcerēties

...ka pelēkās kāpas zona ir Eiropas nozīmes aizsargājamā teritorija, tāpēc pieeja jūrai un kāpas šķērsošana padarīta iespējami saudzīga pret dabas vērtībām...

Veikti ieguldījumi EUR 846 699,86 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 719 694,87
valsts budžeta dotācija – EUR 25 401
pašvaldības finansējums – EUR 101 603,99

sense

...the unique beauty that belies this seemingly dull and monotinous grey dune...

imagine

...and notice the characteristic species of the grey dune – Blue hair grass, Sand sedge, Breckland thyme, the small Pasque flower, Hoary fringe-moss and Twisted moss. The particularly patient might notice the rare *Gmelina alyssum*, the Little maiden and the (Gruner) Walters...

remember

...that the grey dune area is a protected area of European importance, so access to the sea and crossing the dune is made to be as unobtrusive as possible to protect nature...

Investments – EUR 846,699.86
Of which:
ERDF funding – EUR 719,694.87
state budget grant – EUR 25,401
municipal funding – EUR 101,603.99

Saulrieta ielas galā un Jūrmalas parkā izveidota jauna iela ar apgaismojumu un lietusūdens kanalizāciju. Izveidoti jauni apvienotie gājēju un velobraucēju celiņi ar grants segumu. Izveidots stāvlaukums 60 automašīnām. Teritorija papildināta ar jauniem kokaugu stādījumiem, soliņiem un atkritumu urnām. Izbūvētas divas jaunas pieejas ar koka laipām uz jūru.

At the end of Saulrieta Street and Jūrmala Park, a new street with lighting and rainwater drainage is built. New combined cycle and foot paths with gravel surfaces are built.
A parking lot for 60 cars is built. New trees are planted in the territory, benches and litter bins are placed. Two new access points are built with wooden boardwalks to the sea.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Ventiņu-lībiešu gājēju un velosipēdu celiņš

The "Ventiņi-lībieši" Cycle and Foot Path

Izbūvēts 375 metrus garš un 3 metrus plats gājēju un velosipēdu celiņš ar asfalta segumu.
A 375 m long and 3 m wide asphalt foot and cycle path is built.

VENTSPILS
STOP

izjust

...kā vējš svilpo gar ausīm, un priekšā tikai ceļš, kas atveras piedzīvojumam – Lībiešu krastam...

iztēloties

...vispirms domās, tad skaļi saukt kāpās paslēpušos ciemu vārdus gan latviešu, gan lībiešu valodā: Oviši – *Paţikmõ*, Lūžņa – *Lūž,* Miķeļtornis jeb Pize – *Pizā*, Lielirbe – *Īra*, Jaunciems – *Ūžkilā,* Sīkrags – *Sīkrõg,* Mazirbe – *Irē*, Košrags – *Kuoštrõg*, Pitrags – *Pitrõg*, Saunags – *Sȃnag,* Vaide – *Vaid...*

atcerēties

...ka jaunizbūvētais gājēju un velosipēdu celiņš ir Ventspils pilsētas ezera Būšnieku veloceliņa pagarinājums. Tas uzlabo Lībiešu krasta un dabas liegumu sasniedzamību, kā arī attīsta starptautiskos velomaršrutus "Apkārt Baltijas jūrai" un "Dzelzs priekškars"...

Veikti ieguldījumi EUR 77 243,74 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 42 728,78
- valsts budžeta dotācija – EUR 1885,09
- pašvaldības finansējums – EUR 32 629,87

sense

...the wind whistling past your ears, as the road ahead opens up to an adventure – the Livonian coast...

imagine

...first in thought, then out loud, calling out the names of villages hidden in the dunes in both Latvian and Livonian: Oviši – *Paţikmõ*, Lūžņa – *Lūž,* Miķeļtornis or Pize – *Pizā*, Lielirbe – *Īra*, Jaunciems – *Ūžkilā,* Sīkrags – *Sīkrõg,* Mazirbe – *Irē*, Košrags – *Kuoštrõg*, Pitrags – *Pitrõg*, Saunags – *Sȃnag,* Vaide – *Vaid...*

remember

...that the newly built pedestrian and cycle path is an extension of the Ventspils City Lake Būšnieki cycle path. It improves the accessibility of the Livonian coast and nature reserves, and develops the *Around the Baltic Sea* and *Iron Curtain* international cycling routes...

Investments – EUR 77,243.74
Of which:
- ERDF funding – EUR 42,728.78
- state budget grant – EUR 1885.09
- municipal funding – EUR 32,629.87

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Gājēju tilts pār Irbes upi
The Irbe Footbridge

izjust

...nostāties Ziemeļkurzemē vienīgā trošu tilta pašā vidū un apzināties, ka tas savieno Irbes upes sadalīto Lielirbes ciemu, kam vienu daļu dēvē par "jūrspusi", bet otru – par "zemspusi"...

iztēloties

..."kuģu kāzas" Lielirbē 19. gadsimta beigās vai 20. gadsimta sākumā, kad Kurzemes ciemu vidū Lielirbe lepojās ar lielāko ūdenī nolaisto burinieku skaitu. Jau pēdējā ziemā, kad jūra vēl aizsalusi, topošā burinieka īpašnieks sāka domāt kuģa vārdu. Tas bija jātur slepenībā, jo tā izpaušana būtu kuģim slikta zīme. Zēģelnieka nogādāšanu ūdenī dēvēja par "kuģa kāzām" – ar viesiem, muzikantiem un mielastu. Tikai brīdī, kad jaunā burinieka priekšgals pieskārās ūdenim, tā īpašnieks skaļi nosauca kuģa vārdu...

atcerēties

...ka līdz Otrajam pasaules karam Lielirbē dzīvoja ap 300 iedzīvotāju, bet pēc kara, kad Kurzemes piekraste kļuva par slēgtu PSRS pierobežas zonu, ciems panīka...

sense

...to stand in the middle of the only cable bridge in Northern Kurzeme and realise that it connects the village of Lielirbe, divided by the Irbe River. One part is called the "sea side" and the other – the "land side"...

imagine

...the "ship wedding" in Lielirbe in the late 19th or early 20th century, when Lielirbe boasted the largest number of sailing ships launched from Kurzeme villages. In the preceeding winter, when the sea was still frozen, the owner of the future sailing ship started to think of a name for the ship. It had to be kept secret because revealing it would be a bad omen for the ship. The launching of the vessel was known as the "ship's wedding" – with guests, musicians and a feast. Just as the bow of the new sailing vessel touched the water, its owner called out the vessel's name...

remember

...that until World War II, Lielirbe had about 300 inhabitants, but after the war, when the Kurzeme coast became a closed USSR border zone, the village declined...

Veikti ieguldījumi EUR 168 069 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 112 693,72
valsts budžeta dotācija – EUR 4971,78
pašvaldības finansējums – EUR 50 403,50

Investments – EUR 168,069
Of which:
ERDF funding – EUR 112,693.72
state budget grant – EUR 4971.78
municipal funding – EUR 50,403.50

MAX·8

ED+OD

Pārbūvēts gājēju tilts 112 m garumā un 1,2 m platumā. Tilts veidots no trosēs iekārtas konstrukcijas ar diviem krasta pilona balstiem, ietve veidota no cinkota režģa, margas veidotas no cinkotas troses ar papildu žogu drošībai.

The 112 m long and 1.2 m wide foot bridge is rebuilt. The bridge has a cable structure with two shore pylon supports. The surface is made of galvanised grating, the railings are made of galvanised cable with additional fencing for safety.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Dundagas pils
Dundaga Castle

izjust ...Dundagas vēstures skarbās lappuses. 1905. gadā Dundaga bija viens no aktīvākajiem revolucionārās kustības centriem. Tās apspiešanai barons Osten-Zakens martā ieveda cara armijas vienības. Par atbildi dundzinieki nodedzināja muižas kūtis, bet pļaujas laikā notika nedēļu ilgs streiks. Tiklīdz cara armijas dragūni 1905. gada 1. decembrī pameta Dundagu, nākamajā naktī dumpinieki barona pili nodedzināja...

iztēloties ...kā naktīs pa Dundagas pils apkārtni klaiņo tās spoks – Zaļā jumprava. Teika vēsta, ka pils kungs, lai tiktu pie mantinieka, kādu nakti atļāvis rūķīšiem pils zālē rīkot kāzas, tikai neviens nedrīkstējis skatīties. Tomēr pils dārznieka ziņkārīgā meita pa logu noskatījusies, iesmējusies, un rūķīši aizbēguši. Pils kungs palicis bez mantinieka, bet ziņkārīgo meitu rūķi sodījuši, liekot arī pēc nāves te katru nakti apkārt staigāt un neļaut citiem mieru...

atcerēties ...Dundagas lībiešu dumpi. 1859. gada rudenī Dundagas barons Teodors fon Osten-Zakens paziņoja jauna, lielāku klaušu līguma nosacījumus. Sašutuši par netaisnību, dundzinieku pārstāvji – jaunlībietis Nika Šūbergs (1833–1884) un vēl trīs saimnieki – devās pie Baltijas ģenerālgubernatora Suvorova. Viņu prasību noraidīja. 1860. gada martā Dundagas zemnieki atteicās pildīt klaušas. Mēnesi vēlāk viņus izlika no mājām. Jūlijā Niku Šūbergu tiesa atzina par vainīgu dundzinieku sūdzības lietā...

Veikti ieguldījumi EUR 870 240,51 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 486 815,12
- valsts budžeta dotācija – EUR 21 477,14
- pašvaldības finansējums – EUR 361 948,25

sense ...the harsh history of Dundaga. In 1905, Dundaga was one of the most active centres of the revolutionary movement. Baron Osten-Zaken brought in the Tsar's army in March to crush it. In retaliation, the citizens of Dundaga burned down the manor's barns, and a week-long strike took place during harvest time. As soon as the Tsar's dragoons left Dundaga on the 1st of December 1905, the baron's castle was burnt down by rebels the very next night...

imagine ...how the ghost of Dundaga Castle – the Green "Jumprava" – wanders around at night. The story goes that, in order to get an heir, one night the lord of the castle allowed gnomes to hold a wedding in the castle hall, but no one was allowed to watch. However, the castle gardener's curious daughter looked through the window, laughed, and the gnomes ran away. The lord of the castle was left without an heir, but the curious daughter was punished by the gnomes who made her walk around here every night after her death and not let others rest...

remember...the Dundaga Livonians' revolt. In autumn 1859, baron Theodor von Osten-Zaken of Dundaga announced the terms of a new, larger socage agreement. Outraged by the injustice, the representatives of the Dundaga people – the Livonian activist Niks Šūbergs (1833–1884) and three other landlords – went to the Baltic Governor-General Suvorov. Their claim was rejected. In March 1860, the peasants of Dundaga refused to do the designated labour. A month later, they were evicted. In July, the court found Niks Šūbergs guilty in the case of a complaint by Dundaga residents...

Investments – EUR 870,240.51
Of which:
- ERDF funding – EUR 486,815.12
- state budget grant – EUR 21,477.14
- municipal funding – EUR 361,948.25

Atjaunotas pirmā stāva kultūrtelpas, saglabājot autentisko substanci un atjaunojot arhitektoniskos elementus. Projekta ietvaros paredzēts popularizēt tradicionālas Dundagas iedzīvotāju darbības nozares – vilnas pārstrādi un aušanu.

The spaces for cultural activities on the first floor are restored, preserving the authentic feel and restoring the architectural elements. The project aims to promote traditional Dundaga activities – wool processing and weaving.

Atjaunota ceremoniju zāle ar verandu – skatu platformu.

The grand reception hall with a veranda – viewing platform – is renovated.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS LAIKĀ
DURING THE BUILD

Kolkas Lībiešu saieta nams

The Kolka Livonian Meeting House

izjust ...kā Kolkasragā tiekas dižjūras un mazjūras viļņi, kā ieskanas dziesma lībiešu valodā – *Kas tūndõd mõd, mis Siņņizt mägīst läb kūoḑõn rāndanaigiz sõņ*... (Vai pazīsti to zemes tiesu, kur Zilie kalni, jūras krasts...) Lībiešu krasts atspoguļojas arī pie Lībiešu saieta nama plīvojošajā lībiešu zaļi balti zilajā (*õļaz-vālda-siņņi*) karogā, jo tā krāsās ietverta ainava, ko redz zvejā devies lībiešu zvejnieks, – zaļo mežu, balto smilti un zilo jūru...

iztēloties ...ka senāk Kolkasragu uzskatīja par vienu no kuģošanai bīstamākajām vietām Baltijas jūrā. Te jūras dzelmē zuduši vairāki desmiti kuģu. Īpaši traģiska izrādījās 1625. gada nakts uz 21. septembri, kad lielā vētrā Kolkasraga sēklī avarēja desmit zviedru flotes burinieki. Uz tiem atradās 936 cilvēki, no tiem 480 bija karavīri, pārējie – kuģu apkalpes locekļi. No stihijas izglābās tikai četri eskadras burinieki – "Stockholm", "Achilles", "Jupiter" un "Apollo". Nogrimušo vidū bija arī eskadras flagmaņkuģis "Gustavus". Zemūdens vēstures pētnieki domā, tieši "Gustavus" varētu būt 1992. gadā atklātais "Kolkas vraks nr. 1" – pirmais kultūras piemineklis zem ūdens, kas iekļauts Latvijas Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā...

atcerēties ...ka Kolka ir viens no 14 Lībiešu krasta ciemiem, kur izsenis skanējusi lībiešu valoda, pašu lībiešu dēvēta par *rāndkēļ* jeb jūrmalnieku valodu. Lībiešu valoda ir atstājusi pēdas arī Ziemeļkurzemē runātajā latviešu valodā...

Veikti ieguldījumi EUR 15 511,63 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 13 184,88
valsts budžeta dotācija – EUR 581,69
pašvaldības finansējums – EUR 1745,06

sense ...how the waves of the "great sea" and the "small sea" meet at the Kolka Cape, to hear the song in the Livonian language – *Kas tūndõd mõd, mis Siņņizt mägīst läb kūoḑõn rāndanaigiz sõņ*... (Do you know that stretch of land where the blue mountains are, where the sea shore lies...) The Livonian coast is embodied in the green-white-blue (*õļaz-vālda-siņņi*) flag which flies by the Livonian Cultural Centre. Its colours feature the landscape that Livonian fishermen see as they go out to sea – the green forest, the white sands and the blue sea.

imagine ...that Kolka Cape was once considered one of the most dangerous places to sail in the Baltic Sea. Dozens of ships have been lost at sea here. The night of the 21st of September 1625 was particularly tragic, when ten sailing ships of the Swedish fleet were wrecked on a sand bank in a great storm in Kolkasrags. There were 936 people on board, 480 of them soldiers and the rest crew members. Only four of the squadron's sailing ships – Stockholm, Achilles, Jupiter and Apollo – escaped the disaster. Among the casualties was the squadron's flagship, Gustavus. Underwater history researchers believe that Gustavus could be the "Kolka Wreck No. 1" discovered in 1992 – the first underwater cultural monument to be included in the Latvian State List of Protected Cultural Monuments...

remember ...that Kolka is one of the Livonian coast villages where the Livonian language has been freely heard since ancient times. They call their language the beach-dwellers language and it has left its mark on the Latvian language spoken in Northern Courland...

Investments – EUR 15,511.63
Of which:
ERDF funding – EUR 13,184.88
state budget grant – EUR 581.69
municipal funding – EUR 1745.06

KUKAINI

Iegādātas mēbeles un aprīkojums, lai Kolkas Lībiešu saieta nams varētu kvalitatīvi sniegt savus pakalpojumus.

Furniture and equipment is purchased to enable the Kolka Livonian Meeting House to provide quality services.

Rojas brīvdabas estrāde

The Roja Open-Air Stage

izjust

...šobrīd Latvijā lielākajā brīvdabas skatuvē esot, apjaust rojinieku identitātes daļu – kopīgu svētku prieku, kas seko kopīgam darbam. Zvejniekiem kopdarbs ir pašsaprotams, jo viens jūrā daudz nevar iesākt. Kad kopā daudz paveikts, neies taču līksmot katrs savā stūrī...

iztēloties

...Rojas ziedu laikus 20. gadsimta otrajā pusē, kad šeit bija viens no bagātākajiem Latvijas kolhoziem – zvejnieku kolhozs "Banga". Ilgus gadus to vadīja leģendārais kolhoza priekšsēdētājs Miķelis Lisments. Ostai kolhoza gadi nozīmēja rosīgu darbu un daudz lomu, visai Rojai – strauju izaugsmi, bet rojiniekiem – pārticību...

atcerēties

...ka par ostas izbūvi Rojā jau agrā jaunībā sapņoja no kaimiņpagasta – Ārlavas – nākušais latviešu jūrniecības pamatlicējs Krišjānis Valdemārs. Taču tikai 20. gadsimta sākumā Rojā tika izveidota tā saucamā patversmes osta – jūrā uzbūvēts aizsargdambis. 30. gados uzsāka Rojas upes iztaisnošanu, uzbūvēja akmens dambjus un molu. Ostas rekonstrukciju pilnībā pabeidza 1972. gadā...

Veikti ieguldījumi EUR 2 584 459,88 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 456 006,80
- valsts budžeta dotācija – EUR 475 155,84
- pašvaldības finansējums – EUR 1 653 297,24

sense

...being at the largest open-air stage currently in Latvia, to enjoy the identity of the Roja citizens – the common joy of celebration that follows shared work. For fishermen, working together is a given because you cannot do much alone at sea. When a lot has been accomplished together, nobody goes to celebrate in their own corner...

imagine

...the heyday of Roja in the second half of the 20th century, when one of the richest collective farms in Latvia – the fishermen's collective farm Banga – was located here. For many years, it was headed by the legendary kolkhoz chairman Miķelis Lisments. For the harbour, the years of the collective farm meant busy work and a lot of catch, for the whole of Roja – rapid growth, and for the people of Roja – prosperity...

remember

...that Krišjānis Valdemārs, the founder of Latvian seafaring, who came from the neighbouring parish of Ārlava, dreamt of building a harbour in Roja at an early age. However, it was not until the beginning of the 20th century that a so-called shelter harbour was created in Roja – a defensive dam built in the sea. In the 1930s when the straightening of the Roja River began, stone dams and a jetty were built. The reconstruction of the harbour was fully completed in 1972...

Investments – EUR 2,584,459.88
Of which:
- ERDF funding – EUR 456,006.80
- state budget grant – EUR 475,155.84
- municipal funding – EUR 1,653,297.24

Uzbūvēta jauna estrāde – atklāta tipa celtne. Skatuves izmērs ir 27x16 metru. Estrādē ir 1000 sēdvietu un 1000 stāvvietu.
A new open-air stage is built. The stage is 27x16 metres. The stage has 1000 seats and there are 1000 parking spaces.

Teritorija ir bruģēta un labiekārtota. Izbūvēta stacionāra vieta kafejnīcai.

The area is paved and landscaped. Facilities for a café have been installed.

Jēgerlejas estrāde Mērsragā

The Jēgerleja Stage in Mērsrags

izjust

...cik svētīgs ir skarbais jūras vējš – tas aizpūš virspusējo un viendienīgo, bet saknes kāpu smiltīs stāv stingri. Tāpat kā mērsradznieku tradīcijas – sanākt kopā vasaras saulgriežos, Zvejnieku svētkos, koncertos, festivālā "Jūras ziņģes"...

iztēloties

...Jēgerlejas estrādes skaistā vārda tapšanu – savulaik šajā vietā atradies Dzirnavkalns ar dzirnavām, kas Pirmā pasaules kara laikā sagrautas. 1920. gadā netālu esošās "Dirmu" mājas iegādājusies Jēgeru ģimene. Tā viņu uzvārds dzīvo tālāk vietas nosaukumā...

atcerēties

...ka Mērsrags ir Latvijā otrs lielākais un izteiktākais zemesrags aiz Kolkasraga. Tā akmeņainais sēklis apdraud kuģošanas drošību, tāpēc 1875. gadā Mērsragā uzceļ bāku. Tās pirmā uguns ir petrolejas lampa, un Mērsraga bāka ir viena no pirmajām cariskajā Krievijā, kur izmanto šādu apgaismes veidu. Pirmā pasaules kara laikā bāku sašauj, bet gaismas aparātu aizved uz Krieviju. 20. gadsimta 20. gados Mērsraga bāku pārbūvē, 19 metrus augsto torni nokrāso baltā krāsā...

Veikti ieguldījumi EUR 214 930,86 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 177 443,99
- valsts budžeta dotācija – EUR 9 371,72
- pašvaldības finansējums – EUR 28 115,15

sense

...the blessing that is the harsh sea breeze – it blows away the superficial and the mundane, but the roots stand firm in the sand of the dunes. Just like the traditions of the people of Mērsrags – coming together at the summer solstice, the Fishermen's Festival, concerts, the *Sea Songs* Festival...

imagine

...the origin of the beautiful name of the Jēgerleja stage – once upon a time, Dzirnavkalns (Mill-hill) with a mill was located here, which was destroyed during World War I. In 1920, the nearby "Dirmas" home was bought by the Jēgeri family. And so, their surname lives on in the name of the venue...

remember

...that Mērsrags is the second largest and most distinct cape in Latvia after Kolkasrags. Its rocky reef threatens the safety of navigation, so, in 1875 a lighthouse was built. Its first light source was a kerosene lamp, and Mērsrags Lighthouse is one of the first lighthouses in Tsarist Russia to use this type of lighting. During World War I, the lighthouse was damaged and the light apparatus was taken to Russia. In the 1920s, the Mērsrags Lighthouse was rebuilt and the 19-metre-high tower was painted white...

Investments – EUR 214,930.86
Of which:
- ERDF funding – EUR 177,443.99
- state budget grant – EUR 9,371.72
- municipal funding – EUR 28,115.15

Estrādes jumts pārbūvēts modernā arkas veidolā. Atjaunota estrādes dēļu seguma grīda. Skatītāju sēdvietās vecie baļķu soliņi nomainīti pret jauniem koka soliņiem, nodrošinot 1500 sēdvietu.

The roof of the stage is rebuilt in a modern arch. The stage floor is renovated. Old log benches for the audience are replaced with new wooden benches, providing 1500 seats.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Engures Saieta nama parks

The Engure Meeting House Park

izjust

...tālu jūru vilinājumu, kas uz Engures jūrskolu (tagad Engures Saieta nams) savulaik atveda ne tikai vietējos puišus, bet mācīties gribētājus arī no citām Latvijas vietām, pat no Igaunijas, Lietuvas un Krievijas...

iztēloties

...daudzās pasaules ostas, uz kurām jūrnieki kuģojuši no Engures ostas. "Špikeris" atrodams uz parkā esošā vides objekta – zvaigžņu kompasa...

atcerēties

...ka 1875. gadā dibinātā Engures jūrskola bija viena no desmit Latvijas jūrskolām, kuru dibināšanu ierosināja Krišjānis Valdemārs. Tās absolventi kļuva par stūrmaņiem un kapteiņiem uz zvejas un tirdzniecības kuģiem. Engures jūrskola pastāvēja līdz 1915. gadam, kad Pirmā pasaules kara laikā evakuēta uz Hersonu Ukrainā. Pēc tam tās darbību neatjaunoja...

sense

...the lure of distant seas, which once brought not only local boys to the Engure Nautical School (now the Engure Meeting House), but also students from other parts of Latvia, even from Estonia, Lithuania and Russia...

imagine

...the many ports around the world to which sailors have sailed from the port of Engure. The "cheat sheet" can be found on the star compass, an environmental object in the park...

remember

...that the Engure Nautical School, founded in 1875, was one of the ten Latvian maritime schools initiated by Krišjānis Valdemārs. Its graduates became coxswains and captains on fishing and merchant ships. The Engure Nautical School existed until 1915, when it was evacuated to Kherson in Ukraine during World War I. It was not reopened again...

Veikti ieguldījumi EUR 131 625,93 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 76 349,77
valsts budžeta dotācija – EUR 7 715,87
pašvaldības finansējums – EUR 47 560,29

Investments – EUR 131,625.93
Of which:
ERDF funding – EUR 76,349.77
state budget grant – EUR 7,715.87
municipal funding – EUR 47,560.29

Labiekārtots Saieta nama parks. Izveidota neliela koka lapene – vieta brīvdabas pasākumiem. Izveidoti gājēju celiņi, ugunskura vieta, izvietoti soliņi.

The Meeting House Park is improved. A small wooden gazebo is built – a place for outdoor events. Walking paths and a campfire area is created and benches are placed throughout the territory.

Izveidots vides objekts – zvaigžņu kompass.

An environmental object – a star compass – is part of the ensemble.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Engures pludmale
Engure Beach

izjust

...Engures pelēkās kāpas vilinājumu. Tas ir viens no retākajiem kāpu veidiem, Latvijā sastopams tikai nelielās platībās, jo strauji aizaug ar priedēm un krūmiem...

iztēloties

...senā zvejniekciema Engures pirmsākumus divu nelielu zemesragu aizvējā, kur zvejnieki varēja ierīkot sedumus un būvēt mājas. Ciema nosaukums – Engure, Engurciems, Engures – cēlies no lībiešu valodas vārda *angern* – zutis. Iespējams, kādreiz Engures ezers bijis zušu pilns, tā arī radies Zušu ciema nosaukums...

atcerēties

...ka strauja Engures attīstība sākās pēc 1652. gada, kad Engures muiža nonāca Kurzemes un Zemgales hercoga īpašumā un kļuva par vienu no hercoga dzelzs manufaktūru centriem. Dzelzs cepļa produkciju ar kuģiem veda uz Vāciju un Holandi. Vēlāk Zviedrija uzskatīja Engures ostu par Rīgas konkurenti un 17. gadsimta beigās ostas darbību pārtrauca. 20. gadsimtā par vienu no ienesīgākajām nozarēm zvejniekciemos kļuva zivju apstrāde rūpnieciskos apmēros. Pirmo konservu fabriku Engurē uzcēla 1907. gadā...

sense

...the lure of the grey dune of Engure. It is one of the rarest types of dune, found only in small areas in Latvia, as it rapidly becomes overgrown with pines and shrubs...

imagine

...the origins of the ancient fishing village of Engure in the lee of two small capes where fishermen could set up homesteads and build houses. The name of the village – Engure, Engurciems, Engures – comes from the Livonian word *angern* – eel. Perhaps the Engure Lake was once full of eels, hence the name Eel Village (Zušu ciems)...

remember

...that the rapid development of Engure began after 1652, when Engure Manor became the property of the Duke of Courland and Semigallia and became one of the Duke's iron manufacturing centres. The products of the ironworks were transported by ship to Germany and Holland. Later, Sweden considered the port of Engure to be a rival to Riga but by the end of the 17th century the port ceased to operate. In the 20th century, industrial-scale fish processing became one of the most profitable industries in the fishing villages. The first cannery in Engure was built in 1907...

Veikti ieguldījumi EUR 133 916,73 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 76 201,50
valsts budžeta dotācija – EUR 12 115,25
pašvaldības finansējums – EUR 45 599,98

Investments – EUR 133,916.73
Of which:
ERDF funding – EUR 76,201.50
state budget grant – EUR 12,115.25
municipal funding – EUR 45,599.98

EN'GURE
KESTERCIEMS
ABRAGCIEMS

Pludmalē izvietoti soliņi, ģērbtuves, laipas, velosipēdu novietnes un atkritumu urnas. Izveidots rotaļu laukums un volejbola laukumi. Pie noejas uz pludmali novietota tualete.

Benches, changing rooms, footbridges, bicycle racks and rubbish bins are placed on the beach. A playground and volleyball courts are created. A toilet is placed at the entrance to the beach.

PROJEKTA ĪSTENOŠANAS LAIKĀ
DURING THE BUILD

Šlokenbekas muižas ansamblis

The Šlokenbeka Manor Ensemble

saskatīt

...ka Šlokenbekas muižas ansamblis ir viens no retajiem nocietinātas viduslaiku muižas paraugiem Baltijā un vienīgais Latvijā, kas saglabājies līdz mūsdienām. To apjož viduslaikos celts aizsargmūris ar 31 šaujamlūku, bet gar mūra iekšsienām izvietotas 19. gadsimtā celtas ēkas...

iztēloties

...Šlokenbeku kā degvīna un spirta lielražotāju. Jau 18. gadsimta beigās muiža bija kļuvusi par vienu no ienesīgākajām – tās degvīna brūzis bija lielākais Tukuma draudzē, un muižai piederēja četri krogi. 19. gadsimta vidū spirta brūža jauda pieckāršojās, un tā produkciju – 15 000 spaiņu gadā – eksportēja uz Vāciju un Angliju...

atcerēties

...ka periodu no Otrā pasaules kara beigām līdz Latvijas neatkarības atgūšanai dēvē par Šlokenbekas muižas "ceļinieku" laiku. 1949. gadā te ierīkoja ceļu būves mašīnu staciju, vēlāk to pārveidoja par ceļu būves un remonta uzņēmumu. Tagad ceļu būves vēstures apzināšanai muižā ierīkots Latvijas ceļu muzejs...

Veikti ieguldījumi EUR 215 642,84 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 183 296,41
- valsts budžeta dotācija – EUR 8 086,61
- pašvaldības finansējums – EUR 24 259,82

sense

...that the Šlokenbeka manor ensemble is one of the few examples of a fortified medieval manor in the Baltics and the only one in Latvia that has survived to the present day. It is surrounded by a medieval defensive wall with 31 gun ports, while 19th-century buildings are located along the inner walls...

imagine

...Šlokenbeka as a major producer of vodka and alcohol. By the end of the 18th century, the manor had already become one of the most profitable – its vodka distillery was the largest in the Tukums area, and the manor owned four taverns. In the mid-19th century, the distillery's capacity quintupled and its production – 15,000 buckets a year – was exported to Germany and England...

remember

...that the period from the end of World War II until Latvia regained its independence is called the time of the "wanderers" of Šlokenbeka Manor. In 1949, a road construction depo was set up here, and later it was transformed into a road construction and repair company. Now the Latvian Road Museum is in the manor house to explore the history of road construction...

Investments – EUR 215,642.84
Of which:

- ERDF funding – EUR 183,296.41
- state budget grant – EUR 8,086.61
- municipal funding – EUR 24,259.82

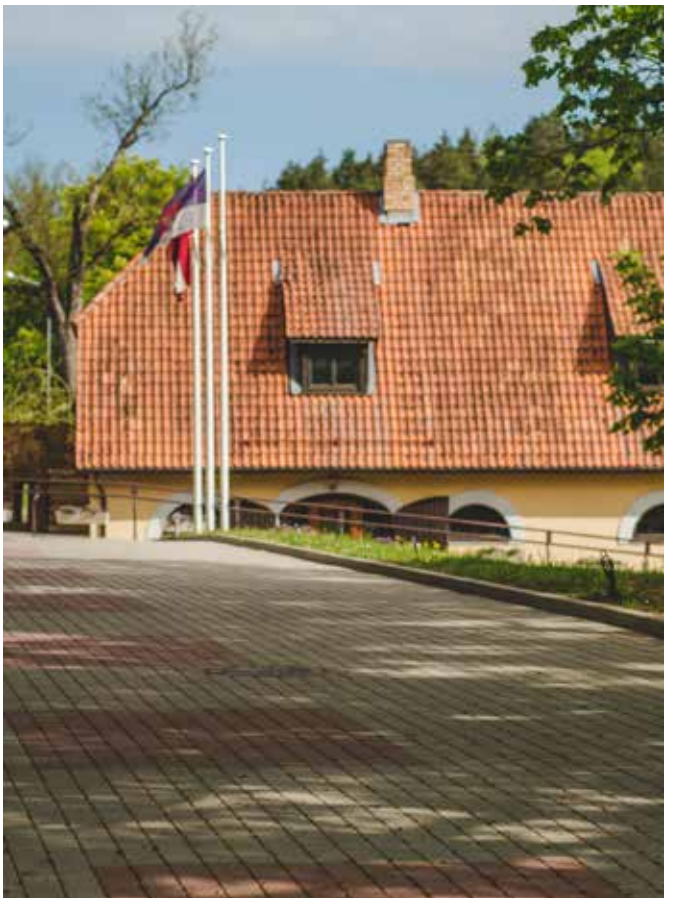

Muižas pagalmā ieklāts bruģis. Muižas ēkai atjaunots dakstiņu jumta segums.
Paving is laid in the courtyard of the manor. The tiled roof of the manor house is restored.

Mansardā izveidotas mākslinieku darbnīcu telpas.
Studio spaces for artists have been created in the attic.

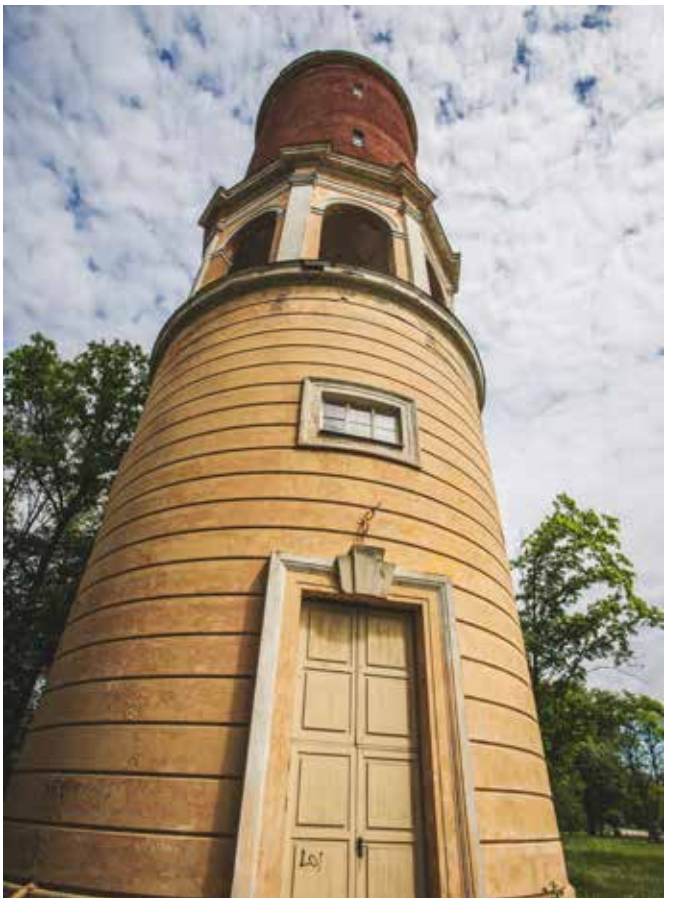

Ķemeru ūdenstornis un dabas tūrisma centrs

Ķemeri Water Tower and the Nature Tourism Centre

izjust

...pārlūkot apkārtnes mežus un purvus no 42 metrus augstā skatu laukuma. Citur tādu iespēju neatrast, jo Ķemeru ūdenstornī vienīgajā Latvijā vienlaikus ar ūdenssaimniecības pakalpojumiem iespējamas arī ekskursijas...

iztēloties

...kā pa Ķemeru kūrorta parka ainaviskajiem celiņiem 20. gadsimta 30. gados pastaigājās tā viesi. Pastaigas tika uzskatītas par vienu no atveseļošanās noteikumiem, pēc tām atpūtnieki baudīja minerālūdeni no Ķemeru ūdenstorņa rezervuāra...

atcerēties

...ka Ķemeru apkārtnē esošo sērūdeņu dziedniecisko īpašību dēļ kūrortu šeit ierīkoja jau 18. gadsimtā. Tā parku ar līkumoto celiņu tīklu 1839. gadā sāka veidot Rīgas daiļdārznieks Kārlis Heinrihs Vāgners, bet parkā esošo ūdenstorni gan dziedniecības iestādes, gan Ķemeru iedzīvotāju vajadzībām uzcēla 1929. gadā pēc arhitekta Frīdriha Skujiņa projekta. Tolaik Ķemeru ūdenstornī atradās gan dzeramā ūdens, gan minerālūdens rezervuāri. Mūsdienās – tikai dzeramā ūdens rezervuārs...

Veikti ieguldījumi EUR 6 674 343,81 apmērā
No tiem:

- ERAF finansējums – EUR 1 628 022,13
- valsts budžeta dotācija – EUR 80 863,44
- pašvaldības finansējums – EUR 4 747 830,76

sense

...to explore the surrounding forests and swamps from a 42-metre-high viewing platform. You will not find such an opportunity elsewhere, because the Ķemeri water tower, the only one in Latvia, offers excursions in addition to maintaining its water management services...

imagine

...how its guests strolled along the scenic paths of the Ķemeri resort park in the 1930s. Walking was considered as one of the rules of a healthy recovery, after which holidaymakers enjoyed mineral water from the reservoir of the Ķemeri water tower...

remember

...that the healing properties of the sulphurous waters around Ķemeri led to the establishment of a spa here as early as the 18th century. The park with its network of winding paths was started in 1839 by the Riga landscape gardener Kārlis Heinrihs Vāgners, and the water tower in the park was built in 1929 by the architect Frīdrihs Skujiņš for the needs of both the healing institution and the inhabitants of Ķemeri. At that time, the Ķemeri water tower contained both drinking water and mineral water reservoirs. Nowadays it is a reservoir for drinking water only...

Investments – EUR 6,674,343.81
Of which:

- ERDF funding – EUR 1,628,022.13
- state budget grant – EUR 80,863.44
- municipal funding – EUR 4,747,830.76

Ūdenstornī izveidots tūrisma informācijas punkts un ekspozīcija par Ķemeru vēsturi. Atjaunotas abas skatu platformas, viena ēkas 3. stāvā un otra – jumta stāvā. Ūdenstornis restaurēts atbilstoši vēsturiskajam veidolam. Atjaunots fasādes vēsturiskais krāsojums. Atjaunota balustrāde, kas atrodas uz torņa jumta. Izbūvēti starpstāvu pārsegumi. Pie ēkas ieejas durvīm izbūvēts panduss. Pirmajā stāvā izveidota vides pieejamībai atbilstoša tualete.

A tourist information point and an exhibition on the history of Ķemeri is located in the water tower. Both viewing platforms, one on the third floor and one on the roof floor, have been renovated. The water tower is restored to its historical appearance . The historic paintwork of the facade is restored. The balustrade on the roof of the tower is restored. Inter-storey ceilings are constructed . A ramp is installed at the entrance door. An accessible toilet is established on the ground floor.

Jūrmalas valstspilsētas publicitātes attēls

Vizualizācijas: SIA "Lauder Architects"

2023. gadā netālu esošajā daudzfunkcionālajā dabas tūrisma centrā tiks izbūvētas pastāvīgās ekspozīcijas telpas un ar to saistītā infrastruktūra, kā arī izveidota pastāvīgā ekspozīcija. Papildus tiks veikti ieguldījumi Ķemeru Meža parka labiekārtojumā.

The multi-functional nature tourism centre nearby, scheduled for completion in 2023, will house a permanent exhibition as well as exhibition spaces for other independant exhibitions. In addition to the infrastructure required for the above, the project includes maintenance of the Ķemeri Forest Park.

Jūrmalas valstspilsētas publicitātes attēli

Mellužu estrāde

The Melluži Stage

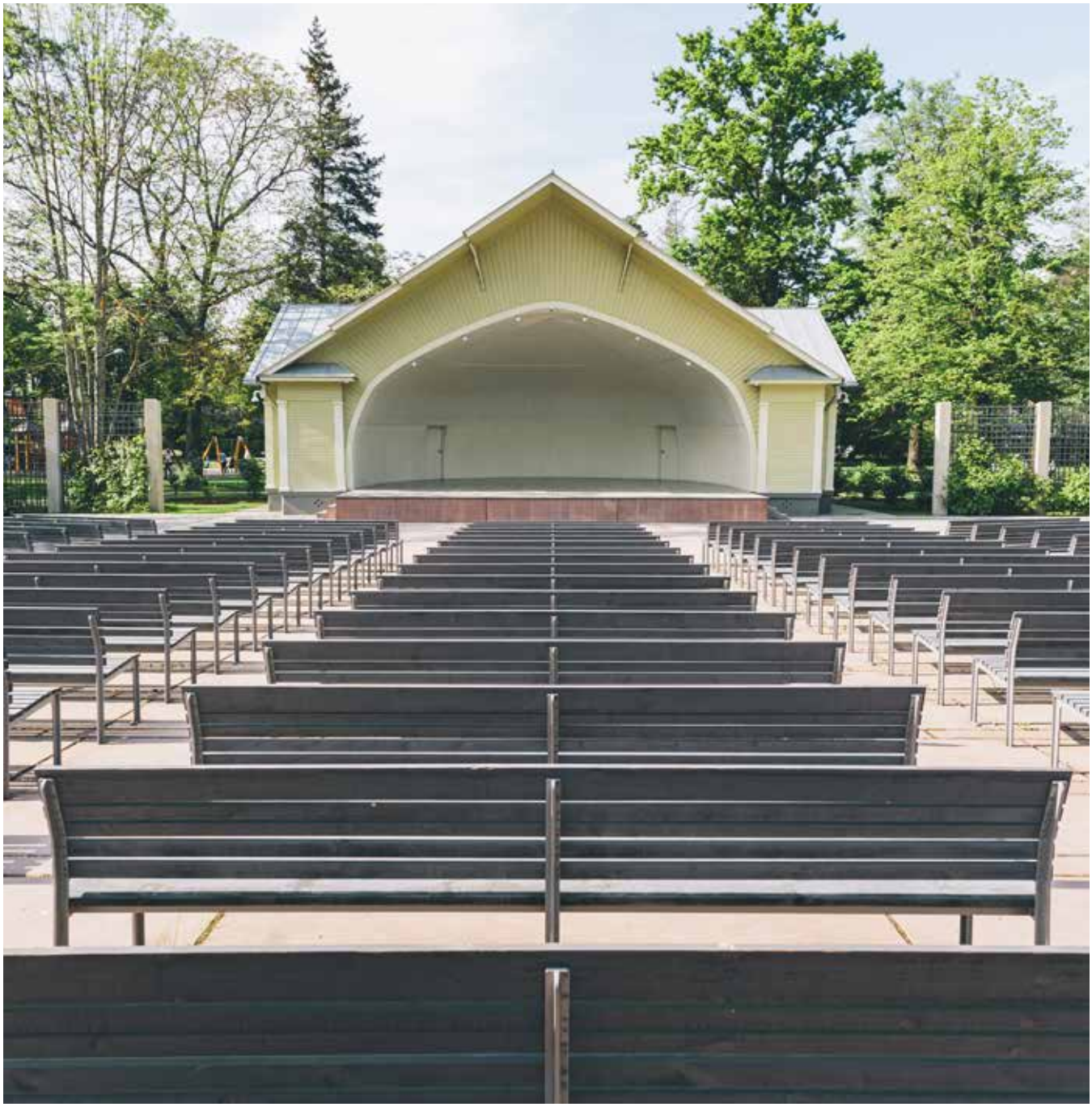

izjust

...cik ļoti Mellužiem piestāv viss pieklusinātais, nelielais, nepārspīlētais. Tāpat kā senākos gadsimtos celtās zvejnieku mājeles, vēlāk būvētās atpūtnieku vasarnīcas, Mellužu estrāde. Tā ir viena no divām Baltijā līdz mūsdienām saglabātajām akustiskajām koka estrādēm gliemežnīcas formā...

iztēloties

...jau divus gadsimtus senās Mellužu muzicēšanas tradīcijas. Agrāk Melluži atradās uz Nurmuižas īpašnieku fon Firksu zemes, un to iedzīvotāji nodarbojās ar zvejniecību. Gruntsgabalus vasarniekiem sāka iedalīt pēc tam, kad 1827. gadā Kārlis fon Firkss te uzbūvēja kūrmāju. Pie tās izveidoja parku ar mazu paviljonu, kurā spēlēja mūziku un notika koncerti. Pirmā pasaules kara laikā kūrmāja nodega, un 1927. gadā tās vietā uzcēla estrādi. Līdz pat 1940. gadam te notika intensīva koncertdzīve, pārsvarā spēlēja populāro mūziku...

atcerēties

...ka savu nosaukumu Melluži ieguvuši no vietējām zemnieku mājām. Vēlāk šo vietu dēvēja par Karlsbādi – pēc tāda paša nosaukuma peldiestādes, ko šeit dibināja Kārlis fon Firkss. 1918. gadā Melluži atguva savu seno nosaukumu...

sense

...the Melluži style is the subdued, the small, the unexaggerated. The fishermen's cottages built in earlier centuries, the holiday cottages built later and the Melluži stage all embody this aesthetic. It is one of only two acoustic wooden stages in the shape of a conch shell that have remained in the Baltic States...

imagine

...the 200 year old Melluži music-making traditions. Melluži used to be located on the land of the owners of Nurmuiža, the von Fircks, and its inhabitants were fishermen. The allotment of plots to cottagers began after Karl von Fircks built a public resort house here in 1827. A park with a small pavilion was created next to it, where music was played and concerts were held. During World War I, the house burnt down and was replaced by a stage in 1927. Up until 1940, there was a thriving concert programme of mostly popular music...

remember

...that Melluži got its name from the local farmhouses. Later, the place was called Karlsbāde, after Karl von Fircks established a pool named after himself. In 1918, Melluži regained its old name...

Veikti ieguldījumi EUR 2 221 774,69 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 1 365 801,44
valsts budžeta dotācija – EUR 117 556,94
pašvaldības finansējums – EUR 738 416,31

Investments – EUR 2,221,774.69
Of which:
ERDF funding – EUR 1,365,801.44
state budget grant – EUR 117,556.94
municipal funding – EUR 738,416.31

Estrāde restaurēta atbilstoši vēsturiskajam veidolam. Atjaunota skatītāju sēdvietu zona ar 625 sēdvietām.
The stage is restored to its historical appearance. The spectator seating area with 625 seats is restored.

Estrādes ēkā izveidotas jaunas telpas, aizskatuve, ģērbtuves māksliniekiem, restaurēta oriģinālā slīpā siena ēkas aizmugurē.

New stage, backstage and artists' dressing rooms have been built in the stage building, the original sloping wall at the back of the building is restored.

Pārbūvēta Piena paviljona ēka. Atbilstoši vēsturiskajam koncertdārza iekārtojumam atjaunotas vēsturiskās vīteņaugu sienas.
The milk pavilion building is rebuilt. Historic vine walls are restored to typical design for a concert garden.

Labiekārtota Mellužu estrādes teritorija – izveidotas taciņas un teritorijas apgaismojums, uzstādīti velostatīvi un atkritumu urnas.

The Melluži stage area is improved – paths and lighting of the area have been installed, as well as bicycle racks and rubbish bins.

Carnikavas Novadpētniecības centrs un gājēju tilts, Svētku laukums un promenāde

Carnikava Local History Centre, Foot Path, Festival Square and the Promenade

Izveidots apgaismots gājēju celiņš ar tiltu uz Carnikavas Novadpētniecības centru.
An illuminated foot path with a bridge to the Carnikava Local History Center is built.

saskatīt

...ļoti agrā rīta pastaigā vērot, kā savulaik par nēģu karalisti dēvētās Carnikavas zvejnieki sēžas laivā un pa Vecgauju dodas zvejā uz Gauju vai jūru...

iztēloties

...kā līdz pat 20. gadsimtam Carnikavas zvejnieku nodokļi bija kubuls nēģu vai noteikts lašu skaits. Tolaik carnikavieši nēģi dēvēja par zutiņu, bet smalkajās aprindās to sauca par neinaugu (no vācu val. – *die Neunauge* – deviņacis)...

atcerēties

...ka Carnikavas muižas īpašnieks, savā laikā slavenais vācbaltu paleontologs, embriologs un ģeologs Kristians Heinrihs Panders, pirmais veica ievērojamus Latvijas un Igaunijas zivju ģeoloģisko slāņu pētījumus. Viņa monogrāfijā par devona perioda Baltijas zivīm izmantoti arī paša pētnieka Gaujas grīvā atrastie paleontoloģiskie materiāli. Starp citu, Čārlzs Darvins atzina Pandera atklājumus par savas evolūcijas teorijas priekštečiem...

sense

...to take a very early morning walk to watch the fishermen of Carnikava, once known as the kingdom of lampreys, get on a boat and go fishing along the Vecgauja River to the Gauja River or the sea...

imagine

...how until the 20th century, the tax on Carnikava fishermen was a tub of lampreys or a certain number of salmon. At that time, the Carnikava inhabitants called the lamprey an eel, but in finer circles it was called the Neunauge (from the German *die Neunauge* – nine eyes)...

remember

...that the owner of Carnikava Manor, the famous German-Baltic palaeontologist, embryologist and geologist Christian Heinrich Pander, was the first to carry out significant studies of the geological layers of fish in Latvia and Estonia. His monograph on the Baltic fish of the Devonian period also uses the palaeontological materials he found in the Gauja estuary. Incidentally, Charles Darwin credited Pander's discoveries as the forerunners of his theory of evolution...

Veikti ieguldījumi EUR 1 534 306,90 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 706 642,50
valsts budžeta dotācija – EUR 18 705,24
pašvaldības finansējums – EUR 808 959,16

Investments – EUR 1,534,306.90
Of which:
ERDF funding – EUR 706,642.50
state budget grant – EUR 18,705.24
municipal funding – EUR 808,959.16

Izbūvējot klēts ēku un nojumi, paplašināts Carnikavas Novadpētniecības centrs.
Carnikava Local History Centre is expanded with the construction of a barn and a shed.

Izbūvēts Svētku laukums. Izveidota granīta stēla – Lāčplēša Kara ordeņa kavalieru piemiņai veltīta piemiņas zīme.
A Festival Square is built. Sculptured granite memorial wall for holders of The Order of Lāčplēsis now rises here.

Labiekārtots gājēju celiņš pa Gaujas upes aizsargdambi no Svētku laukuma uz Carnikavas Novadpētniecības centru.

A walkway along the Gauja river dam from the Festival Square to the Carnikava Local History Centre has been developed.

Apgaismots gājēju un veloceliņš pa Gaujas aizsargdambi jeb Gaujas promenāde.
The cycle and foot path is illuminated along the Gauja embankment, or the Gauja promenade.

Saulkrastu "Neibādes parks"

Saulkrasti Neibāde Park

izjust

...ka Neibādes parks un estrāde allaž bijis vietējo cilvēku satikšanās vieta gan priecīgos, gan pārmaiņu brīžos, lai kā tā būtu saukta – Lilienfelda vasaras laukums, Lamstera kunga parks, Neibādes parks, Saulkrastu estrāde...

iztēloties

...kā Neibādē – tā sauca jauno vasarnīcu rajonu uz ziemeļiem no Pēterupes – gar jūras krastu siltos vasaras vakaros "špacierē" augstdzimuši atpūtnieki no Tērbatas, Pēterburgas, Maskavas un citām Krievijas impērijas vietām, arī Ziemeļvidzemes muižnieki...

atcerēties

...ka Neibāde dibināta 1823. gadā, kad Bīriņu muižas īpašnieka grāfa fon Mellina znoti – Aleksejs fon Pistolkorss un Kārlis fon Reiterns – te uzcēla pirmās vasarnīcas. 1860. gadā sāka būvēt Neibādes kūrmāju, pēc tam uzcēla viesnīcu, restorānu un vannūzi – māju ar uzsildīta jūras ūdens vannām. Blakus kūrmājas laukumam izveidoja angļu parku. 1875. gadā sāka pārdot zemesgabalus vasarnīcu celšanai arī citiem Vidzemes muižniekiem. Īsā laikā Neibādes teritoriju apbūvēja ar greznām vasarnīcām...

sense

...that Neibāde Park and the stage have always been a meeting place for local people both in times of joy and in times of change, whatever it was called – Lilienfeld Summer Square, Mr Lamster's Park, Neibāde Park, Saulkrasti stage...

imagine

...how in Neibāde (the former name of the new summer cottage district north of the Pēterupe River) on warm summer evenings, high ranking holiday-makers from Tērbata, St. Petersburg, Moscow and other parts of the Russian Empire, including the nobility of Northern Vidzeme, strolled along the sea shore...

remember

...that Neibāde was founded in 1823, when the sons-in-law of Count von Mellin, the owner of Bīriņi Manor, Alexei von Pistohlkors and Karl von Reutern, built their first summer cottages here. In 1860, the Neibāde public resort house was built, followed by a hotel, a restaurant and a bathhouse – a house with heated seawater baths. An "English park" was created next to the site of the house. In 1875, other Vidzeme noblemen began to purchase plots of land for building summer houses. In a short time, the Neibāde area was built up with luxurious summer houses...

Veikti ieguldījumi EUR 967 480 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 811 478
valsts budžeta dotācija – EUR 28 640,40
pašvaldības finansējums – EUR 127 361,60

Investments – EUR 967,480
Of which:
ERDF funding – EUR 811,478
state budget grant – EUR 28,640.40
municipal funding – EUR 127,361.60

Atjaunota estrāde. Labiekārtots Neibādes parks. Izbūvēti celiņi, uzstādīti soli, izbūvētas labierīcības. Labiekārtota teritorija brīvā laika pavadīšanai un kultūras pasākumiem.

The stage is restored and the Neibāde Park is landscaped. Paths are constructed, benches are installed, toilets are built. The area is improved for leisure and cultural activities.

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

Skultes pludmale no Lauču dižakmens līdz Vārzu pludmalei

Skulte Beach from Lauči Boulder to Vārzu Beach

izjust

...saskaitīt, cik daudziem cilvēkiem nepieciešams sadoties rokās, lai aptvertu par akmeņu karali dēvēto Lauču dižakmeni – lielāko Vidzemes piekrastes akmeni (augstums 2,15 metri, apkārtmērs – 12,3 metri)...

iztēloties

...to 1853. gada pavasara nakti, kad vētra kopā ar ledus sablīvējumiem krastā izstūma 70 tonnas smago Lauču dižakmeni...

atcerēties

...ka Lauču dižakmens sarkanbrūnā laukšpata krāsa norāda uz piederību Dienvidrietumu Somijas Viborgas (Viipuri) granīta iežiem, no kurienes to, domājams, pirms 2000 gadiem atnesis ledājs. Ledāja iedarbības pēdas – pulējums un švīkojums – ir saglabājušās akmens slīpajā, pret ziemeļiem vērstajā virsmā. Jūras viļņi, sāls un ūdens, akmeni apdrupinot, radījuši tā klaipveida formu...

sense

...to count how many people need to join hands to circle the Lauči boulder, known as the king of stones – the largest boulder on the Vidzeme coast (height 2.15 metres, circumference – 12.3 metres)...

imagine

...that night in the spring of 1853, when a storm pushed the 70-tonne Lauči boulder ashore...

remember

...that the red-brown feldspar colour of the Lauči boulder indicates that it belongs to the Viipuri granite rocks of south-western Finland, from where it is thought to have been brought by a glacier 2000 years ago. Traces of glacial activity – polishing and streaking – are preserved on the sloping, north-facing surface of the stone. The sea waves, salt and water have eroded the stone, creating its loaf-like shape...

Veikti ieguldījumi EUR 367 223,10 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 202 869,50
valsts budžeta dotācija – EUR 8 950,12
pašvaldības finansējums – EUR 155 403,48

Investments – EUR 367,223.10
Of which:
ERDF funding – EUR 202,869.50
state budget grant – EUR 8,950.12
municipal funding – EUR 155,403.48

Limbažu novada pašvaldības publicitātes attēli

Izveidota informatīvi izglītojoša taka no "Vārzu" publiskās peldvietas līdz Lauču dižakmenim. Uzstādīti stendi par Lauču dižakmens izcelšanos, piekrastes ainavas veidošanos un zvejniecības attīstību, norādes, soliņi, atkritumu konteineri, saliekamas koka laipas piekļuvei pludmalei. Izbūvēta nobrauktuve operatīvajam transportam. Izveidota būve glābšanas postenim, tūrisma informācijas punktam un inventāra nomai, labierīcības, stacionāras pārģērbšanās kabīnes un velo novietnes. Pludmalē iekārtota vieta atpūtai – sauļošanās, sporta aktivitāšu, bērnu sektora zonas.

An informative and educational trail is created from the Vārzu public beach to the Lauči boulder. Displays are installed on the origin of the Lauči boulder, the formation of the coastal landscape and the development of fisheries. Signposts, benches, waste containers, and collapsible wooden boardwalks for access to the beach make the area visitor-friendly. An exit ramp for emergency vehicles as well as a rescue post, a tourist information point and equipment rental, toilets, fixed changing stalls and bicycle racks are all here. A beach area for relaxation – sunbathing, sports and children's areas – has been upgraded.

Limbažu novada pašvaldības publicitātes attēli

Salacgrīvas Zvejnieku parka estrāde

Salacgrīva Fishermen's Park Stage

izjust

...cik daudz priecīgu notikumu pieredzējušas Salacgrīvas Zvejnieku parka priedes. Stadionā rīkotas sacensības, bet estrādē spēlētas brīvdabas teātra izrādes, notikuši Jūras svētki, Zvejnieku svētki, pilsētas un bērnu svētki, koncerti, arī starptautiskais mūzikas festivāls "Positivus"...

iztēloties

...kā pūtēju orķestra spēlētā marša pavadīti jaunuzceltajā Salacgrīvas estrādē 1967. gadā iesoļoja formās tērpti Salacgrīvas zvejnieku kolhoza "Brīvais vilnis" zvejnieki...

atcerēties

...ka Salacgrīvā 1949. gadā dibinātais zvejnieku kolhozs "Brīvais vilnis" jau 1952. gadā kļuva par miljonāru un bija viens no bagātākajiem zvejnieku kolhoziem Latvijas PSR. Atšķirībā no lauku kolektivizācijas, zvejniecības kolektivizācija patiešām atnesa taustāmu labumu tiem, kas zvejnieku kolhozos iestājās un strādāja...

sense

...how many joyful events have the pine trees of Salacgrīva Fishermen's Park experienced?
The stadium hosts competitions, the stage has hosted open-air theatre performances, and there has been a Sea Festival, Fishermen's Festival, town and children's festivals, concerts, the international music festival *Positivus*...

imagine

...how the brass band marched into the newly built Salacgrīva stage in 1967, accompanied by uniformed fishermen from the Salacgrīva fishermen kolkhoz *Brīvais vilnis*...

remember

...that the fishermen's collective farm *Brīvais vilnis*, founded in Salacgrīva in 1949, by 1952 was one of the richest fishermen's collectives in the Latvian SSR making millions. Unlike rural collectivisation, fisheries collectivisation did bring tangible benefits to those who joined and worked there...

Veikti ieguldījumi EUR 1 082 310,90 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 811 478
- valsts budžeta dotācija – EUR 35 800,50
- pašvaldības finansējums – EUR 235 032,40

Investments – EUR 1,082,310.90
Of which:
- ERDF funding – EUR 811,478
- state budget grant – EUR 35,800.50
- municipal funding – EUR 235,032.40

Tiek pārbūvēta estrāde. Tiek atjaunotas skatītāju sēdvietas, uzlabota vides pieejamība un uzlabota estrādes fasāde. Estrādes iekštelpas tiek pārbūvētas un papildinātas ar pārbīdāmu sienu, dažādojot iekštelpu izmantošanu, – radītas māksliniekiem un kolektīviem piemērotas ģērbtuves, iespēja pārveidot telpu par izstāžu zāli vai semināru telpu. Projektu plānots pabeigt 2022. gada nogalē.

The stage will be rebuilt. Audience seating will be renovated, environmental access will be improved and the facade of the stage will be improved. The indoor areas of the stage will be rebuilt. The interior space will be extended with a movable wall, diversifying its use – creating dressing rooms for artists and groups, as well as the possibility to transform the space into an exhibition hall or seminar room. The project will be completed by the end of 2022.

RĪGA

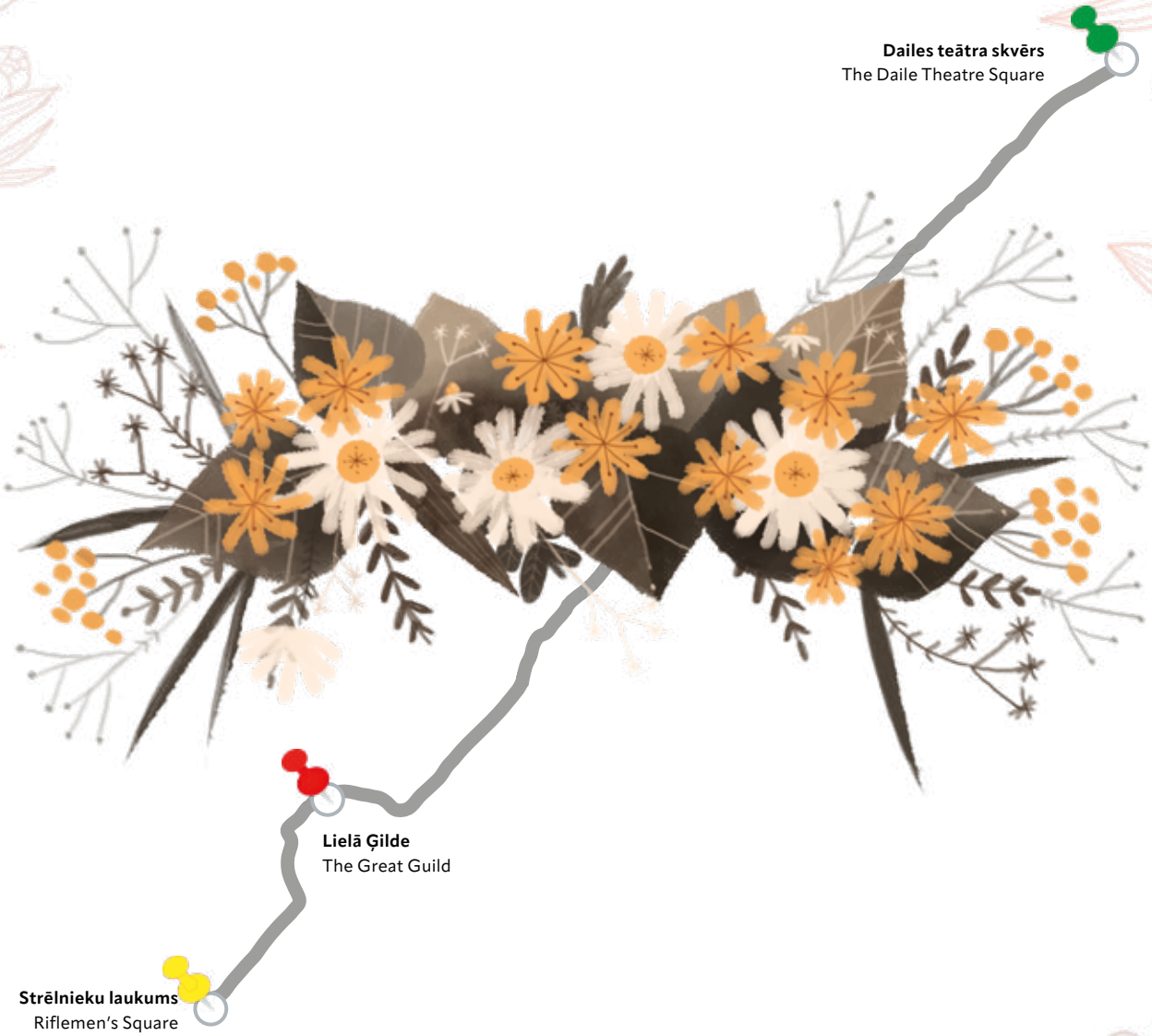
Dailes teātra skvērs
The Daile Theatre Square
Lielā Ģilde
The Great Guild
Strēlnieku laukums
Riflemen's Square

Dailes teātra skvērs

The Daile Theatre Square

saskatīt

...stāvēt Dailes teātra skvērā un apbrīnot Latvijas kultūras kanonā iekļauto teātra ēku – vērienīgāko 20. gadsimta vidus kultūras būvi un spilgtu padomju modernisma arhitektūras paraugu. To projektēja arhitekti Marta Staņa, Imants Jākobsons un Haralds Kanders. Marta Staņa (1913–1972) sava pazīstamākā darba pabeigšanu nepiedzīvoja...

iztēloties

...Dailes teātra svinīgo gājienu 1977. gada pavasarī, teātra kolektīvam pārceļoties no savas pirmās mājvietas Lāčplēša ielā 25 uz 1976. gadā uzcelto jauno teātra ēku Brīvības (tolaik Ļeņina) ielā 75. Aktieri bija tērpušies spilgtāko lomu kostīmos, bet ielas malā viņus ar ziediem rokās sveica skatītāju simti...

atcerēties

...ka jau 1947. gadā pēc Dailes teātra dibinātāja Eduarda Smiļģa iestudētās Raiņa "Uguns un nakts" panākumiem viesizrādēs Maskavā tika dota atļauja celt jaunu Dailes teātra ēku. Tomēr līdz arhitektūras ideju konkursa izsludināšanai pagāja vairāk nekā desmit gadu. Dailes teātra ēka tapa vēl ilgāk – 17 gadus (no 1959. līdz 1976. gadam). Divu meistaru – Smiļģa un Staņas – domu lidojuma vēriens apvienojās, pārvarot birokrātiskus šķēršļus un laužot ceļu modernai arhitektūrai...

Veikti ieguldījumi EUR 2 050 932,89 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 1 680 000
- valsts budžeta finansējums – EUR 215 830,59
- pašvaldības finansējums – EUR 155 102,30

sense

...to stand in the Daile Theatre square and admire the theatre building that is included in the Latvian Cultural Canon as the most ambitious cultural building of the mid-20th century and a striking example of Soviet modernist architecture. It was designed by architects Marta Staņa, Imants Jākobsons and Haralds Kanders. Marta Staņa (1913–1972) did not live to see the completion of her best-known work...

imagine

...the ceremonial procession of the Daile Theatre ensemble in the spring of 1977, when the team moved from its first home at Lāčplēša iela 25 to the new theatre building at Brīvības iela 75 (then Ļeņina iela), built in 1976. The actors were dressed in the costumes of their most striking roles, and hundreds of spectators greeted them with flowers from the footpaths...

remember

...that already in 1947, after the success of the Daile Theatre founder Eduards Smiļģis' production of Rainis' Fire and Night in Moscow, permission was granted to build a new building for the Daile Theatre. However, it took more than ten years before the competition for the architectural idea was launched. The Daile Theatre building took even longer to complete – 17 years (from 1959 to 1976). The vision of two masters – Smiļģis and Staņa – combined, overcoming bureaucratic obstacles and clearing the path for modern architecture...

Investments – EUR 2,050,932.89
Of which:
- ERDF funding – EUR 1,680,000
- state budget funding – EUR 215,830.59
- municipal funding – EUR 155,102.30

Dailes teātra priekšlaukumu atjaunos, padarot pieejamu pilsētniekiem un nodrošinot augstvērtīgu publisko ārtelpu. Paplašinās priekšlaukuma teritorijas zaļo zonu, iestādot jaunus kokus, ierīkojot soliņus un laternas. Priekšlaukuma atjaunošanas 1. posmā atjaunos laukuma plākšņu segumu – lielizmēra pakāpienus, pārbūvēs ārējos vājstrāvas inženiertīklus un ārējos elektroapgādes inženiertīklus. Pārbūvēs publisko tualeti, ierīkos labiekārtojuma elementus un apstādījumus. Nomainīs ārējo apgaismojumu un uzmontēs digitālos ekrānus. Priekšlaukuma atjaunošanas 2. posmā sakārtos autostāvvietu zonu un saimniecības pagalmu. Priekšlaukuma atjaunošanas 3. posmā sakārtos Dailes teātra teritoriju gar Bruņinieku ielu. Projektu plānots pabeigt 2023. gada nogalē.

The Daile Theatre forecourt will be renovated, making it more accessible for people and providing a high-quality public open space. The green area of the forecourt will be expanded by planting new trees, adding benches and lighting. Restoration of the forecourt in Phase 1 will entail restoring the forecourt slabs – oversized steps. External low-current engineering networks and external electricity supply engineering networks will be rebuilt. Public toilets will be rebuilt, the area will be improved and greenery will be added. External lighting will be replaced and digital screens will be installed. Phase 2 of the forecourt renovation will entail the improvement of the parking area and the service courtyard. The Daile Theatre territory along Bruņinieku iela is to be redeveloped in Phase 3 of the forecourt renovation. The project will be finished at the end of 2023.

Vizualizāciju autors: SIA "MADE arhitekti"

Lielā Ģilde
The Great Guild

izjust ...kā Rīgas namnieku lietišķo sapulču garu Lielās ģildes sienās nomainījis mūzikas gars. 20. gadsimta 60. gados pēc arhitekta Modra Ģelža projekta Lielās ģildes ēku atjaunoja un piemēroja koncertzāles vajadzībām. Padomju laikā ēkā atradās Valsts filharmonijas koncertzāle, bet tagad nams ir Latvijas Nacionālā simfoniskā orķestra mājvieta un koncertzāle "Lielā Ģilde"...

iztēloties ...kā 19. gadsimta vidū pēc Pēterburgas arhitekta Kārļa Beines projekta 13. gadsimtā celtajā ēkā noritēja radikāli pārbūves darbi. Namā iekļāva 14. gadsimta gotisko sapulču zāli un manierisma periodā (1521. gadā) piebūvēto līgavas kambari. Celtnes augšstāvā izbūvēja jaunu, plašu sanāksmju zāli, kuras koka pārsegumus bagātīgi rotāja stilizēti gotiski kokgriezumi. Tolaik ēku vainagoja neogotisks torņveida frontons ar iebūvētu pulksteni. No ārpuses Lielās ģildes nams atgādināja Anglijas nocietināto piļu arhitektūru. 20. gadsimta 30. gados nedrošo frontonu nojauca un vietā uzbūvēja divus nelielus gotiskos tornīšus...

atcerēties ...ka Ulmaņlaikos, 1936. gadā, Tirdzniecības un rūpniecības kameras būvniecības komisija ierosināja Lielās ģildes ēku nojaukt, jo līdz tam tās "sabiedriskās telpas nesušas zaudējumus un nav paredzams, ka turpmāk stāvoklis varētu uzlaboties", un "ēka uzskatāma par maznozīmīgu arhitektoniskā un vēsturiskā ziņā", izņemot viduslaiku vēstures elementus Minsteres istabā un līgavu kambara kamīnos. Komisija piedāvāja Lielās ģildes vietā uzcelt jaunu kongresu ēku 5000 apmeklētājiem...

Veikti ieguldījumi EUR 6 564 536,47 apmērā
No tiem:
ERAF finansējums – EUR 5 579 856
valsts budžeta finansējums – EUR 984 680,47

sense ...how the spirit of the merchants' and burghers' meetings has been replaced by the spirit of music within the walls of the Great Guild. In the 1960s, the building of the Great Guild was renovated and adapted to the needs of a concert hall, designed by architect Modris Ģelzis. During the Soviet era, the building was home to the State Philharmonic Concert Hall, but now it is home to the Latvian National Symphony Orchestra and the Great Guild concert hall...

imagine ...how the 13th century building, designed by the St. Petersburg architect Karl Beine, underwent radical reconstruction in the mid-19th century. The building included a 14th century Gothic meeting hall and a bridal chamber that was added during the Mannerist period (1521). A new, spacious meeting room was built on the top floor of the building, its wooden ceilings richly decorated with stylised Gothic carvings in wood. At that time, the building was crowned by a neo-Gothic tower gable with a built-in clock. From the outside, the Great Guild Hall resembled the architecture of the fortified castles of England. In the 1930s, the precarious gable was demolished and replaced by two small Gothic towers...

remember ...that in 1936, during the time of President Ulmanis, the Building Commission of the Chamber of Commerce and Industry proposed to demolish the building of the Great Guild because its "public spaces have caused losses and are not likely to improve in the future" and "the building is considered to be of little architectural and historical significance", except for medieval historical elements in the Münster Hall and the fireplaces of the bridal chamber.
The Commission proposed to build a new congress building for 5000 visitors on the site of the Great Guild...

Investments – EUR 6,564,536.47
Of which:
ERDF funding – EUR 5,579,856
state budget funding – EUR 984,680.47

PIRMS PROJEKTA UZSĀKŠANAS
BEFORE STARTING THE PROJECT

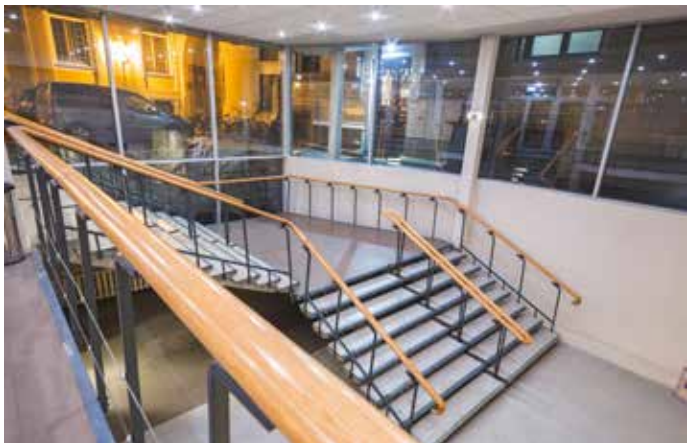

Plānots pārbūvēt Lielās ģildes Lielo zāli – gan skatuvi, gan zemskatuvi, pārplānojot skatītāju sēdvietas, paredzot atbilstošu izvietojumu skaņas un gaismas tehniķiem, ventilāciju un apgaismojumu. Tiks pārbūvēts zāles un skatuves tehniskais aprīkojums, griestu konstrukcijas, restaurēti logi. Tiks pārbūvētas apmeklētāju labierīcības, izbūvēts lifts apmeklētājiem ar kustību traucējumiem un lifts lielgabarīta mūzikas instrumentu un skatuves aprīkojuma pārvietošanai. Tiks izbūvētas mūsdienu prasībām atbilstošas sistēmas, ventilācijas, elektroapgādes un siltumapgādes tīkls, nomainot nolietotos inženiertīklus. Tiks uzlabotas administrācijas un mūziķu telpas un darba apstākļi. Projektu plānots pabeigt 2023. gada decembrī.

The Great Hall of the Great Guild will be renovated – both the stage and under-stage, redesigning the audience seating, providing adequate accommodation for sound and light technicians, ventilation and lighting.
The technical equipment of the hall and the stage and ceiling structures will be rebuilt, the windows will be restored. Visitor toilets will be reconstructed, a lift for visitors with reduced mobility and a lift for moving bulky musical instruments and stage equipment will be installed. Modern systems, ventilation, electricity and heating networks will be installed, replacing worn-out engineering networks. Facilities and working conditions for the administration and musicians will be improved,
The project is planned to be finished in December of 2023.

Strēlnieku laukums

Riflemen's Square

HOTEL

izjust ...vēstures pagriezienus, rētas un pagātnes mantojuma iekļaušanos Rīgas ainavā. Strēlnieku laukuma ansamblis – ar 1977. gadā uzcelto muzeju un gadu vēlāk atklāto pieminekli – tolaik bija veltīts 1917. gada revolūcijas sargiem, latviešu sarkanajiem strēlniekiem. Tagad ēkā darbojas Latvijas Okupācijas muzejs, bet piemineklis godina visus latviešu strēlniekus...

iztēloties ...kā desmit gadu garumā, sarkaniem kaklautiem plīvojot, Strēlnieku laukumā soļoja jaunie pionieri, bet ordeņoti bijušie strēlnieki stāstīja viņiem padomju propagandai atbilstošas atmiņas – kā aizstāvējuši vispasaules strādnieku revolūcijas idejas un sargājuši Ļeņinu. Patiesajam, neviennozīmīgajam un traģiskajam latviešu strēlnieku stāstam vēl nebija pienācis laiks...

atcerēties ...ka latviešu strēlnieki bija nacionāls militārais formējums cariskās Krievijas armijas sastāvā Pirmā pasaules kara laikā. To kaujas spējas bija augstākas nekā pārējām Krievijas armijas vienībām un militārā nozīme – lielāka nekā relatīvi nelielais skaitliskais sastāvs. Pavisam latviešu strēlnieku vienībās dienējuši aptuveni 60 tūkstoši cilvēku. Pēc 1917. gada lielinieku apvērsuma vairākas strēlnieku vienības tika nosūtītas uz Krieviju, Baltkrieviju, Ukrainu un Somiju, kur tām bija izšķiroša nozīme lielinieku uzvarā Krievijas Pilsoņu karā (1918–1922). Daļa no viņiem pēc kara atgriezās Latvijā. Vairumu Krievijā palikušo latviešu strēlnieku nošāva 30. gadu represiju laikā. Tūkstošiem citu strēlnieku cīnījās par Latvijas valsti Latvijas Neatkarības karā (1918–1920)...

Veikti ieguldījumi EUR 869 672,94 apmērā
No tiem:
- ERAF finansējums – EUR 739 222
- valsts budžeta finansējums – EUR 61 110,38
- pašvaldības finansējums – EUR 69 340,56

sense ...the twists and turns of history, the scars and integration of the heritage of the past into the landscape of Riga. The Riflemen's Square ensemble – with the museum built in 1977 and the monument unveiled a year later – was then dedicated to the guardians of the 1917 Revolution, the Latvian Red Riflemen. The building now houses the Museum of the Occupation of Latvia, but the monument honours all Latvian riflemen...

imagine ...how for ten years, young pioneers marched in the Riflemen Square, red neckties flying, while decorated former riflemen told them Soviet propaganda memories – how they had defended the ideas of the world-wide workers' revolution and protected Lenin. The time had not yet come for the true, ambiguous and tragic story of the Latvian Riflemen...

remember ...that the Latvian Riflemen were a national military formation within the Tsarist Russian army during World War I. Their combat capabilities were superior to those of the rest of the Russian army, and their military importance was greater than their relatively small numbers. In total, about 60 thousand people served in Latvian Riflemen units. After the Bolshevik coup of 1917, several riflemen units were sent to Russia, Belarus, Ukraine and Finland, where they played a decisive role in the Bolshevik victory in the Russian Civil War (1918–1922). Some of them returned to Latvia after the war. Most of the Latvian riflemen who remained in Russia were shot during the repressions of the 1930s. Thousands of other riflemen fought for Latvia in the Latvian War of Independence (1918–1920)...

Investments – EUR 869,672.94
Of which:
- ERDF funding – EUR 739,222
- state budget funding – EUR 61,110.38
- municipal funding – EUR 69,340.56

Strēlnieku laukumā atjauno bruģa segumu un lietus ūdens kanalizācijas sistēmu. Labiekārto Strēlnieku laukuma teritoriju. Vērienīgais vides objekts – padomju okupācijas upuru piemiņas memoriāls "Vēstures taktīla" 10 metru augstumā un 18 metru platumā – ir kā simbolisks apliecinājums saiknei starp šodienu un mūsu tautas traģēdiju. Šī siena ir uzrunājoša gan pilsētbūvnieciski, gan mākslinieciski, gan emocionāli. Sienas audio efekti piešķir papildu dimensiju.

Pavement resurfacing and the rainwater drainage system are restored in the Riflemen's Square. The territory of the Riflemen's Square is improved. The ambitious environmental object – the memorial to the victims of the Soviet occupation *Historical Tactile* – stands at a height of 10 metre and a width of 18 metre and is a symbolic confirmation of the connection between today and the tragedy of our nation. This wall is appealing both from an urban planning, artistic and emotional perspective. The audio effects of the wall add an additional tactile dimension.

Izdevums tiek finansēts no Kultūras ministrijas Eiropas Sociālā fonda tehniskās palīdzības projekta Nr. 10.1.2.0/18/TP/009 "Tehniskā palīdzība Kultūras ministrijai ES fondu informācijas un komunikācijas pasākumu īstenošanai" finanšu līdzekļiem.